

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
w Strzelcach Opolskich za 2017 rok

Strzelce Opolskie styczeń 2018r.

Spis treści

<i>I</i>	Organizacja działalności Ośrodka Pomocy Społecznej	<i>3</i>
<i>II</i>	Wydatki budżetowe realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej	<i>5</i>
<i>III</i>	Świadczenia z pomocy społecznej i ich realizacja	<i>11</i>
<i>IV</i>	Świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego i ich realizacja	<i>58</i>
<i>V</i>	Inne realizowane działania na rzecz środowiska przez Ośrodek Pomocy Społecznej	<i>77</i>
<i>VI</i>	Praca socjalna	<i>106</i>
<i>VII</i>	Podsumowanie działalności Ośrodka Pomocy Społecznej	<i>107</i>

ORGANIZACJA DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA

Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich jest jednostką organizacyjną gminy (zw. dalej Ośrodkiem), działa na podstawie: Statutu zatwierdzonego Postanowieniem Zarządu Gminy Strzelce Opolskie Nr 80A/1995 z dnia 01.09.1995r, Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz aktów prawnych wydanych przez Radę Miejską, Burmistrza Strzelce Opolskich i Kierownika Ośrodka.

Misja Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich

„ Tworzymy instytucję przyjazną, świadcząc profesjonalnie pomoc na rzecz integracji mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie i wzrostu ich jakości życia”

Świadczymy różnorodne formy pomocy osobom i rodzinom, które z różnych przyczyn są niezdolne do samodzielnego rozwiązywania problemów życiowych, a w szczególności osobom samotnym starszym, niepełnosprawnym, bezdomnym, zagrożonym wykluczeniem społecznym ,pozbawionym środków do życia ,ubogim i bezradnym życiowo .Celem Ośrodka jest również kształtowanie postaw społecznych sprzyjających bezpośredniemu uczestnictwu w działaniach na rzecz osób potrzebujących lub wspierania działań.

Ośrodek realizuje zadania wynikające bezpośrednio z ustaw z dnia:

- 1) 12 marca 2004r o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r., poz.1769 z późn. zm.),
- 2) 28 listopada 2003r o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2017 r., poz. 1952),
- 3) 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2017 r., poz. 489 z późn. zm.),
- 4) 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2017 r. poz. 1851),
- 5) 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 777 z późn. zm.),
- 6) 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1938 z późn. zm.),
- 7) 27 sierpień 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.),
- 8) 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. 2017 r. poz. 1453 z późn. zm.),
- 9) 29 stycznia 2004 r. o prawie zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1579 z późn. zm.),

- 10) 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2017 r., poz.1383, z późn. zm.),
- 11) 13 października 1998 r., o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1778),
- 12) 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2017 poz. 882 z późn. zm.),
- 13) 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. 2016 poz. 1828),
- 14) 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz.1065, z późn. zm.),
- 15) 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. 2017 r. poz. 180),
- 16) 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
- 17) 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. z 2005, Nr 267, poz. 2259 z późn. zm.),
- 18) 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2017 r. poz. 783, z późn. zm.),
- 19) 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487),
- 20) 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697, z późn. zm.),
- 21) oraz innych ustaw wynikających z realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej.

II WYDATKI BUDŻETOWE REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK

W 2017 r. wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej zamknęły się kwotą **30 681 636,04 zł**,

z czego:

1) na zadania własne **7 849 246,98 zł**

w tym dofinansowanie do zadań własnych: **1 509 371,80 zł**

- zasiłki okresowe 160 314,30 zł

- zasiłki stałe 590 098,86 zł

- program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” 136 000,00 zł

- stypendia socjalne 49 602,67 zł

- składki na ubezpieczenie zdrowotne 66 097,99 zł

- utrzymanie OPS 351 000,00 zł

- asystenci rodziny 7 069,95 zł

- realizacja Programu Wieloletniego „Senior+” 149 188,03 zł

2) na zadania zlecone **22 791 689,74 zł**

w tym:

- świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia społeczne, *Za życiem, w tym utrzymanie 3%* 7 784 387,74 zł

- świadczenia wychowawcze, w tym utrzymanie 1,5 % 14 891 228,20 zł

- specjalistyczne usługi opiekuńcze (zlecone) 36 300,00 zł

- wydawanie decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczonych 1 206,00 zł

- składki na ubezpieczenia zdrowotne 62 047,62 zł

- dodatki energetyczne, *w tym utrzymanie 2%* 15 985,52 zł

- Karta Dużej Rodziny 534,66 zł

3) projekt „Blżej rodziny i dziecka” wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego **40 699,32 zł**

Środki na pomoc społeczną pochodzące z budżetu gminy Strzelce Opolskie to kwota **6 339 875,18 zł**, co daje **20,66 %** ogółu wydatków.

Tabela Nr 1. Wykonanie budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej za 2017 r. (w porówn. z 2016 r.)

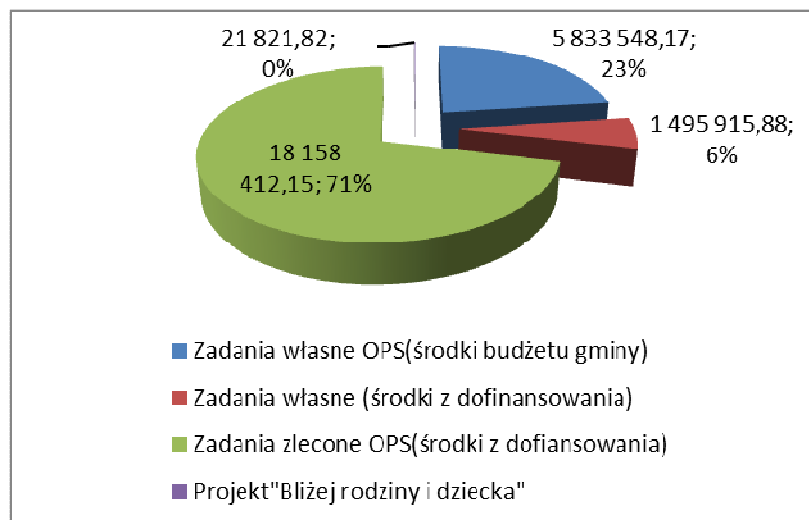
Lp.	Rozdział	2016	2017	Dynamika 2017/2016
1.	85153/1 Zwalczanie narkomanii	6 210,00	9 354,88	150,64
2.	85154/1 Przeciwdziałanie alkoholizmowi	31 639,84	36 483,75	115,31
3.	85195/2 Pozostała działalność	3 015,00	1 206,00	40,00
4.	85205/1 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	27 635,08	24 895,10	90,09
5.	85213/1 Składki na ubezpieczenie zdrowotne OPS+CIS 20%	0,00	0,00	0,00
6.	85213/2 Składki na ubezpieczenie zdrowotne SR	49 842,00	62 047,62	124,49
7.	85213/3 Składki na ubezpieczenia zdrowotne (OPS+CIS) 80%	66 719,02	66 097,99	99,07
8.	85214/1 Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	1 864 270,59	2 180 570,93	116,97
9.	85214/3 Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	229 594,22	160 314,30	69,83
10.	85215/1 Dodatki mieszkaniowe	1 125 415,12	1 066 508,95	94,77
11.	85215/2 Dodatki energetyczne	18 879,64	15 985,52	84,67
12.	85216/1 Zasiłki stałe 20%	0,00	0,00	0,00
13.	85216/3 Zasiłki stałe 80%	598 895,14	590 098,86	98,53
14.	85219/1 Utrzymanie OPS	1 095 307,25	1 162 091,48	106,10
15.	85219/3 Utrzymanie OPS	349 690,00	351 000,00	100,37
16.	85220/1 Mieszkania chronione	271 272,04	273 127,08	100,68
17.	85228/1 Usługi opiekuńcze	582 343,76	642 335,45	110,30
18.	85228/2 Specjalistyczne usługi opiekuńcze	39 550,00	36 300,00	91,78
19.	85230/1 Pomoc w zakresie dożywiania	118 432,70	95 903,50	80,98
20.	85230/3 Pomoc w zakresie dożywiania	169 438,80	136 000,00	80,26
21.	85295/1 Pozostała działalność	455 588,67	540 009,93	118,53
22.	85295/1 Pozostała działalność - Projekt	21 821,82	40 699,32	186,51
23.	85295/4 Pozostała działalność - Senior+	0,00	149 188,03	0,00
24.	85415/1 Stypendia (Gmina)	16 454,93	12 400,66	75,36
25.	85415/3 Stypendia	65 819,70	49 602,67	75,36
26.	85501/2 Świadczenia wychowawcze	10 667 343,62	14 891 228,20	139,60
27.	85502/1 Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubez. emerytalne i rentowe, Za życiem	70,59	0,00	0,00
28.	85502/2 Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubez. emerytalne i rentowe, Za życiem	7 379 078,39	7 784 387,74	105,49
29.	85503/2 Karta Dużej Rodziny	703,50	534,66	76,00
30.	85504/1 Wspieranie rodziny	60 029,77	66 546,77	110,86
31.	85504/3 Wspieranie rodziny	15 759,00	7 069,95	44,86
32.	85508/1 Rodziny zastępcze	151 687,49	193 237,38	127,39
33.	85510/1 Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	27 190,34	36 409,32	133,91
RAZEM		25 509 698,02	30 681 636,04	120,27
Zadania własne OPS (środki budżetu gminy)		5 833 548,17	6 339 875,18	108,68
Zadania własne (środki z dofinansowania)		1 495 915,88	1 509 371,80	100,90
Zadania zlecone OPS (środki z dofinansowania)		18 158 412,15	22 791 689,74	125,52
85295 Projekt "Blżej rodziny i dziecka"		21 821,82	40 699,32	186,51

/1 – środki gminy, /2 – zadania zlecone fin. z budżetu państwa, /3 – zadania własne dofin. przez budżet państwa

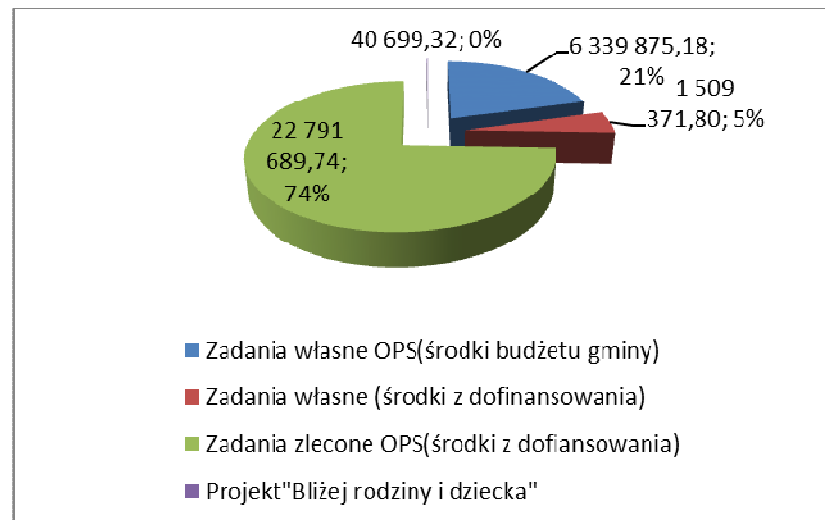
Źródło: Dane statystyczne Ośrodka

Udział procentowy poszczególnych środków finansowych w budżecie OPS w latach 2016 -2017

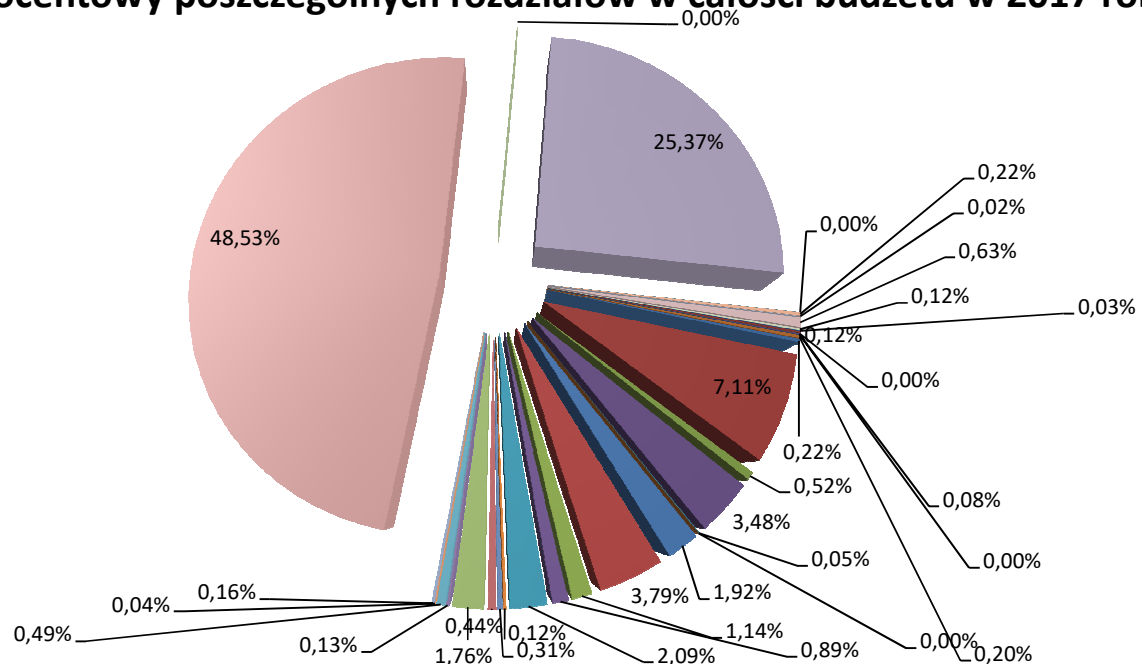
ROK 2016

ROK 2017

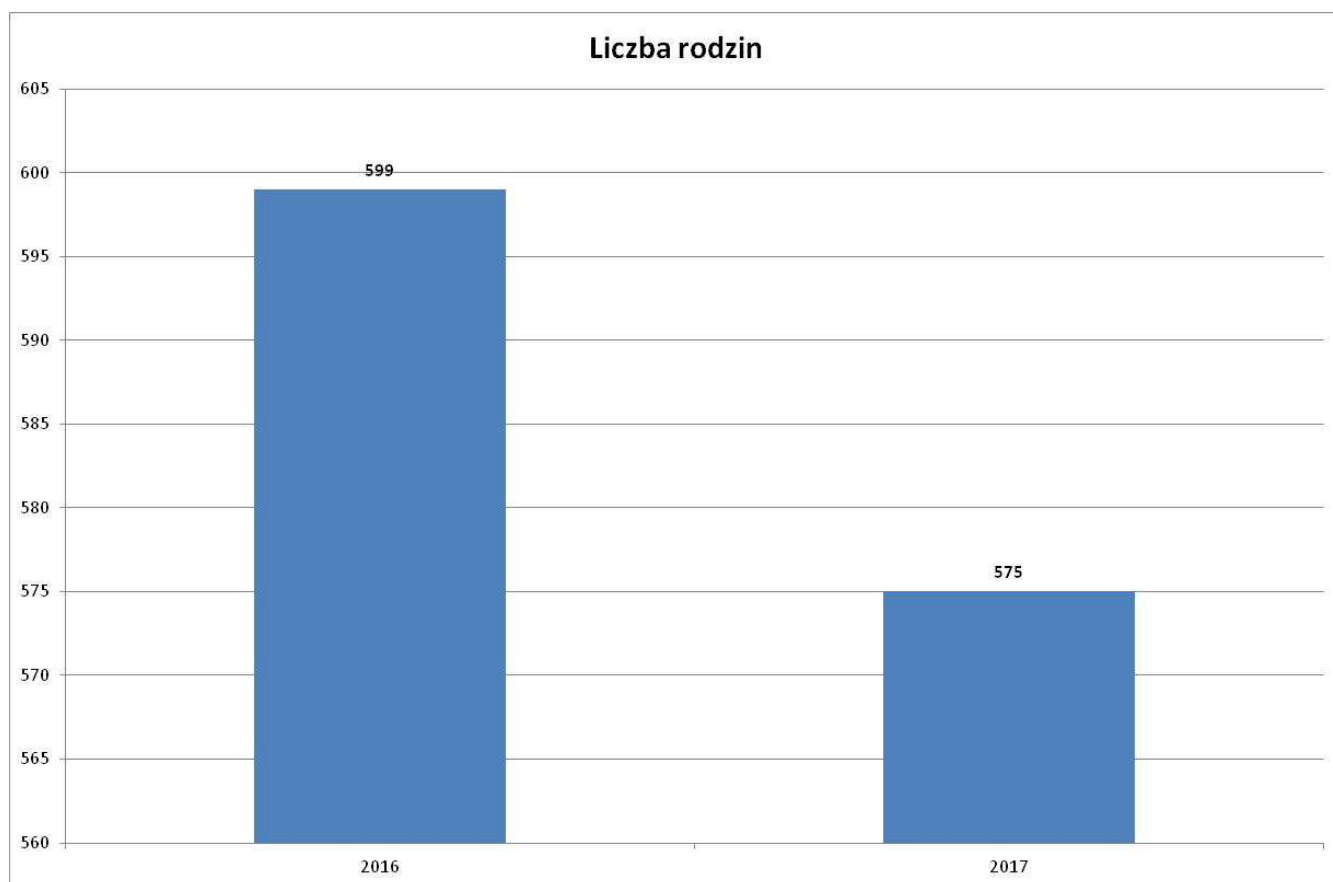

Udział procentowy poszczególnych rozdziałów w całości budżetu w 2017 roku

- 85153/1 Zwalczanie narkomanii
- 85195/2 Pozostała działalność
- 85213/1 Składki na ubezpieczenie zdrowotne OPS+CIS 20%
- 85213/3 Składki na ubezpieczenia zdrowotne(OPS+CIS)80%
- 85214/3 Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze
- 85215/2 Dodatki energetyczne
- 85216/3 Zasiłki stałe 80%
- 85219/3 Utrzymanie OPS
- 85228/1 Usługi opiekuńcze
- 85230/1 Pomoc w zakresie dożywiania
- 85295/1 Pozostała działalność
- 85295/4 Pozostała działalność - Senior+
- 85415/3 Stypendia
- 85502/1 Świadczenia rodzinne, świadczenia z FA oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, Za życiem
- 85503/2 Karta Dużej Rodziny
- 85504/3 Wspieranie rodziny
- 85510/1 Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych
- 85154/1 Przeciwdziałanie alkoholizmowi
- 85205/1 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- 85213/2 Składki na ubezpieczenie zdrowotne SR
- 85214/1 Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze
- 85215/1 Dodatki mieszkaniowe
- 85216/1 Zasiłki stałe 20%
- 85219/1 Utrzymanie OPS
- 85220/1 Mieszkania chronione
- 85228/2 Specjalistyczne usługi opiekuńcze
- 85230/3 Pomoc w zakresie dożywiania
- 85295/1 Pozostała działalność - Projekt
- 85415/1 Stypendia (Gmina)
- 85501/2 Świadczenia wychowawcze
- 85502/2 Świadczenia rodzinne, świadczenia z FA oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, Za życiem
- 85504/1 Wspieranie rodziny
- 85508/1 Rodziny zastępcze

RODZINY OBJĘTE POMOCĄ SPOŁECZNĄ BEZ WZGLĘDU NA RODZAJ I FORMĘ POMOCY:

**Tabela Nr 2 - RODZINY OBJĘTE POMOCĄ SPOŁECZNĄ-MATERIALNĄ
BEZ WZGLĘDU NA RODZAJ I FORMĘ POMOCY W STOSUNKU
DO LICZBY MIESZKAŃCÓW**

Rok 2016

Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinie	Wskaźnik procentowy
599	1.072	3,63%

*liczba mieszkańców gminy Strzelce Op. – 29 552 (źródło UM Strzelce Op.)

Rok 2017

Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinie	Wskaźnik procentowy
575	935	3,19%

*liczba mieszkańców gminy Strzelce Op. – 29 289 (źródło UM Strzelce Op.)

**Tabela Nr 3 - RODZINY OBJĘTE POMOCĄ NIEMATERIALNĄ W STOSUNKU
DO LICZBY MIESZKAŃCÓW**

Rok 2016

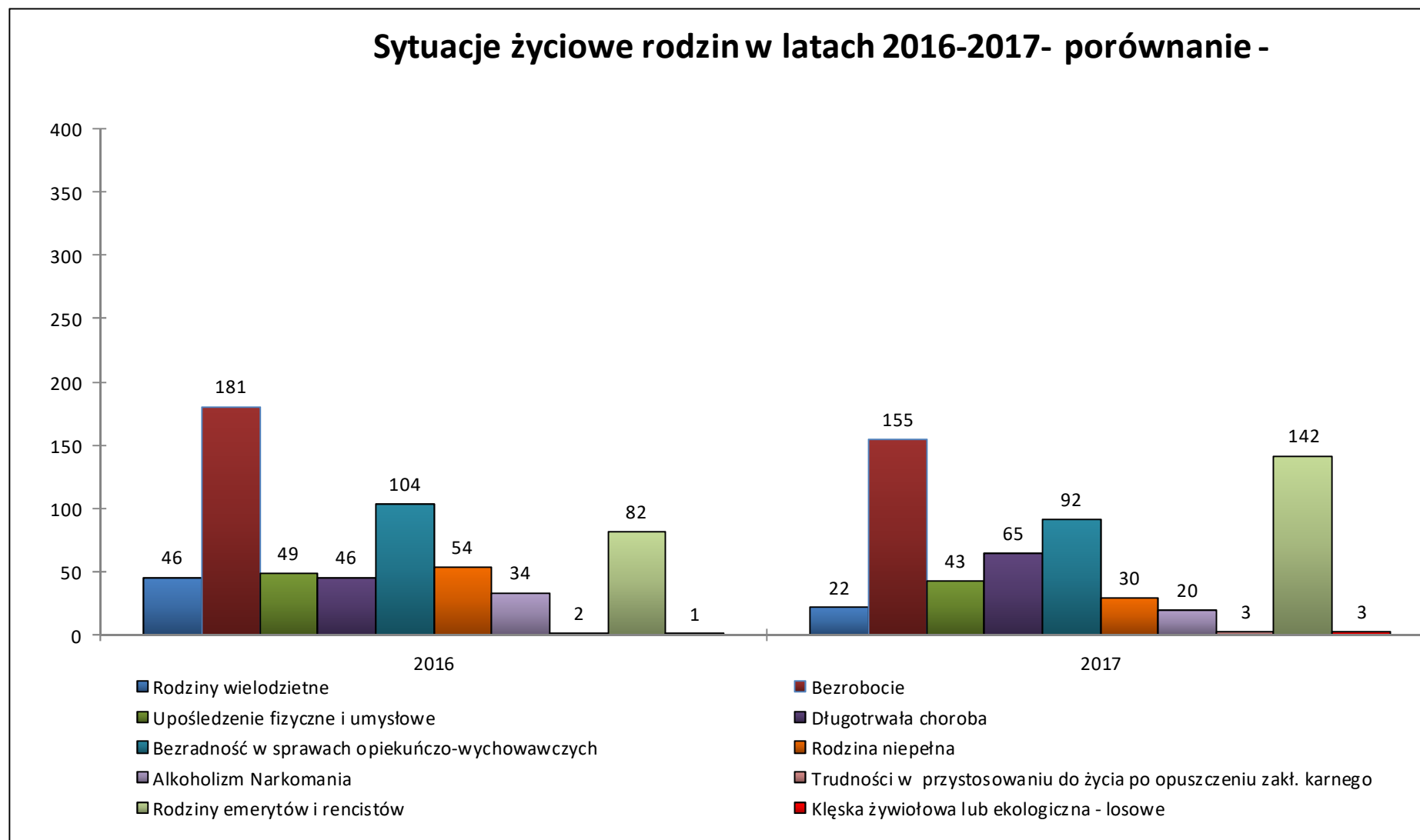
Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinach	Wskaźnik procentowy
435	841	2,85%

*liczba mieszkańców gminy – 29 552 (źródło UM)

Rok 2017

Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinach	Wskaźnik procentowy
270	426	1,45%

*liczba mieszkańców gminy – 29 289 (źródło UM)

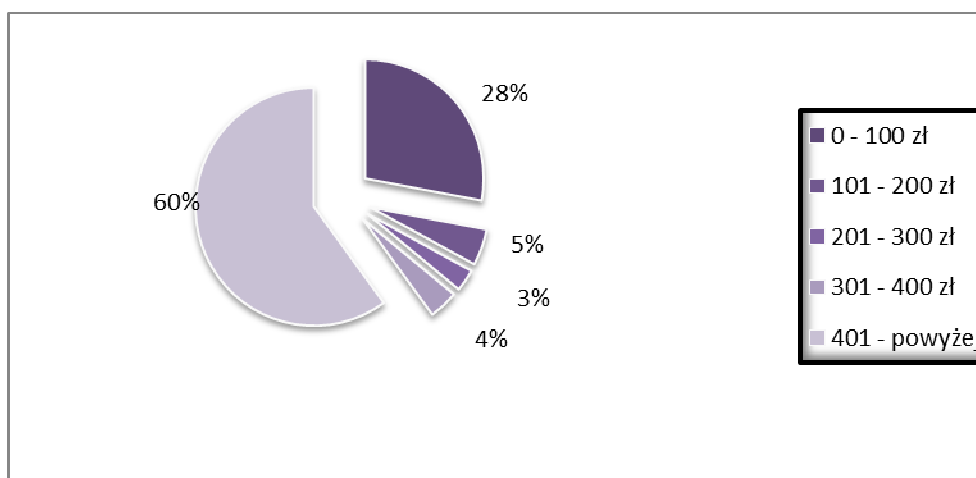
III ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ I ICH REALIZACJA

„Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.”

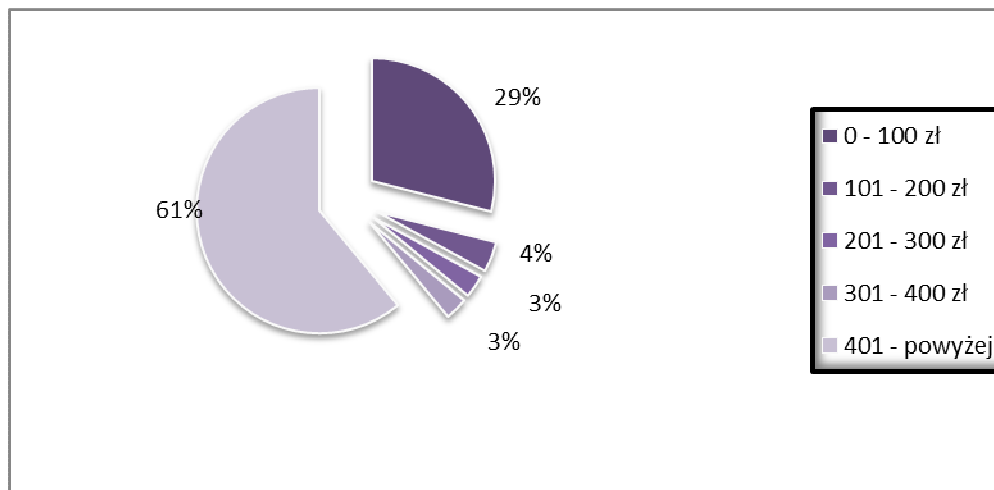
(art.2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej tekst jednolity (Dz. U. z 2009 roku, Nr 175, poz. 1362 ze zmianami)

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. w gminie Strzelce Opolskie zamieszkiwało **29 552** mieszkańców. Ośrodek Pomocy Społecznej w 2016 r. udzielił wsparcia **599 rodzinom** – liczba osób w tych rodzinach to **1072 osób**. Wsparcie systemem pomocy społecznej objęto 3,63 % ogółu mieszkańców.

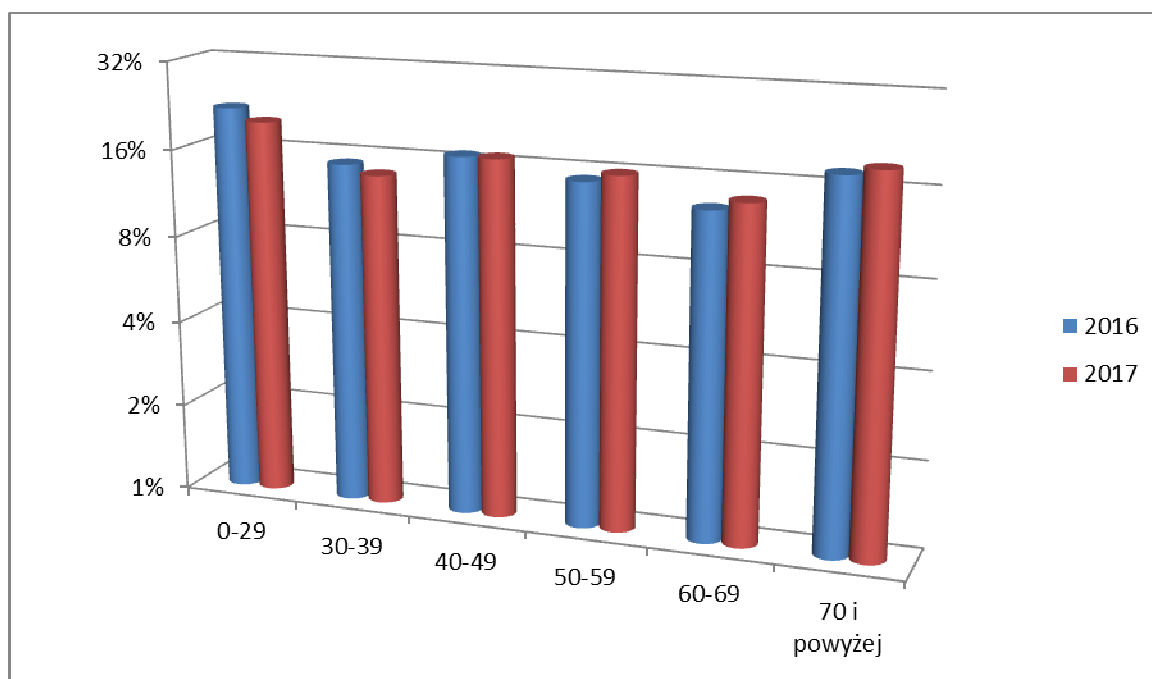
Rok 2016 – 599 rodzin

Rok 2017 – 575 rodzin

LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY MATERIALNEJ A WIEK ŚWIADCZENIOBIORCÓW

Z powyższych tabel wynika, iż najliczniejszą liczbą rodzin są rodziny z dochodem powyżej 401 zł na osobę, są to osoby pobierające świadczenia emerytalno-rentowe oraz osoby prowadzące gospodarstwa jednoosobowe, których źródłem dochodu jest emerytura lub renta a wydatki związane z kosztami utrzymania w znaczny sposób obciążają budżet rodziny. Zanotowano wzrost w grupach korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przedziale wiekowym 50 – 59 lat, które z uwagi na wiek i niskie kwalifikacje utraciły zatrudnienie a jednocześnie mają trudności w podjęciu nowego zatrudnienia. Obserwuje się także wzrost liczby osób w przedziale wiekowym powyżej 70 lat. Są to osoby w wieku emerytalnym, które

są objęte pomocą w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz obiadów w stołówce OPS. Osoby te korzystają również z zasiłków celowych specjalnych z przeznaczeniem na koszty leczenia oraz wydatki związane z utrzymaniem mieszkania.

W celu ustalenia sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej, mieszkaniowej i dochodowej osób i rodzin ubiegających się i korzystających z pomocy społecznej, pracownicy socjalni zobowiązani są do przeprowadzania wywiadów środowiskowych. W 2017 roku pracownicy socjalni przeprowadzili **2203 wywiadów**, w tym również na potrzeby innych ośrodków pomocy społecznej oraz Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie. Wydano **3330 decyzji** administracyjnych.

ZASIŁKI I POMOC W NATURZE Z ZAKRESU ZADAŃ WŁASNYCH

Pomoc w formie zasiłków stałych, okresowych i celowych to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym. Z czego zasiłki stałe i okresowe finansowane są z budżetu państwa.

Zgodnie z art.. 8 ustawy o pomocy społecznej pomoc przysługuje:

1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty **634 zł**, zwanej "kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej",

2) osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty **514 zł**, zwanej "kryterium dochodowym na osobę w rodzinie",

- przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 tj.:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;
- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy w rodzinie;
- 7a) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 10) (uchylony);

- 11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą;
  - 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
  - 13) alkoholizmu lub narkomanii;
  - 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
  - 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej,
- lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.

Pomoc społeczna udzielana jest ze względu na trudne sytuacje życiowe. Ustawa nie konkretyzuje tych sytuacji, wymienia jedynie najczęstsze powody ich powstawania. Osoba, która znalazła się w trudnej sytuacji życiowej innej niż wymienione w ustawie, ma również

prawo zwrócenia się do Ośrodka Pomocy Społecznej o udzielenie pomocy. Zawarty w ustawie katalog osób uprawnionych do uzyskania pomocy oraz sytuacji w jakich pomoc może być udzielona, nie jest katalogiem zamkniętym. Obowiązkiem klienta przy udzielaniu pomocy jest jego współudział w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej. Zmusza to osoby wymagające wsparcia do zmiany postawy, na ogół z biernej i roszczeniowej, na postawę aktywną w rozwiązywaniu własnych problemów. W swoich założeniach pomoc społeczna powinna bowiem, w miarę możliwości doprowadzić osoby z niej korzystające do życiowego usamodzielnienia się i pełnej integracji ze społeczeństwem.

Jeżeli osoba lub rodzina marnotrawi przyznane świadczenia, celowo je niszczy lub korzysta w sposób niezgodny z przeznaczeniem bądź marnotrawi własne zasoby finansowe, może nastąpić ograniczenie świadczeń lub odmowa ich przyznania. W przypadku odmowy przyznania albo ograniczenia wysokości lub rozmiaru świadczenia z pomocy społecznej uwzględnia się sytuację osób będących na utrzymaniu osoby ubiegającej się o pomoc lub korzystającej z pomocy (dobro dzieci). W uzasadnionych przypadkach ustawa o pomocy społecznej daje możliwość przyznania pomocy w formie świadczenia niepieniężnego tj. gorącego posiłku itp..

Pomoc w formie w/w zasiłków przeznaczona była głównie na zakup żywności, opału, leków i kosztów leczenia, odzieży, opłat za energię elektryczną, gaz i czynsz.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany:

- specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi. Za szczególne przesłanki, które kwalifikują daną osobę lub rodzinę do otrzymania pomocy w formie zasiłku celowego specjalnego ośrodek uważa: długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, zdarzenie losowe oraz duże wydatki związane z kosztami leczenia.
Z tej formy pomocy najczęściej korzystają głównie osoby samotne, emeryci renciści.

Tabela Nr 4. Zasiłki i pomoc w naturze w ramach zadań własnych w 2017 r.

<i>Forma pomocy</i>	<i>Liczba osób, którym przyznano świadczenie decyzją</i>	<i>Liczba świadczeń</i>	<i>Kwota świadczeń w zł</i>
<i>Zasiłek okresowy z tego:</i>	144	556	160 314
<i> — środki własne</i>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
<i> dotacja</i>	144	556	160 314
<i>Sprawienie pogrzebu</i>	7	7	14 100
<i>Zasiłki celowe, celowe specjalne i w naturze (w tym dofinansowanie do posiłków dla osób nie kwalifikujących się do Programu Pomoc Państwa w zakresie dożywiania)</i>	352	X	233 644
<i>Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego</i>	2	2	3 500

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka Pomocy Społecznej.

Do zadań gminy o charakterze obowiązkowym należy także wypłata zasiłków stałych.

Zasiłek stały przysługuje:

- 1) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- 2) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie

W ramach tego zadania Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił pomocy w formie zasiłków stałych na łączną kwotę **590 099 zł**.

Tabela Nr 5. Udzielona pomoc w formie zasiłków stałych w 2017 r.

<i>Forma pomocy</i>	<i>Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie</i>	<i>Liczba świadczeń</i>	<i>Kwota świadczeń w zł</i>
Zasiłki stałe ogółem	118	1159	590 099
w tym z przeznaczeniem dla:	X	x	x
-osoby samotnie gospodarującej	107	1063	559 974
-osoby pozostającej w rodzinie	11	96	30 125

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej wydał w 2017 r. 15 decyzji o odmowie przyznania świadczeń (nie wydano decyzji odmownej z powodu braku środków finansowych).

Tabela Nr 6. Decyzje odmowne

<i>Odmowy</i>	<i>Zadania własne</i>
Liczba rodzin ogółem	15
Główna przyczyna odmowy przyznania świadczenia	x
Marnotrawstwo środków finansowych	1
Przekroczone kryterium dochodowe	4
Brak współpracy z pracownikiem socjalnym, odmowa złożenia oświadczenia o dochodach,	3
Odmowa lub niewywiązanie się z ustaleń kontraktu socjalnego	5
Inne	2

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka Pomocy Społecznej.

Pod pojęciem inne przyczyny odmowy przyznania świadczenia należy rozumieć:

- 1) brak szczególnie uzasadnionej okoliczności do udzielenia pomocy w trybie art. 41 ustawy o pomocy społecznej,
- 2) zaspokojenie zgłoszonej potrzeby z własnych środków finansowych,
- 3) możliwość zapewnienia usług opiekuńczych w przypadku osób ubiegających się o skierowanie do domu pomocy społecznej,
- 4) świadczenie już przyznane.

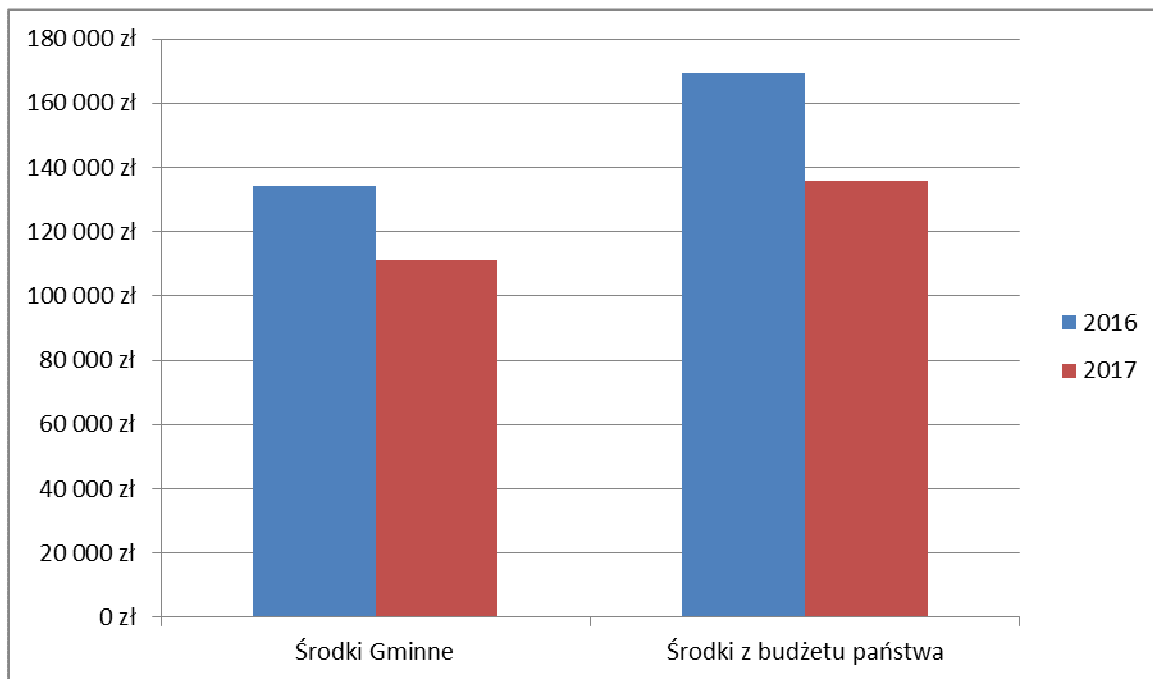
PROGRAM WIELOLETNI „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA”

Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy między innymi dożywianie dzieci oraz zapewnienie posiłku osobom go pozbawionym. Ośrodek Pomocy Społecznej jak co roku realizował Rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w tym celu Gmina Strzelce Opolskie zawarła Porozumienie z Wojewodą Opolskim w sprawie udzielenia dotacji na dofinansowanie w/w programu. Na realizację Programu gmina może otrzymać dotację, jeżeli udział środków własnych gminy wynosi nie mniej niż 40 % przewidywanych kosztów realizacji programu o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Tabela Nr 7. Otrzymane środki finansowe na realizację Programu:

Wyszczególnienie	Kwota w zł ogółem	w tym:	
		Środki własne gminy	Środki budżetu państwa (dotacja)
Otrzymane środki na realizację Programu w 2017r. (razem dotacja i środki własne gminy), <i>z tego:</i>	247.273	111.273	136.000
koszt udzielenia pomocy w formie posiłku i świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności	231.904	95.904	136.000
koszt dowozu posiłków	15.369	15.369	0

Dane statystyczne działu świadczeń Ośrodka Pomocy Społecznej

Dane porównawcze wydatków na realizację programu 2016-2017r.

Ośrodek Pomocy Społecznej wykonywał zadania wynikające z realizacji Programu poprzez zapewnienie gorącego posiłku dla osób dorosłych oraz dzieci w szkołach i przedszkolach oraz przyznanie zasiłku celowego na zakup żywności.

Pomoc w zakresie dożywiania może być przyznana nieodpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150 % kryterium dochodowego, o którym mowa odpowiednio w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

W ramach realizacji Programu pomocą w formie gorącego posiłku lub zasiłku na zakup żywności objęto **311** mieszkańców gminy Strzelce Op. Z pomocy w formie posiłków w ramach w/w programu korzystało **150** osób, w tym 58 dzieci w szkołach i przedszkolach, natomiast z zasiłku celowego na żywność **197** osób .

Realizacja Programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” pozwoliła na ograniczenie zjawiska niedożywienia wśród dzieci i młodzieży, osób starszych, chorych i niepełnosprawnych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci.

PRAWO DO ŚWIADCZEŃ OPIEKI ZDROWOTNEJ

Zgodnie z **ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych** (Dz. U. 2008 Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.)

do zadań zleconych gminy należy wydawanie decyzji, o których mowa w art. 54 (potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przez okres 90 dni), w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji, o której mowa, przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest:

- 1) dzień złożenia wniosku,
- 2) w przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym - dzień udzielenia świadczenia - chyba, że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

W celu ustalenia sytuacji dochodowej i majątkowej świadczeniobiorcy, o którym mowa, przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy w trybie i na zasadach określonych w przepisach o pomocy społecznej.

W 2017 r. Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał dotację z budżetu państwa na sfinansowanie kosztów realizacji zadania w kwocie **1.206,00** zł, którą wykorzystano w 100 %. W 2017 r. wydano **20** decyzji w sprawie potwierdzenia prawa do wyżej wymienionych świadczeń, natomiast w roku 2016 – **45** decyzje.

Zmniejszenie się ilości osób uprawnionych do tej pomocy wynika ze zwiększenia świadomości społeczeństwa oraz działań realizowanych w ramach pracy socjalnej. Zapis w art. 33 ust. 4 pkt 9, mówi – osoba pozbawiona zostaje statusu bezrobotnego, gdy - *pozostaje niezdolna do pracy wskutek choroby lub przebywania w zamkniętym ośrodku odwykowym przez nieprzerwany okres 90 dni, przy czym za okres nieprzerwany uważa się również okresy niezdolności do pracy wskutek choroby oraz przebywania w zamkniętym ośrodku odwykowym w sytuacji, gdy każda kolejna przerwa między okresami niezdolności do pracy wynosi mniej niż 30 dni kalendarzowych; pozbawienie statusu bezrobotnego następuje z upływem ostatniego dnia wskazanego okresu 90-dniowego.* Pozbawienie osoby statusu osoby bezrobotnej wiąże się z utratą ubezpieczenia zdrowotnego.

PROGRAM OSŁONOWY W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZIN WIELODZIETNYCH W PONOSZENIU KOSZTÓW ZWIĄZANYCH Z OPŁATĄ ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI

Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Op. od 01.05.2014 realizuje „Program osłonowy w zakresie wspierania rodzin wielodzietnych w ponoszeniu kosztów związanych z opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi”

Celem programu jest wspieranie rodzin wielodzietnych poprzez pomoc finansową w zakresie ponoszenia kosztów związanych z opłatami za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Beneficjentami programu są rodziny wielodzietne (w tym również rodziny zastępcze) spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące, mające na utrzymaniu troje i więcej dzieci w wieku do 18 roku życia lub do 25 roku życia w przypadku gdy dziecko uczy się lub studiuje, a 26 roku życia jeśli przypada on w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia.

Działania programu osłonowego polegają na pełnym przejęciu przez gminę Strzelce Opolskie wydatków osób uprawnionych z tyt. opłat za odbiór odpadów komunalnych. Pomoc ta udzielana jest ze środków własnych budżetu gminy w ramach zadań własnych Gminy na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej. Pomocy udziela się na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej. Pomoc ta przyznawana jest na okres 6 miesięcy za trzecie i kolejne dziecko w rodzinie.

W okresie od 01.01.2017 do 31.12.2017 z w/w pomocy skorzystały 193 rodziny z czego 122 rodzin zamieszkałych na wsi. Koszt realizacji programu w 2017 roku wyniósł 28 032 zł

Tabela Nr. 8 Charakterystyka rodzin korzystających z programu osłonowego

Ogółem liczba rodzin	Rodziny z trójką dzieci	Rodziny z czwórką dzieci	Rodziny z piątką i więcej dziećmi
193	152	30	11

Dane statystyczne działu świadczeń Ośrodka Pomocy Społecznej

Program osłonowy w zakresie wspierania rodzin wielodzietnych w ponoszeniu kosztów związanych z opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi jest konkretnym wsparciem finansowanym dla rodzin wielodzietnych, których problemy bytowe były

przedstawiane jako istotny czynnik depopulacji występującej na terenie województwa opolskiego i gminy Strzelce Opolskie. Realizacja programu jest jednym z elementów budowy przyjaznego klimatu dla rodziny wielodzietnej w realizacji konsekwentnych działań wspierających rodzicielskie aspiracje mieszkańców, a jednocześnie winien zapobiegać i przeciwdziałać procesom depopulacji.

Realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

W dniu 1 stycznia 2012 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa wprowadziła szereg nowych zadań własnych dla gmin, którymi są:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny oraz rodzin zastępczych spokrewnionych;
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) tworzenie i organizację zespołów interdyscyplinarnych wspierających rozwiązywanie problemów na rzecz dobra dziecka i rodziny,
  - c) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków dla działania rodzin wspierających,
  - d) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
4. zapewnienie dzieciom przebywającym w rodzinach zastępczych spokrewnionych właściwej opieki i wychowania;
5. organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych spokrewnionych;
6. wspieranie procesu usamodzielnienia oraz prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach socjalnych i mieszkaniach chronionych dla osób opuszczających spokrewnione rodziny zastępcze;

Jednym z zadań własnych gminy stało się finansowanie:

- a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu gminy, umieszczonych w rodzinach zastępczych spokrewnionych na jej terenie lub na terenie innej gminy,
- b) pomocy dla osób usamodzielnianych opuszczających rodziny zastępcze,

- c) kosztów szkoleń dla rodzin wspierających, kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej oraz rodzin zastępczych spokrewnionych,
- d) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- e) kosztów dojazdu członków zespołu interdyscyplinarnego, związanych z udziałem w pracach zespołu,
- f) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 30 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające oraz współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej niezawodowej, rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo-wychowawczej.

W dniu 28 marca 2012 r. Uchwałą NR XXI/134/2012 r. Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich przyjęty został Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2012-2015. Natomiast w dniu 20 czerwca 2012 r. Uchwałą Nr XXIV/159/2012 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich wyznaczono do realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich.

Jednym z zadań ustawy jest zatrudnienie asystenta rodziny. Asystentura rodziny polega na towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny pochodzenia i rodziny dalszej, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, które pozwala im być samodzielnym oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Efekt ten jest możliwy do osiągnięcia, przy współdziałaniu rodziny na każdym etapie metodycznego działania: od oceny wstępnej, przez układanie planu pracy i jego realizację po ocenę końcową, dostosowanie pracy do możliwości i kontekstu życia rodziny oraz poprzez małe kroki powolnie posuwanie się do przodu.

Do funkcji asystenta rodziny zaliczono funkcję wsparcia psychicznego – emocjonalnego, diagnostycznego – monitorującą, opiekuńczą, doradczą, mediacyjną, wychowawczą, motywującą – aktywizującą, koordynacji działań skierowanych na rodzinę. Zakres zadań asystenta rodziny obejmuje cztery obszary: bezpośrednią pracę z rodzicami, bezpośrednią pracę z dziećmi, działania pośrednie realizowane na rzecz dziecka i rodziny, organizację własnego warsztatu pracy.

Zadania asystenta rodziny określa art. 15.1. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach edukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Zgodnie z artykułem art. 15.4 ustawy liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności

wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15 rodzin. W wykonaniu czynności zawodowych przez asystenta pomocy udzielają pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, organizacji pozarządowych oraz inne podmioty zajmujące się pracą z dzieckiem i rodziną. Asystent rodziny powinien też współpracować z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (art. 15.1.18 i 19 oraz 15.2).

Proces przydzielania asystenta do rodziny został doprecyzowany w art. 11 Ustawy z dnia 27 kwietnia o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw. W przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informacje o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Po przeprowadzeniu wywiadu pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli z tej analizy wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej z wnioskiem o jego przydzielenie. Po otrzymaniu wniosku kierownik ośrodka pomocy społecznej przydziela rodzinie asystenta rodziny.

Celem głównym pracy asystenta jest pomoc rodzinom w dostrzeżeniu i uświadomieniu im własnych możliwości oraz posiadanych zasobów i odpowiednim ich wdrożeniu.

Celem szczegółowym jest natomiast:

- zmiana stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności,
- zwiększenie ich poczucia wpływu na własne życie,
- podniesienie ich samooceny,
- rozwój kompetencji poszczególnych członków rodziny,
- osiągnięcie wyznaczonych przez nich celów,
- wzbudzenie w nich wiary w swoje możliwości,
- motywowanie do podejmowania działań,
- usamodzielnienie i pozostawienie dzieci w rodzinie.

Metody działania asystenta, oparte były na idei empowermentu – wzmacniania z zastosowaniem elementów podejścia skoncentrowanego na rozwiązaniach. Asystent rodziny nie przeprowadzał treningu, nie używał konfrontacji, perswazji, nie moralizował, i jak najmniej doradzał. Starał się nie działać z pozycji eksperta. Praca realizowana była indywidualnie z poszczególnymi członkami rodziny, zbiorowo z całą rodziną, a także

odbywały się spotkania o charakterze konsultacyjno - superwizyjnym czyli omawiano sytuację rodziny oraz analizowano użyteczność danych technik w postępowaniu z danym klientem na zasadach ewaluacji i badania w działaniu (obserwacja, refleksja, działanie).

Tut. Ośrodek w roku 2017 zatrudnił 2 asystentów rodziny, z tego 1 asystent w ramach partnerskiego projektu pn. „Blżej rodziny i dziecka” - wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo - wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 Oś priorytetowa VIII Integracja Społeczna, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego, jako Partner Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Opolu. Zgodnie z zawartą umową w ramach projektu refundowane jest wynagrodzenia asystenta wraz z pochodnymi. Wsparciem asystentów objęte są łącznie 24 rodziny z terenu miasta i gminy Strzelce Opolskie.

W roku 2017 r. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej ogłosiło konkurs w ramach Programu asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej na rok 2017 na pokrycie wydatków związanych z zatrudnieniem asystenta rodziny (koszty wynagrodzenia). Gmina Strzelce Opolskie zakwalifikowała się do otrzymania dotacji w ramach tego programu. **Otrzymano dotację w łącznej kwocie 21 406,48 zł., którą wykorzystano w całości.**

Zadaniem gminy, które nałożyła ustawa jest również uczestniczenie w kosztach pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej poniosła w 2017 za dziecko wydatki w wysokości 10 % w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej – 9 dzieci, w drugim roku 30% - 11 dzieci, w następnych latach 50% - 18 dzieci. Łączne wydatki na realizację pieczy zastępczej w 2017 wyniosły - 178 877,83 zł a w 2017 – 229 646,70 zł. Powodem zwiększenia kwoty wydatkowanej na pieczę zastępczą jest przede wszystkim okres pobytu dzieci, który w większości przekracza okres 3 lat a także pobyt zgodnie z wyrokiem sądowym 5 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH ZE WSPARCIA W FORMIE USŁUGOWEJ

USŁUGI OPIEKUŃCZE

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina i także wspólnie nie zamieszkujący: małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze kierowane są do osób mających trudności związane z poruszaniem się, samoobsługą, kontaktami z otoczeniem oraz funkcjonowaniem w środowisku przede wszystkim ze względu na wiek lub ciężkie i przewlekłe choroby. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych (np. zakupy, przygotowanie posiłku, sprząatanie), opiekę higieniczną, zleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości również zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Ośrodek Pomocy Społecznej przyznając usługi ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich realizując zapisy wynikające z ustawy o pomocy Społecznej świadczy w miejscu zamieszkania osobom starszym własnej gminy usługi opiekuńcze. Usługi te świadczone są w następujących rodzajach:

- usługi opiekuńcze
- usługi opiekuńcze specjalistyczne (rehabilitacja)
- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (zadania zlecone)

W roku 2017 usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami objęte były w sumie **95 osoby** z tego 81 to osoby mieszkające w mieście, zaś 14 - to osoby zamieszkujące na terenach wiejskich.

Tabela 9.

**OGÓLNA LICZBA OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ W FORMIE USŁUG
OPIEKUŃCZYCH
I SPECJALISTYCZNYCH Z PODZIAŁEM NA SYTUACJĘ RODZINNAJĄ
W LATACH 2016 – 2017**

LATA	RODZAJE USŁUG	OSOBY SAMOTNE	OSOBY SAMOTNIE GOSPODARUJĄCE	OSOBY W RODZINIE	OGÓŁEM
2016	Usługi opiekuńcze	16	21	11	48
	Usługi opiekuńcze specjalistyczne	1	10	26	37
	Usługi specjalistyczne - zlecone	3	2	6	11
	Ogółem	(20) 17	(33) 30	(43) 37	(96) 84
2017	Usługi opiekuńcze	16	32	8	56
	Usługi opiekuńcze specjalistyczne	2	20	24	46
	Usługi specjalistyczne - zlecone	3	4	1	8
	Ogółem	21	56	33	110

W 2017 roku rzeczywista liczba osób korzystających z różnych rodzajów usług opiekuńczych wyniosła **95 osób**. Ilość osób wykazana w powyższej tabeli (tj. 110) wynika z tego, iż:

- 1 osoba korzystała z trzech rodzajów usług opiekuńczych
- 14 osób korzystało z dwóch rodzajów usług opiekuńczych.

(110 - 15 osoby korzystające więcej niż z jednego rodzaju usług = 95 osób - faktyczna liczba osób, które zostały objęte pomocą).

Tabela Nr 10.

**OGÓLNA LICZBA OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ W FORMIE USŁUG
OPIEKUŃCZYCH
I SPECJALISTYCZNYCH A RODZAJ ODPLATNOŚCI W LATACH 2016 – 2017**

Lp.	Lata	Usługi bezpłatne	Usługi częściowo odpłatne	Usługi pełnopłatne	Ogółem osób
1.	2016	11	26	47	84
2.	2017	15	26	69	110

Źródło: dane statystyczne działu usług opiekuńczych

Powyższa tabela obrazuje, iż u **15 osób** usługi świadczone były bezpłatnie. Osoby te były zwolnione z ponoszenia odpłatności za wykonywane usługi ze względu na:

- niski dochód – 3 **osoby** (tj. do kwoty 634,00zł. kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej)
- fazę opieki terminalnej – 4 **osoby** (zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej Nr XVIII z dnia 27.02.2008r. w sprawie określenia szczegółowego zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze),
- korzystanie co najmniej z dwóch rodzajów usług - 7 **osób** (zgodnie z w/w Uchwałą Rady Miejskiej)
- wyliczoną kwota odpłatności za specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi, która jest niższa od kwoty zasiłku okresowego – 1 **osoba** (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22.09.2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych)

26 osób ponoszą odpłatność częściową za wykonywane usługi zgodnie z tabelą (uchwała Rady Miejskiej Nr XVIII z dnia 27.02.2008r),

69 osób ponoszą pełną odpłatność - są to osoby posiadające wysokie dochody nie uprawniające do skorzystania z ulgi wynikającej z uchwały lub zobowiązały się do ponoszenia pełnej odpłatności.

Tabela Nr 11.

**WYKONANIE GODZINOWE USŁUG OPIEKUŃCZYCH I SPECJALISTYCZNYCH
W LATACH 2016– 2017**

Lp.	Lata	Ilość godzin		Ogółem
		Usł. opiek.	Usł. specjal. (rehabilitacja)	
1.	2016	9922,5	2434,5	12 357,0
2.	2017	11 428,50	2 991,0	14 419,5

Jak wynika z powyższej tabeli w 2017r., wykonano **14 419,5** godzin usług co oznacza, wzrost o około **16,69%** do roku 2016. Wzrost ten wynika ze zwiększonej liczby korzystających osób.

Tabela Nr 12.

**ODPŁATNOŚĆ PODOPIECZNYCH W LATACH 2016 – 2017 ZA USŁUGI
OPIEKUŃCZE
I SPECJALISTYCZNE**

Lp	Lata	Usługi opiekuńcze	Usługi specjalistyczne (rehabilitacja)	Ogółem
		Zad.własne	Zad.własne	Zadania własne
1.	2016	47 179,14	35 186,65	82 365,79
2.	2017	59 604,30	41 626,35	101 230,65

Źródło: dane statystyczne działu usług opiekuńczych

Jak wynika z powyższej tabeli ogólna odpłatność w kwocie **101 230,65 zł** w roku 2017, oznacza wzrost o 22,90% w stosunku do roku 2016r. Wzrost ten wynika ze zwiększonej liczby osób korzystających z usług opiekuńczych, co się wiąże z większą odpłatnością.

Odpłatności za usługi opiekuńcze są na bieżąco przekazywane na konto gminy. Odpłatności za wykonywane usługi są ponoszone przez podopiecznych w zależności od posiadanego dochodu na członka rodziny, którą ustala się na podstawie tabeli (Uchwała Rady Miejskiej Nr XVIII z dnia 27.02.2008 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze). U rodzin osób korzystających z pomocy w formie usług opiekuńczych zobowiązanych do alimentacji przeprowadza się wywiady alimentacyjne.

Zaznaczyć należy, że zapewnienie i realizacja pomocy w formie usług opiekuńczych należy do ważnych zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Osoby pozbawione w/w pomocy często nie miałyby możliwości funkcjonowania w miejscu dotychczasowego zamieszkania. Objęcie systematyczną pomocą usługową w wielu przypadkach umożliwia także szybszą reakcję w sytuacjach kryzysowych oraz zapobiega wielu dramatycznym sytuacjom.

- Specjalistyczne usługi opiekuńcze (zadania zlecone)

W 2017 r. w ramach zadań zleconych Ośrodek Pomocy Społecznej realizował specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi te są jedną z form wsparcia społecznego dla osób, które z powodu choroby psychicznej lub upośledzenia

umysłowego mają trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem.

Usługi te są dostosowane do szczególnych potrzeb i możliwości klientów, wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Świadczone są przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem, w tym celu Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia na etacie jedną pielęgniarkę oraz na umowę zlecenie terapeutę. Działania podejmowane w ramach usług mają na celu między innymi zminimalizowanie skutków niepełnosprawności w sferze zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia oraz nabycie umiejętności społecznego funkcjonowania w środowisku rodzinno-społecznym. Specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane są w zakresie wynikającym z rozporządzenia ministra polityki społecznej w n/w zakresie usług opiekuńczych, tj.:

- uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia,
- pielęgnacja jako wspieranie procesu leczenia,
- rehabilitacja fizyczna i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu,
- pomoc mieszkaniowa.
- zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych (w wyjątkowych sytuacjach, jeżeli nie mają możliwości uzyskania dostępu do zajęć o których mowa w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego)

Tabela Nr 13.

LICZBA OSÓB, GODZIN I ODPLATNOŚĆ OSÓB ZA WYKONANE SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE.

L.p	lata	Liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba godzin	Wniesiona odpłatność
1	2016	11	19	1 977,5	15 560,59
2	2017	8	13	1 815,0	10 831,20

Źródło: dane statystyczne działu usług opiekuńczych

Odpłatność ponoszona jest na podstawie tabeli (Rozporządzenie Rady Ministrów 2015, poz. 1058 z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej)) oraz na podstawie Zarządzenia

Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej Nr 9/2015 z dnia 01.07.2015 r. w sprawie odpłatności za 1 godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych.

Odpłatności na bieżąco były przekazywane za pośrednictwem Gminy na konto Urzędu Wojewódzkiego w Opolu. Niezbędnym dokumentem do przyznania pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych jest zaświadczenie lekarza specjalisty wskazujące pomoc w formie w/w usług.

Do wykonywania powyższych zadań w ramach usług opiekuńczych (zadania własne i zlecone) Ośrodek Pomocy Społecznej w 2017r. zatrudnił 7 opiekunek środowiskowych, 1 pielęgniarkę usług specjalistycznych i 2 rehabilitantów oraz w ramach umowy zlecenia: 1 osobę, która prowadziła zajęcia edukacyjno-terapeutyczne dla dziecka autystycznego

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Zgodnie z art.17 ust.1 pkt 16 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu.

Do domu pomocy społecznej kierowane są osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności nie mogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

Osoby, o których mowa wyżej, kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego profilu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej. W przypadku gdy przewidziany termin oczekiwania na umieszczenie w domu pomocy społecznej danego profilu zlokalizowanego najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej wynosi ponad 3 miesiące, po uzyskaniu zgody tej osoby lub przedstawiciela ustawowego kieruje się ją do innego domu.

Z dniem 1 stycznia 2004 r. nastąpiły istotne zmiany w ustawie o pomocy społecznej w zakresie kierowania do domów pomocy społecznej, umieszczania w nich oraz ustalania opłaty za pobyt . Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny. Zobowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt są w kolejności:

1. mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu,
2. małżonek, zstępni przed wstępnymi – zgodnie z zawartą umową w trybie art. 103 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej
  - a) w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium,
  - b) w przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.
3. gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – w wysokości różnicy między kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby o których mowa w pkt a i b. Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej mogą wносить osoby niewymienione pkt 2.

W 2017 r. opłata gminy za mieszkańców w domu pomocy społecznej wyniosła
1 754 170,40 zł.

Wpłata osób zobowiązanych zgodnie z zawartą umową w trybie art. 103 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej wyniosła **122 174,19zł.**

Średni miesięczny koszt utrzymania przez gminę mieszkańca w domu pomocy społecznej w 2017r. wyniósł **1 588,92zł.**

Na dzień 31.12.2017r. w domach pomocy społecznej przebywało **92** osób (przyjętych od 2004 r. – 2017 r.), z tego:

- **53 osób** - Dom Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich z filią w Leśnicy i Szymiszowie dla osób o profilu: przewlekle somatycznie chorych, niepełnosprawnych fizycznie, w podeszłym wieku. *Koszt utrzymania mieszkańca wynosi 3 030,00zł.*

- **2 osoby** - Dom Pomocy Społecznej w Klisinie z filią w Kietrze , Branicach, Boboluszkach o profilu: dla osób przewlekle psychicznie chorych. *Koszt utrzymania w/w domu wynosi 3 026,92zł.*

- **1 osoba** - Dom Pomocy Społecznej w Prószkowie o profilu dla osób przewlekle somatycznie chorych. *Koszt utrzymania mieszkańca wynosi 3 000,00zł.*

- **2 osoby** - Dom Pomocy Społecznej w Lublińcu dla osób przewlekle psychicznie chorych. *Koszt utrzymania mieszkańca wynosi 2 778,74zł.*
- **2 osoba** - Dom Pomocy Społecznej w Jędrzejowie o profilu: dla osób niepełnosprawnych intelektualnie. *Koszt utrzymania mieszkańca wynosi 3 151,48zł.*
- **2 osoby** - Dom Pomocy Społecznej w Stegnie o profilu: dla osób w podeszłym wieku. *Koszt utrzymania mieszkańca wynosi 3 275,00 zł.*
- **1 osoba** - Dom Pomocy Społecznej w Kędzierzynie – Koźlu o profilu: dla osób upośledzonych umysłowo. *Koszt utrzymania mieszkańca wynosi 3 244,03zł.*
- **1 osoba** - Dom Pomocy Społecznej w Pielgrzymowicach o profilu: dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie. *Koszt utrzymania mieszkańca wynosi 2 886,58 zł.*
- **3 osoby** - Dom Pomocy Społecznej w Drużykowej o profilu : dla osób starszych *Koszt utrzymania mieszkańca wynosi 2 600,00 zł.*
- **9 osób** - Dom Pomocy Społecznej w Woli Czaryskiej o profilu : dla osób przewlekle psychicznie chorych . *Koszt utrzymania mieszkańca wynosi 2 800,00 zł.*
- **1 osoba** – Dom Pomocy Społecznej w Kopernikach o profilu: dla osób przewlekle somatycznie chorych. *Koszt utrzymania mieszkańca wynosi 2 772,91zł.*
- **2 osoby** - Dom Pomocy Społecznej w Kadłubie o profilu : dla osób niepełnosprawnych intelektualnie. *Koszt utrzymania mieszkańca wynosi 2 990,00 zł.*
- **1 osoba** - Dom Pomocy Społecznej w Krakowie o profilu : dla osób uzależnionych od alkoholu . *Koszt utrzymania mieszkańca wynosi 4 488,00zł.*
- **1 osoba** - Dom Pomocy Społecznej w Kietrzu o profilu : dla osób niepełnosprawnych intelektualnie dzieci i młodzieży. *Koszt utrzymania mieszkańca wynosi 2 911,44 zł.*
- **1 osoba** - Dom Pomocy Społecznej w Lublińcu o profilu : dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie. *Koszt utrzymania mieszkańca wynosi 3 238,92zł.*
- **1 osoba** – Dom Pomocy Społecznej w Białej Niższej o profilu : dla osób w podeszłym wieku

Koszt utrzymania mieszkańca wynosi 2 740,27zł.

- **1 osoba** – Dom Pomocy Społecznej dla Kombatantów w Opolu o profilu : dla osób w podeszłym wieku *Koszt utrzymania mieszkańca wynosi 3 188,46zł.*

- **6 osób**– Dom Pomocy Społecznej w Jakubowicach o profilu : dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych . *Koszt utrzymania mieszkańca wynosi 3 104,74zł.*

- **1 osoba** – Dom Pomocy Społecznej w Zawadzkiem o profilu : dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży . *Koszt utrzymania mieszkańca wynosi 2 856,71zł.*

W roku 2018 r. przewidywany jest wzrost kosztów utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej o 10% w stosunku do roku 2017 r. Z analizy Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, iż gmina ponosi coraz większe koszty utrzymania mieszkańców w domach pomocy społecznej. Wynika to z corocznego podwyższenia średniego kosztu utrzymania mieszkańca i większej ilości osób starszych-samotnych wymagających całodobowej pomocy i opieki osób innych.

Świadczenie w formie pobytu w tymczasowym miejscu schronienia w sytuacjach kryzysowych

Zarządzeniem Nr 55/2016 Burmistrza Strzelce Opolskich z dnia 23 marca 2016 upoważniono Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do gospodarowania częścią nieruchomości stanowiącej własność Gminy Strzelce Opolskie położonej przy ul. Kardynała Wyszyńskiego 10, celem realizacji zadań statutowych związanych z zapewnieniem pomieszczeń tymczasowych w sytuacjach kryzysowych.

Zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest udzielenie schronienie przez przyznanie tymczasowego miejsca schronienia. Zarządzeniem Nr 66/2017 Burmistrza Strzelce Opolskich z dnia 5 kwietnia 2017 r. ustalono miesięczny koszt utrzymania tymczasowego miejsca schronienia w sytuacjach kryzysowych i wynosił w 2017 -370 zł.

W oparciu o zasady dotyczące zasad ustalania odpłatności za pobyt nieodpłatnie miejsce schronienia przysługuje osobom, których dochód netto za osobę nie przekracza kryterium

dochodowego, wynikającego z ustawy o pomocy społecznej. Osoby nie spełniające warunku kryterium dochodowego, ponoszą odpłatność procentową za schronienie uzależnioną od dochodu.

W 2017 r przebywało łącznie 5 rodzin (10 osób), które z tytułu pobytu uiściły kwotę 1 487,22 zł.

Świadczenie w formie wsparcia pobytu - w mieszkaniu chronionym

Zarządzeniem Nr 36/2012 Burmistrza Strzelec Opolskich z dnia 15.02.2012 w sprawie upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich do gospodarowania nieruchomością stanowiącą własność Gminy Strzelce Opolskie przekazano do gospodarowania część budynku przy ul. Stefana Wyszyńskiego 10 a w którym zostały wyodrębnione mieszkania chronione w celu realizacji zadań statutowych.

Budynek w którym usytuowane są mieszkania chronione Strzelce Opolskie ul. Wyszyńskiego 10

Zdaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniu chronionym. Zgodnie z art. 53 z Ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej:

„Osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia

w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie

pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład dla nieletnich a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, może być przyznany pobyt w mieszkaniu chronionym”.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. z dnia 22 marca 2012 r. poz. 305) określiło rodzaj i zakres wsparcia w mieszkaniach chronionych oraz warunki kierowania i pobytu w mieszkaniach chronionych.

Rodzaj i zakres wsparcia świadczonego są uzależnione od indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych osób korzystających ze wsparcia. Wsparcie świadczone w mieszkaniach chronionych obejmuje m.in.:

- pracę socjalną
- poradnictwo specjalistyczne
- naukę lub utrzymywanie posiadanego poziomu sprawności w zakresie: samoobsługi, samodzielności życiowej, rozwijania kontaktów społecznych, pełnienia ról społecznych
- pomoc w realizacji kontaktów społecznych, zagospodarowania czasu wolnego, ubieganiu się o uzyskanie mieszkania z zasobów komunalnych.

Decyzja o skierowaniu do otrzymania wsparcia w formie pobytu w mieszkaniu chronionym wydawana jest po dokonaniu uzgodnień pomiędzy pracownikiem socjalnym a osobą ubiegającą się do korzystania ze wsparcia. Rodzaj i zakres świadczonego wsparcia mogą ulegać zmianom w zależności od oceny sytuacji osoby korzystającej ze wsparcia w mieszkaniu chronionym, dokonywanej co najmniej raz na trzy miesiące. Oceny dokonują wspólnie pracownik socjalny, osoba korzystająca ze wsparcia oraz osoba odpowiedzialna za jego realizację – opiekun mieszkań chronionych.

Do zakresu czynności Opiekuna mieszkań chronionych należy m.in.:

1. opracowywanie indywidualnego planu wsparcia mieszkańca i czuwanie nad jego realizacją
2. weryfikacja planu przy współpracy z pracownikiem socjalnym oraz mieszkańcem
3. prowadzenie spraw zapisanych w regulaminie mieszkania chronionego w zakresie przestrzegania zawartych postanowień przez mieszkańców
4. sprawowanie pieczy nad właściwym użytkowaniem mieszkania przez użytkowników

5. mediacje w przypadku konfliktów pomiędzy mieszkańcami
6. udzielanie pomocy i wskazywanie sposobów załatwiania bieżących spraw urzędowych i osobistych
7. udzielanie pomocy w integracji ze środowiskiem
8. nauka ponoszenia konsekwencji własnych decyzji i działań poprzez rozwój umiejętności prawidłowego wchodzenia w relacje społeczne, z uwzględnieniem tolerancji na różnice kulturowe
9. Pomoc w rozwijaniu umiejętności właściwego planowania i wykorzystania czasu wolnego.

Uchwałą Nr XVIII/110/2011 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 21 grudnia 2011 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym ustalono warunki jej ponoszenia. Zarządzeniem Nr 65/2017 Burmistrza Strzelec Opolskich z dnia 5 kwietnia 2017 r. w sprawie miesięcznego kosztu utrzymania mieszkania chronionego odpłatność za pobyt wynosi 960,00 zł.

Na koniec grudnia przebywało w mieszkaniach 24 osoby. Na realizację zadania wydatkowano w 2017 r. kwotę 273 127,08 zł co stanowi koszty stałe związane z utrzymaniem mieszkania (koszty zatrudnienia opiekuna mieszkań chronionych, obsługa systemu przyzywowego, energia elektryczna, gaz, woda, itd.) oraz niezbędne wyposażenie. Dochody z tytułu wpłat mieszkańców wyniosły 81 678,96 zł.

Mieszkania chronione stanowią alternatywną formę wsparcia w stosunku do usług świadczonych w Domach Pomocy Społecznej. Połowa mieszkańców mieszkań chronionych wymagałoby wsparcia w tej formie. Koszty pobytu w mieszkaniach chronionych są relatywnie niższe co uzasadnia świadczenie pomocy tej grupie osób.

OBSŁUGA SYSTEMU PRZYZYWOWEGO

MIESZKANIE CHRONIONE :WIDOK NA POKÓJ ŁAZIENKĘ I KUCHNIĘ

Sala do ćwiczeń ogólnorozwojowych

KLUB SENIORA przy Ośrodku Pomocy Społecznej /Klub „Senior +”

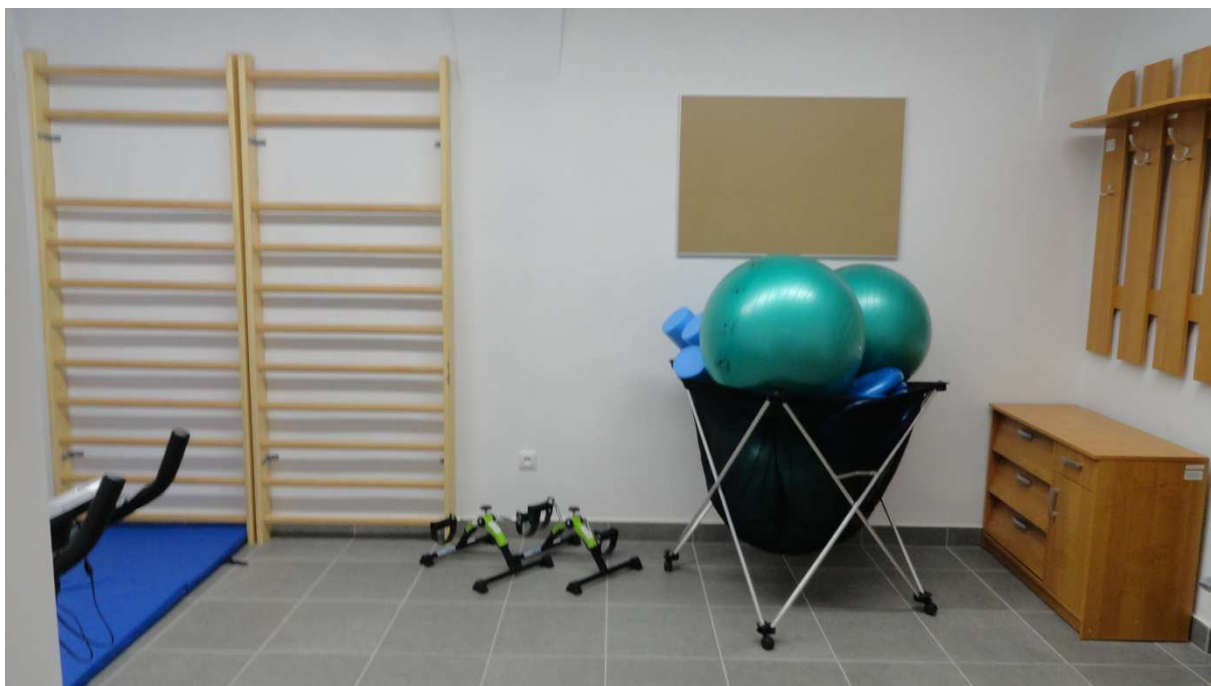
Klub Seniora działał w budynku przy ul. Parafialnej 2a .W związku z ogłoszonym konkursem Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej Gmina Strzelce Opolskie otrzymała dofinansowanie w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020 Moduł I ”Utworzenie i/lub wyposażenie placówki „Senior +” powstał Klub „Senior +”. Realizacja zadania polegała na remoncie pomieszczeń oraz zakup wyposażenia Koszt całkowity wyniósł 186 485,04 zł z czego dotacja stanowiła kwotę 149 188,03 zł .Klub „Senior +” przyczyni się przede wszystkim do zwiększenia atrakcyjności oferty jaką nasza gmina oferuje osobom starszym, ułatwiając dostęp do dodatkowych zajęć które wypełnią ich czas wolny. Regularna aktywność fizyczna po 60 roku życia jest jednym z najważniejszych i najbardziej efektywnych sposobów powstrzymywania problemów wieku starczego wpływa również na poprawę kondycji ruchowej i opóźnia procesy starzenia się. Wszelkie zajęcia psychofizyczne wspomagają prawidłowe funkcjonowanie psychiczne. Zajęcia warsztatowe promujące aktywne spędzanie wolnego czasu: decoupage, quilling, origami, wyplatanie ozdób z wikliny papierowej, malowanie akwarelami, nauka podstaw szycia, rękodzieło artystyczne: wykonywanie koronek na szydełku ,wykonywanie kwiatów z kolorowej bibuły stanowią jedne z zajęć oferowanych przez Klub .Ponadto znajdujące się pomieszczenie klubowe służy organizacji imprez integracyjnych a pomieszczenie do rehabilitacji wspiera sprawność fizyczną .Dodatkowo pogadanki, odczyty, wycieczki... stanowią ofertę klubu

Budynek z zewnątrz

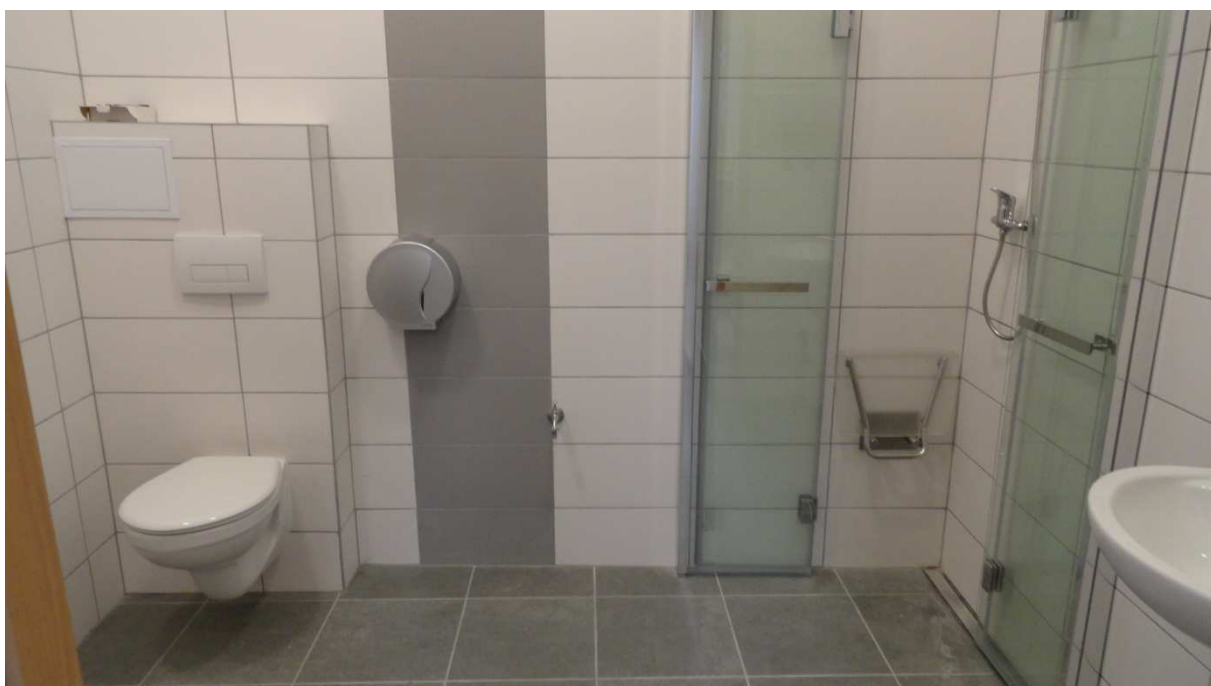

Pomieszczenie Klubowe

Klub „Senior +” – pomieszczenie do rehabilitacji ruchowej ,łazienka

Pomieszczenie z aneksem kuchennym

Działalność Klubu Seniora, ścisła współpraca z organizacjami pozarządowymi jak i inne działania Ośrodka Pomocy Społecznej poprzez bezpośredni udział osób niepełnosprawnych, starszych, samotnych w różnego rodzaju typu imprezach ma wpływ na ich kondycję psychiczną, umożliwia pracownikom socjalnym postawienie właściwej diagnozy socjalnej, planu działań ze strony Ośrodka Pomocy Społecznej.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich mają siedziby organizacje pozarządowe (umowy użyczenia pomieszczeń bezpłatnie) to jest:

1. Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy,
2. Polski Związek Głuchych Terenowy Ośrodek Rehabilitacji i Wsparcia Społecznego Niesłyszących,
3. Strzelecki Klub Honorowych Dawców Krwi „Salus” PCK,
4. Związek Nauczycielstwa Polskiego,
5. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków,
6. Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „BARKA”,

7. Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Koło „Miasto”
8. Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych,
9. Związek Kombatantów RP i Byłych więźniów Politycznych,
10. Stowarzyszenie „Ambasada Sukcesu”,
11. Stowarzyszenie Uniwersytet III Wieku,
12. Związek Inwalidów Wojennych RP
13. Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „OGNIK”,
14. Polski Związek Niewidomych,
15. Grupa samopomocowa AA „KRYSTYNA”.

DODATKI MIESZKANIOWE

Zasady i tryb przyznawania, ustalania wysokości i wypłacania dodatków mieszkaniowych reguluje ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 180) oraz wydane na jej podstawie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2001 r. w sprawie dodatków mieszkaniowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 156, poz. 1817 z późn. zm.).

Rodzina, która ma problemy z płaceniem za mieszkanie, może wystąpić o dodatek mieszkaniowy, nawet jeśli już zadłużyła lokal. Co roku z tej możliwości korzystają osoby znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej. Dodatek to typowa dopłata do kosztów utrzymania mieszkania. Prawo do niego ma rodzina lub samotna osoba, która spełnia warunki z ustawy o dodatkach mieszkaniowych. Na jego otrzymanie mają szanse osoby, które posiadają tytuł prawny do lokalu. Duże znaczenie ma wysokość dochodu rodziny i powierzchnia mieszkania. Dochód nie może przekraczać w gospodarstwie domowym liczącym dwie lub więcej osób - **125 %** najniższej emerytury, a gdy chodzi o osobę samotną – **175 %**. W pierwszym przypadku jest to kwota **1 250 zł.**, w drugim **1 750 zł.** Przez gospodarstwo domowe należy rozumieć osoby stale mieszkające pod jednym dachem i to nie tylko rodzinę, ale i nie spokrewnione ze sobą, tj. konkubentów. Dochód natomiast to wszystkie przychody po odliczeniu kosztów ich uzyskania oraz po odliczeniu składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe oraz chorobowe. Duże znaczenie ma także powierzchnia mieszkaniowa. Ustawa posługuje się pojęciem „powierzchni normatywnej”. Oznacza to, że dodatek przysługuje tylko na określoną liczbę metrów mieszkania. Przy ustalaniu dodatku uwzględnia się brak w mieszkaniu centralnego ogrzewania, ciepłej wody lub gazu. Wtedy

dostaje się dodatkowo ryczałt na zakup opału (**jest to część dodatku mieszkaniowego**). Najniższy dodatek powinien stanowić **2%** najniższej emerytury – ($1000,00 \times 2\% = 20,00$ zł.), a najwyższy **70 %** wydatków na mieszkanie. **Rada Gminy ma prawo obniżyć ten wskaźnik do 50 %, albo podnieść do 90 %.**

Dodatek mieszkaniowy stanowi różnicę pomiędzy wydatkami mieszkaniowymi przypadającymi na normatywną powierzchnię użytkową zajmowanego lokalu mieszkalnego a wydatkami na ten cel poniesionymi przez osobę otrzymującą dodatek . Do podstawy obliczenia dodatku mieszkaniowego przyjmuje się 100% naliczonych i ponoszonych wydatków.

W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o dodatek mieszkaniowy zamieszkuje w lokalu mieszkalnym lub domu nie wchodzącym w skład mieszkaniowego zasobu gminy, do wydatków przyjmowanych dla celów obliczenia dodatku mieszkaniowego zalicza się: wydatki, które w wypadku najmu lokalu mieszkalnego byłyby pokrywane w ramach czynszu, lecz wyłącznie do wysokości czynszu, jaki obowiązywałby dla danego lokalu, gdyby lokal ten wchodził w skład zasobu mieszkaniowego gminy, opłaty, poza czynszem, które obowiązywałyby w zasobie mieszkaniowym gminy, gdyby lokal ten wchodził w skład tego zasobu. Ponadto po złożeniu wniosku - ustawa upoważnia organ przyznający dodatki mieszkaniowe do przeprowadzenia wywiadu.

ROZDZIAŁ 85215 2016 – 969 000 zł. 2017- 968 000 zł .

W budżecie na 2017 rok zaplanowano 968 000 zł na wypłatę dodatków mieszkaniowych (§ 3110). Wykonanie w 2017 r. to 942 488 zł, co stanowi 97,36 % budżetu ogółem.

Podstawowe dane porównawcze dotyczące dodatków mieszkaniowych wypłaconych w latach 2016/2017 przedstawia poniższa tabela:

Lata	Liczba wypłaconych dodatków	Kwota wypłaconych dodatków [zł]	Przeciętna wysokość dodatku [zł]
1	3	2	4
2016 r.	3 968	962 884	242,66
2017 r.	3 760	942 487,84	250,66

Miesiąc	Wykonanie MIESIĘCZNE	Wykonanie NARASTAJĄCO	%
1. Styczeń	77 208,67	77 208,67	7,72
2. Luty	76 630,13	153 838,80	15,38
<u>3. Marzec</u>	76 012,74	229 851,54	22,99
4. Kwiecień	80 143,50	309 995,04	31,00
5. Maj	80 883,59	390 878,63	39,09
<u>6. Czerwiec</u>	81 165,36	472 043,99	47,20
7. Lipiec	81 282,24	553 326,23	55,33
8. Sierpień	81 690,94	635 017,17	63,50
<u>9. Wrzesień</u>	80 042,00	715 059,17	71,50
10. Październik	77 507,28	792 566,45	81,88
11. Listopad	76 441,38	869 007,83	89,77
<u>12. Grudzień</u>	73 480,01	942 487,84	97,36

W roku 2017 gmina Strzelce Opolskie wypłaciła 3 760 dodatków mieszkaniowych na łączną kwotę 942 487,84 zł. Przeciętna wysokość dodatku mieszkaniowego wynosiła 250,66 zł.

PLAN NA 2017 Rok Od I do VIII 1 000 000 Od IX 968 000

WYPŁATA DODATKÓW MIESZKANIOWYCH w rozbiciu na poszczególnych zarządców

w 2017 r.

RODZAJ		LICZBA D_M	KWOTA D_M	ŚREDNI D_M	UDZIAŁ % wg wykonania
1	Spół. Mieszkaniowa	1 247	253 509,41	203,30	26,90 %
2	GZMK	1 817	544 394,05	299,61	57,76 %
3	L. Łuczak-Niemkuć	11	2 851,90	259,26	0,30 %
4	Beata Grabelus	12	1 047,18	87,27	0,11 %
5	Józef Mojza	12	3 696,40	308,03	0,39 %
6	Gosp. Rolne Kalinów	10	1 654,14	165,41	0,17 %
7	W_M Warmątowice	30	5 316,01	177,20	0,56 %

8	WM_Błotnica Strz	12	3 773,63	314,47	0,40 %
9	WM_ "Stokrotka"	4	1 661,12	415,28	0,18 %
10	WM Moniuszki (Anderwal	10	2 958,86	295,89	0,31 %
11	Rajmund Kała	1	255,48	255,48	0,03 %
12	WM "KROKUS"	9	2 191,26	243,47	0,23 %
13	WM_ "Żurowska"(Jord.8)	24	4 790,95	199,62	0,51 %
14	WM_ "Żurowska (Opol 1-7)	12	1 205,41	100,45	0,13 %
15	„APZM”Arkan	113	21 348,16	188,92	2,27 %
16	ZTW Strzelce Op.	52	4 663,76	89,69	0,49 %
17	Spół.Miesz.(PN)	250	56 991,38	227,97	6,05 %
18	LW_PUKiM Dąbrows.. 1	12	1 835,36	152,95	0,19 %
19	LW_PUKiM Krzywo.9-11	12	1 490,28	124,19	0,16 %
20	LW_PUKiM Moniu. 3	8	439,50	54,94	0,05 %
21	LW_PUKiM Świer. 18-20	12	2 132,92	177,74	0,23 %
22	LW_PUKiM Rynek 1-5	12	2 920,94	243,41	0,31 %
23	LW_PUKiM Rynek 13-14	7	3 310,02	472,86	0,35 %
24	LW_PUKiM Rynek 6-9	24	2 971,76	123,82	0,32 %
26	LW_PUKiM Żerom. 2-3	8	1 719,56	214,95	0,18 %
27	LW_PUKiM Chopina 1-1A	8	1 111,92	138,99	0,12 %
28	LW_PUKiM K.Miarki 1A-B	6	1 372,98	228,83	0,15 %
			10 278,50	446,89	1,09 %
29	ANR_ Opole	23			
			595	297,50	0,06 %
30	LW_PUKiM_Krakowska 9	2			
	RAZEM	3 760	942 487,84	250,66	100 %

ZESTAWIENIE WYPŁATY

DODATKÓW MIESZKANIOWYCH

za 2017 r. wg zarządców

RODZAJ	LICZBA D_M	KWOTA RYCZ.	KWOTA D_M	RAZEM	%	ŚREDNI D - M
Spółdzielnia Mieszkaniowa	1 247	38 491,28	215 018,13	253 509,41	26,90	203,30
GZMK	1 817	135 420,20	408 973,85	544 394,05	57,76	299,61
Inne	696	21 956,49	122 627,89	144 584,38	15,34	207,74
RAZEM	3 760	195 472,51	746 619,87	942 487,84	100 %	250,66

Udział procentowy dodatków mieszkaniowych na lokale:

- w zasobach spółdzielczych **26,90 %** tj. 253 509,41 zł.
  - tworzące mieszkaniowy zasób gminy **57,76 %** tj. 544 394,05 zł.
  - w pozostałych zasobach **15,34 %** tj. 144 584,38 zł.
- 100%   942 487,84 zł.**

Średni dodatek mieszkaniowy na lokale:

- w zasobach spółdzielczych 203,30 zł.
- tworzące mieszkaniowy zasób gminy 299,61 zł.
- w pozostałych zasobach 207,74 zł.

Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych na lokale:

- w zasobach spółdzielczych 1 247
  - tworzące mieszkaniowy zasób gminy 1 817
  - w pozostałych zasobach 696
- 3 760**

liczba wydanych decyzji - 707; w tym

- decyzje pozytywne - 633
- decyzje odmowne - 28
- decyzje wstrzymujące - 30
- decyzje odwieszające - 9
- zgony - 7

OGÓLNA LICZBA WYDANYCH DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH

w latach 2017/ 2016

Lp	DECYZJE	2017 r.	2016 r.
1	ogółem	707	729
		633	

2	pozytywne		671
3	odmowne z powodu nie spełnienia kryteriów ustawowych	25	19
4	odmowne w wyniku przeprowadzonych wywiadów środowiskowych	<u>3</u>	<u>3</u>
5	Wstrzymujących ogółem, w tym: - z tytułu nie opłacania na bieżąco różnicy należności za zajmowany lokal mieszkalny - w wyniku zmiany miejsca zamieszkania lub utraty tytułu prawnego do lokalu - odwieszające – uregulowanie zaległości	30 15 15 9	<u>31</u> 14 17 5
6	Zgony	7	8
7	Odwołanie do SKO w Opolu; w tym: - ponowne rozpatrzenie decyzji - decyzja utrzymana w mocy - w trakcie rozpatrzenia	0 0 0 0	0 0 0 0

Obowiązek wypłaty dodatków mieszkaniowych spoczywa na gminach i zgodnie z art. 9a ustawy o dodatkach mieszkaniowych stanowi zadanie własne gminy.

W gminie Strzelce Opolskie zakładając, że statystyczna rodzina składa się z **4** osób, liczba korzystających z tej formy pomocy w **2017 r.** wynosiła średnio miesięcznie **313 rodzin**, co daje wskaźnik na poziomie **4,3 %**.

Wypłata dodatków mieszkaniowych w latach 2015– 2017

	2015	2016	2017	DYNAMIKA	
				2015/2016	2016/2017
Kwota wypłaconych dod. mieszk. ogółem (w zł) w tym:	1 080 280	962 884	942 487,84	89,13%	97,88%
- tworzących mieszk. zasób gminy	627 996	562 450	544 394,05	89,56 %	96,79 %
- dla lokali spółdzielczych	324 970	265 164	253 509,41	81,60 %	95,60 %
- dla lokali innych	127 314	135 270	144 584,38	62,49 %	68,86 %
Liczba dodatków mieszkaniowych	4 435	3 968	3 760	89,47 %	94,76 %

Tabela wykazuje spadek liczby i kwoty wypłat dodatków mieszkaniowych od 2015 roku.

Sama liczba dodatków mieszkaniowych w poszczególnych latach wynosiła:
w 2015 r. – 4 435; w 2016 r. 3 968; a w 2017 r. 3 760

2. Przeciętna wysokość dodatku mieszkaniowego w latach 2015-2017

Lata	Kwota wypłaconych dodatków [zł]	Liczba wypłaconych dodatków	Przeciętna wysokość dodatku [zł]
1	2	3	4
2015 r.	1 080 280	4 453	243
2016 r.	962 884	3 968	243
2017 r.	942 487,84	3 760	250,66

Przeciętną wysokość dodatku mieszkaniowego w 2017 r. stanowi kwota **250,66 zł**.
Jest ona w stosunku do ubiegłego roku wyższa .

Natomiast w 2015 r. w porównaniu do 2016 r. jest na tym samym poziomie .
Zgodnie z ustawą o dodatkach mieszkaniowych w 2017 roku były przeprowadzone wywiady środowiskowe. Celem tego wywiadu jest ustalenie w sposób wiarygodny i obiektywny sytuacji majątkowej osoby ubiegającej się o dodatek mieszkaniowy i skierowaniu pomocy finansowej na częściowe pokrycie wydatków mieszkaniowych do rodzin faktycznie potrzebujących.

W związku z powyższym w 2017 r. przeprowadzono łącznie 85 wywiadów środowiskowych w tym wydano 3 decyzje odmowne z powodu dysproporcji między niskimi dochodami wykazanymi w deklaracji, a faktycznym stanem majątkowym wnioskodawcy. W 2016 r. na przeprowadzonych łącznie 108 wywiadów środowiskowych, wydano 3 decyzje odmowne, natomiast w 2015 r. 2 decyzje odmowne na 118 przeprowadzonych wywiadów.

PODSUMOWANIE

Znaczącą pozycję w budżecie OPS zajmuje *rozdział 8511215 - Dodatki mieszkaniowe*. W roku 2017 wypłacono 3 760 dodatków mieszkaniowych

na łączną kwotę **942 487,84 zł.** Przyznawanie i wypłacanie dodatków mieszkaniowych jest **zadaniem własnym gminy o charakterze obligatoryjnym.** Według badań Instytutu Gospodarki Mieszkaniowej z tej formy pomocy powinno korzystać 12-15% ogółu gospodarstw domowych.

W gminie Strzelce Opolskie zakładając, że statystyczna rodzina składa się z **4 osób** wskaźnik ten kształtuje się na poziomie około **4,3 %.**

Udział procentowy dodatków mieszkaniowych w poszczególnych zasobach mieszkaniowych do planu (968 000) wynosi :

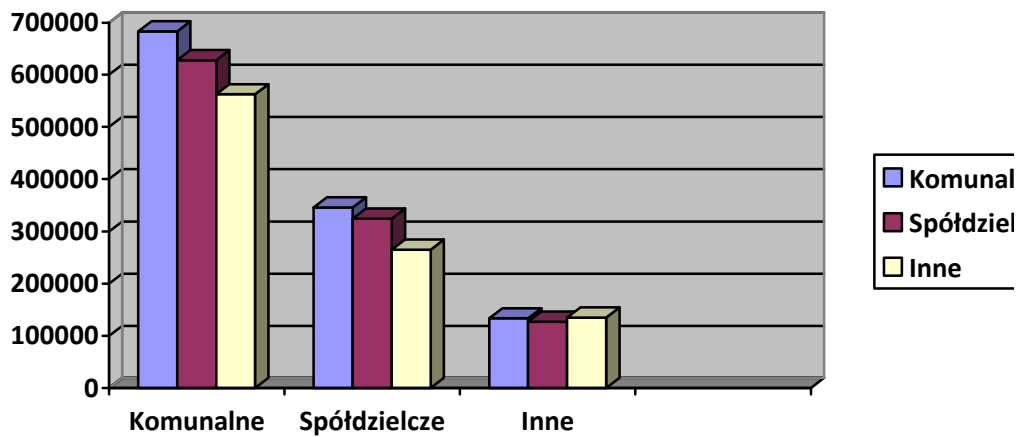
- w zasobach spółdzielczych **26,90 % tj. 253 509,41 zł.**
  - tworzące mieszkaniowy zasób gminy **57,76 % tj. 544 394,05 zł.**
  - w pozostałych zasobach **15,34 % tj. 144 584,38 zł.**
- 100 % tj. 942 487,84 zł.**

Według naszej analizy w bieżącym roku wypłata dodatków mieszkaniowych będzie się kształtowała na podobnym poziomie. Średni dodatek mieszkaniowy wynosił w roku **2016, 243 zł.** i **250,66 w 2017 zł,** Wysokość dodatku mieszkaniowego uzależniona jest od dochodu rodziny, oraz wydatków, jakie rodzina ponosi na koszty utrzymania mieszkania (czynsz, woda, energia). Wzrost poszczególnych składników wpływa na wysokość przyznanego dodatku.

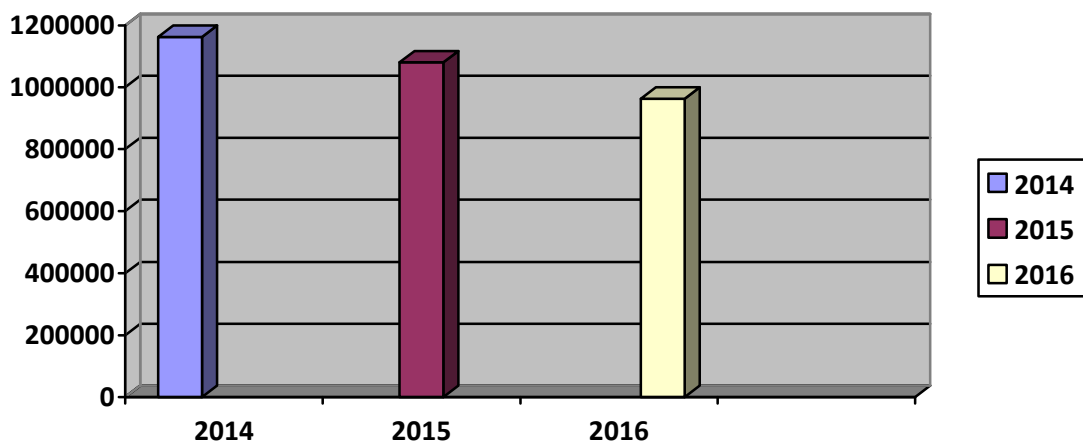
Istotny wpływ na wypłatę tych świadczeń jest możliwość przeprowadzania wywiadów środowiskowych przez pracowników tutejszego Ośrodka u osób ubiegających się o przyznanie dodatku mieszkaniowego. W 2017 r. przeprowadzono łącznie **85** wywiadów; w 2016 r.- **108;**, a w 2015 r. **118** wywiadów środowiskowych. W wyniku przeprowadzonych wywiadów środowiskowych wydano **3 decyzje** odmowne z powodu dysproporcji między niskimi dochodami wykazanymi w deklaracji, a faktycznym stanem majątkowym wnioskodawcy.

Bardzo ważnym czynnikiem wpływającym na wypłaty dodatków mieszkaniowych mają również realizowane przez tut. Ośrodek programy służące przeciwdziałaniu bezrobociu i aktywizacji zawodowej osób poszukujących zatrudnienia.

Struktura dodatków mieszkańczych wypłaconych w latach 2014-2017

Kwota wypłat dodatków mieszkaniowych w latach 2014-2017

DODATKI ENERGETYCZNE

Rozdział 85215/2 § 3110

Nową pozycją od 01 stycznia 2014 r. w budżecie Ośrodka Pomocy Społecznej stanowi rozdział 85215/2 - Dodatki energetyczne. W 2017 roku, zaplanowano 16 534,76 zł. Po weryfikacji każdego miesiąca, składano do Urzędu Wojewódzkiego na początku każdego miesiąca, przewidywaną kwotę do wypłaty świadczenia. W związku z powyższym otrzymano dotację celową na wypłatę dodatków energetycznych 16 340 zł.

Wykonanie w tym okresie to 15 985,52 zł. (w tym 2% kwoty wypłaconych świadczeń 313,44 + 15 672,08)

SZCZEGÓŁOWA ANALIZA WYPŁATY DODATKÓW ENERGETYCZNYCH

wysokość dodatku energetycznego wypłaconego:

- dla gospodarstwa prowadzonego przez osobę samotną : 4 373,68
  - dla gospodarstwa składającego się z 2 do 4 osób : 7 682,26
  - dla gospodarstwa składającego się co najmniej 5 osób : 3 616,14
- 15 672,08**
- + 2% łącznej kwoty : **313,44**
- RAZEM : 15 985,52**

liczba wypłaconych dodatków energetycznych w tym:

- dla gospodarstwa prowadzonego przez osobę samotną : 390
  - dla gospodarstwa składającego się z 2 do 4 osób : 493
  - dla gospodarstwa składającego się co najmniej 5 osób : 193
- RAZEM : 1 076**

liczba wydanych decyzji, 185 w tym:

- dla gospodarstwa prowadzonego przez osobę samotną : 63
- dla gospodarstwa składającego się z 2 do 4 osób : 86
- dla gospodarstwa składającego się co najmniej 5 osób : 36

W 2017 r.
076 świadczeń
15 985,52 zł.
wliczamy

L.p	MIESIĄCE	1 os.		2-4 os.		5 i pow.		RAZEM			
		Lic	kwota	Lic.	kwota	Lic.	kwota	Licz	kwota	2%	razem
1	STYCZEŃ	33	372,57	44	689,92	18	338,58	95	1 401,07	28,02	1 429,09
2	LUTY	32	361,28	42	658,56	16	300,96	90	1 320,80	26,42	1 347,22
3	MARZEC	31	349,99	37	580,16	16	300,96	84	1 231,11	24,62	1 255,73
	I KW. RAZEM	96	1 083,84	123	1 928,64	50	940,50	269	3 952,98	79,06	4 032,04
4	KWIECIEŃ	33	372,57	46	721,28	14	263,34	93	1 357,19	27,14	1 384,33
5	MAJ	33	370,33	43	669,94	13	243,10	89	1 283,37	25,67	1 309,04
6	CZERWIEC	33	370,26	42	654,36	16	299,20	91	1 323,82	26,48	1 350,30
	II KW. RAZEM	99	1 113,16	131	2 045,58	43	805,64	273	3 964,38	79,29	4 043,67
	I PÓŁROCZE	195	2 197,00	254	3 974,22	93	1 746,14	542	7 917,36	158,35	8 075,71
7	LIPIEC	31	347,82	43	669,94	17	317,90	89	1 308,86	26,18	1 335,04
		-1	-11,22	-1	-15,58						
8	SIERPIEŃ	31	347,82	44	685,52	16	299,20	91	1 332,54	26,65	1 359,19
9	WRZESIEŃ	31	347,82	42	654,36	16	299,20	89	1 301,38	26,03	1 327,41
	III KW. RAZEM	93	1 032,24	129	1 994,24	49	916,30	271	3 942,78	78,86	4 021,64
	I – IX RAZEM	288	3 229,24	383	5 968,46	142	2 662,44	813	11 860,14	237,20	12 097,34
10	PAŹDZIERNIK	34	381,48	34	529,72	16	299,20	84	1 210,40	24,21	1 234,61
11	LISTOPAD	34	381,48	38	592,04	17	317,90	89	1 291,42	25,83	1 317,25
12	GRUDZIEŃ	34	381,48	38	592,04	18	336,60	90	1 310,12	26,20	1 336,32
	IV KW. RAZEM	102	1 144,44	110	1 713,80	51	953,70	263	3 811,94	76,24	3 888,18
	RAZEM	390	4 373,68	493	7 682,26	193	3 616,14	1 076	15 672,08	313,44	15 985,52

wypłacono 1
na kwotę
Do kwoty tej

dwuprocentowy koszt wypłaty dodatków t.j. 313,44 zł.

WYKONANIE ZGODNE Z KSIĘGOWOŚCIĄ

Miesiąc	Kwota		2% narasta.	Razem narasta.	dotacja	zostało
	m-na	narasta.				
Styczeń	1 401,07	1 401,07	28,02	1 429,09	1 700	270,91
Luty	1 320,80	2 721,87	54,44	2 776,31	1 300	223,69
Marzec	1 231,11	3 952,98	79,06	4 032,04	1 300	267,96
Kwiecień	1 357,19	5 310,17	106,20	5 416,37	1 300	183,63
Maj	1 283,37	6 593,54	131,87	6 725,41	1 300	174,59
Czerwiec	1 323,82	7 917,36	158,35	8 075,71	1 300	124,29
Lipiec	1 308,86	9 226,22	184,52	9 410,75	1 400	189,25
Sierpień	1 332,54	10 558,76	211,18	10 769,94	1 400	230,06
Wrzesień	1 301,38	11 860,14	237,20	12 097,34	1 800	702,66
Październik	1 210,40	13 070,54	261,41	13 331,95	940	408,05
Listopad	1 291,42	14 361,96	287,24	14 649,20	1 200	290,80
Grudzień	1 310,12	15 672,08	313,44	15 985,52	1400	354,48

DOTACJA otrzymana		WYKO NANIE	2%	RAZEM	Nadpłata dotacji w m-cach	Zapotrzebowanie <i>PLAN</i>
I	1 700	1 401,07	28,02	1 429,09	270,91	<i>Razem do dyspoz. w I kw.:</i> 5 450,37
II	1 300	1 320,80	26,42	1 347,22	223,69	Wyk. z dotacji: 4 300 - 4 032,04
III	1 300	1 231,11	24,62	1 255,73	267,96	← Zost. na II_kw. 267,96 zł.
I kw.	4 300	3 952,98	79,06	4 032,04	267,96	Zapotrze. na II_kw.: 4 894,46 (+ 267,96) Razem do dyspoz. w II kw. 5 162,42
IV	1 300	1 357,19	27,14	1 384,33	183,63	
V	1 300	1 283,37	25,67	1 309,04	174,59	
VI	1 300	1 323,82	26,48	1 350,30	124,29	Wyk. z dotacji: 8 200 - 8 075,71
II kw.	3 900	3 964,38	79,29	4 043,67	124,29	← Zost. na III_kw. 124,29 zł.
I _ pół.	8 200	7 917,36	158,35	8 075,71	124,29	Zapotrze. na III_kw.: 4 313,12 (+124,29)Razem do dyspoz. w III kw. 4 437,41

VII	1 400	1 308,86	26,18	1 335,04	189,25	
VIII	1 400	1 332,54	26,65	1 359,19	230,06	
IX	1 800	1 301,38	26,03	1 327,41	702,66	Wyk. Z dotacji: 12 800 – 12 097,34
III kw.	4 600	3 942,78	79,38	4 021,64	702,66	Zost. na IV kw: 702,66
I - IX	12 800	11 860,14	237,20	12 097,34	702,66	Zapotrze. na IV_kw.: 3 734,76 (+702,66) Razem do dyspoz. w IV kw. 4 437,41
X	940	1 210,40	24,21	1 234,61	408,05	
XI	1 200	1 291,42	25,83	1 317,25	290,80	
XII	1 400	1 310,12	26,20	1 336,32	354,48	Wyk.z dotacji: 16 340 – 15 985,52
IV kw.	3 540	3 811,94	76,24	3 888,18	354,48	Razem do dyspoz. w IV kw. 4 437,41
I - XII	16 340	15 672,08	313,44	15 985,52	354,48	

ROZLICZENIE DOTACJI :otrzymano środki finansowe ; = 16 340

Wykonanie ; = 15 985,52

Do zwrotu; = 354,48

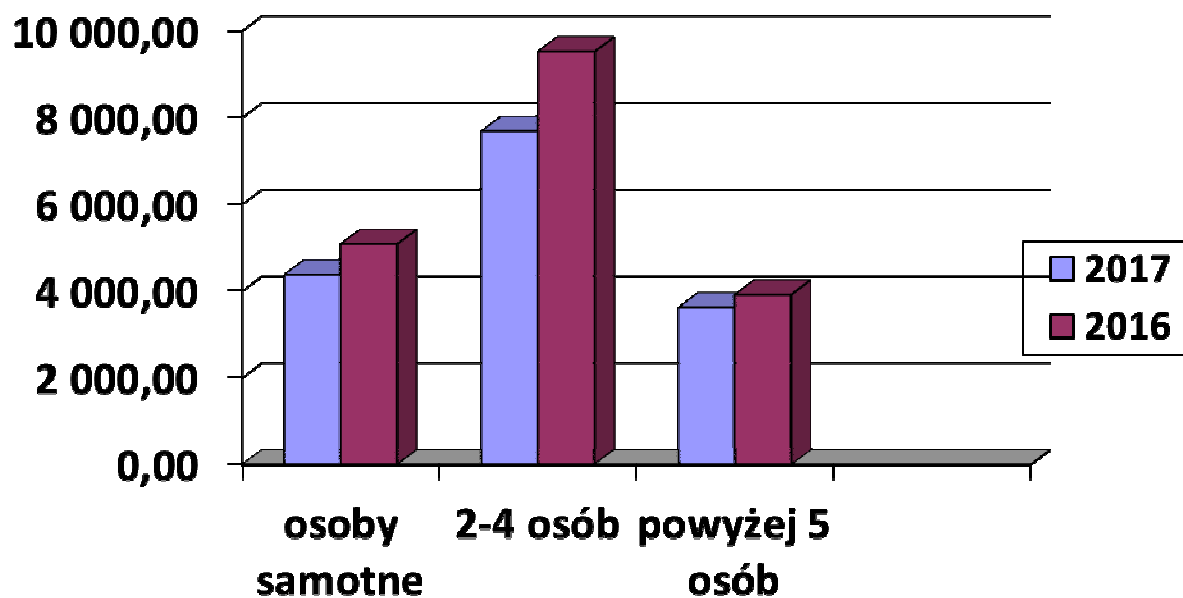
WYPŁATY DODATKÓW ENERGETYCZNYCH W LATACH 2017 – 2016

1	Kwota dodatku energetycznego wypłaconego dla:	2017 r.	2016 r.
	- gospodarstwa prowadzonego przez osobę samotną	4 373,68	5 081
	- gospodarstwa składającego się z 2 do 4 osób	7 682,26	9 517
	- gospodarstwa składającego się z co najmniej 5 osób	3 616,14	3 911
		15 672,08	18 509
	2%	313,44	370,18
	RAZEM:	15 985,52	18 879
2	Liczba wypłaconych dodatków energetycznych, w tym dla:		
	- gospodarstwa prowadzonego przez osobę samotną	390	453
	- gospodarstwa składającego się z 2 do 4 osób	493	611
	- gospodarstwa składającego się z co najmniej 5 osób	193	209
	RAZEM:	1 076	1 273
3	Liczba wydanych decyzji, w tym dla:		
		2017 r.	2016 r.

- gospodarstwa prowadzonego przez osobę samotną			63	54
- gospodarstwa składającego się z 2 do 4 osób			86	95
- gospodarstwa składającego się z co najmniej 5 osób			36	40
RAZEM:			185	207

W roku 2017 gmina Strzelce Opolskie wypłaciła 1 076 dodatków energetycznych na łączną kwotę 15 985,52 zł.

Graficzne przedstawienie dodatków energetycznych wg. struktury rodzin w latach 2016-2017

ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO, ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE, STYPENDIA SZKOLNE, I ICH REALIZACJA W 2017 r.

CHARAKTERYSTYKA ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Obowiązujący system świadczeń rodzinnych został wprowadzony 1 maja 2004 r. Podstawę prawną systemu stanowi *ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518 ze zm.).

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się żywego dziecka,
- 4) świadczenie rodzicielskie.

Podstawową przesłanką uprawniającą do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, obok posiadania dziecka na utrzymaniu, jest przeciętny miesięczny dochód, w przeliczeniu na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe dotyczy dochodu netto, tj. dochodu po odjęciu podatku dochodowego i składek na ubezpieczenie społeczne oraz na ubezpieczenie zdrowotne - wynosi 674 zł na osobę; jeżeli członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności - 764 zł.

Na podstawie kryterium dochodowego, przyznawany jest także specjalny zasiłek opiekuńczy. Kryterium dochodowe jest również warunkiem przyznania jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka. Zapomoga przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę, nie przekracza kwoty 1.922,00 zł.

Nie są uzależnione od dochodu rodziny, świadczenia opiekuńcze w formie zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia pielęgnacyjnego.

Na mocy ustawy z dnia 30 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, wypłacane jest świadczenie opiekuńcze, pod nazwą „zasiłek dla opiekuna”. W świetle ustawy, zasiłek dla opiekuna nie jest opiekuńczym świadczeniem rodzinnym aczkolwiek jego cel jest zbieżny z celem świadczenia rodzinnego w formie świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego, oraz jest wypłacany z dotacji celowej na świadczenia rodzinne. Zasiłek dla opiekuna przysługuje ściśle określonym osobom, to jest tym, które utraciły prawo do świadczenia

pielęgniacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. Jest to świadczenie zanikające ponieważ nie przyznaje się go „nowym” osobom. W roku 2017 wypłacono 160 zasiłków dla opiekunów, a w roku 2016 - 197.

Zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy są przyznawane na okres zasiłkowy, który –oznacza okres od 1 listopada do 31 października następnego roku kalendarzowego. Przy ustalaniu uprawnień do zasiłku rodzinnego brane są pod uwagę dochody osiągnięte w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy. W przypadkach określonych w ustawie o świadczeniach rodzinnych, dochód ten może być odpowiednio modyfikowany o tzw. dochód utracony (pomniejszenie dochodu rodziny) lub o dochód uzyskany (powiększanie dochodu rodziny). Zasiłek pielęgnacyjny oraz świadczenie pielęgnacyjne przyznaje się na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony – wówczas prawo do wymienionych świadczeń ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.

Kwoty zasiłku rodzinnego są zróżnicowane, w zależności od wieku dziecka. Aktualnie, wynoszą:

- 95 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- 124 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
- 135 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia;

Dodatki do zasiłku rodzinnego wynoszą:

- 1) urodzenia dziecka /1000 zł na dziecko; świadczenie jednorazowe/;
- 2) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego /400 zł miesięcznie/;
- 3) samotnego wychowywania dziecka 193 miesięcznie na dziecko, nie więcej niż 386 zł na wszystkie dzieci; w przypadku dzieci niepełnosprawnych kwotę dodatku zwiększa się o 80 zł, nie więcej niż o 160 zł na wszystkie dzieci;
- 4) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – na trzecie i kolejne dziecko w rodzinie 95 zł miesięcznie,;
- 5) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego 90 zł miesięcznie na dziecko do 5 roku życia, 110 zł miesięcznie – na dziecko od 5 do 24 roku życia/;
- 6) rozpoczęcia roku szkolnego 100 zł /jest to świadczenie jednorazowe/;
- 7) podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania 113 zł na internat/stancję; 69 zł na dojazd do szkoły.

Odpowiedni dodatek przysługuje tylko wtedy, jeżeli dla osoby uprawnionej, jest ustalone prawo do zasiłku rodzinnego. Równocześnie, na dziecko można pobierać kilka rodzajów dodatków.

W ramach świadczeń rodzinnych realizowane są trzy rodzaje świadczeń opiekuńczych:

- 1) **zasiłek pielęgnacyjny (153 zł miesięcznie)** – przysługuje odpowiednio: niepełnosprawnemu dziecku; osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności; osobie, która ukończyła 75 lat; osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Nie mają prawa do zasiłku pielęgnacyjnego osoby, które posiadają uprawnienie do dodatku pielęgnacyjnego, wypłacanego przy emeryturze lub rencie.

- 2) **świadczenie pielęgnacyjne (1406 zł miesięcznie /od 01-01-2018, jest to kwota 1477 zł/ -** przyznawane jest matce albo ojcu dziecka; innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2017 r. poz. 682) ciąży obowiązek alimentacyjny; opiekunowi faktycznemu dziecka – jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Świadczenie pielęgnacyjne może być przyznane, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała: 1/ nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub 2/ w trakcie nauki w szkole, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

- 3) **specjalny zasiłek opiekuńczy (520 zł miesięcznie).** Świadczenie zostało wprowadzone z dniem 01-01-2013. Prawo do tego świadczenia uzależnione jest od kryterium dochodowego. Przy ustalaniu dochodu brane są pod uwagę dochody rodziny osoby wymagającej opieki i rodziny osoby sprawującej opiekę. O świadczenie to, może również ubiegać się osoba, która sprawuje opiekę nad niepełnosprawnym małżonkiem.

Za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna, opłacane są składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Składkę opłaca się od podstawy odpowiadającej wysokości odpowiednio świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego albo zasiłku dla opiekuna. Za osoby pobierające przedmiotowe świadczenia, jeżeli nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, są również opłacane składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Wydatki na świadczenia rodzinne i koszty obsługi.

Świadczenia rodzinne realizowane są przez gminy, ze środków budżetu państwa będących w dyspozycji wojewodów. W 2017 r. otrzymana dotacja, w pełni zabezpieczyła środki na wypłatę świadczeń. Plan po dokonanych w ciągu roku zmianach, ostatecznie wynosił **7.837.000,- zł**. Faktyczne wykonanie (wraz z kosztami obsługi i składkami na ubezpieczenia społeczne) wyniosło 7.763.769,- zł, co stanowi 99,06 % planu. Z tej kwoty, 886.269,- zł to wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego, 6.877.500,- zł – wydatki na świadczenia rodzinne, i na zasiłki dla opiekunów. W roku 2016 plan wynosił 7.470.330,- zł, a wykonanie wyniosło 7.379.078,- zł, co stanowiło 98,78 % planu.

Wydatki na zasiłki rodzinne wyniosły 1.551.689,- zł, na dodatki do zasiłku rodzinnego 777.040,- zł, na świadczenia opiekuńcze 2.922.901,- zł w tym na zasiłki pielęgnacyjne -1.461.456,- zł, na świadczenia pielęgnacyjne – 1.299.540 zł, specjalne zasiłki opiekuńcze – 78.705,- zł, i zasiłki dla opiekunów – 83.200,- zł. Na jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka tzw. becikowe wydano 247.000,- zł.

W 2016 roku wydatki te wynosiły: zasiłki rodzinne – 1.539.473 zł, dodatki – 759.145,- zł, świadczenia opiekuńcze – 2.713.002,- zł, „becikowe” – 227.000,- zł.

W 2017 roku na składki emerytalne i rentowe wydano 304.067,- zł (w 2016 r. - 260.651zł), a na składki zdrowotne 62.047,- zł (w 2016 roku było to 49.842 zł).

Zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych 3% kwoty zrealizowanej dotacji, jest przeznaczana na koszty obsługi zadania. W 2017 r. koszty związane z obsługą świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zasiłków dla opiekunów, wyniosły 207.079 zł. W 2016 r. koszty obsługi wyniosły 202.611,- zł.

Korzystający ze świadczeń rodzinnych.

Jak wynika z danych zawartych w sprawozdawczości rzeczowo-finansowej, na dzień 31-12-2017r ze świadczeń rodzinnych średnio na miesiąc korzystało 1.241 rodzin. W roku poprzednim, wg stanu na dzień 31-12-2016, było 1.268 rodzin.

Z liczby 1.241 - 507, to rodziny, w których wypłacane są tylko zasiłki rodzinne. Spośród tych rodzin, 141 to rodziny z 1 dzieckiem, 245 rodzin z 2 dziećmi, 102 rodziny z 3 dziećmi, i 39 rodzin z 4 i więcej dziećmi.

Zasiłek pielęgnacyjny był wypłacany średnio na miesiąc, dla 796 osób. W 2016 r. – dla 790 osób. Świadczenie pielęgnacyjne na koniec grudnia 2017 r. było wypłacane w 77 rodzinach, w 2016 r. było to 70 rodzin. Specjalny zasiłek opiekuńczy na dzień 31-12-2017 wypłacano w 13 rodzinach, w roku 2016 było to 12 rodzin.

W 14 rodzinach wypłacany jest zasiłek dla opiekuna.

Wartości dotyczące osób pobierających świadczenia rodzinne są wartościami dynamicznymi, i co miesiąc się zmieniają w przedziale od kilku do kilkunastu osób (rodzin).

W całym 2017 r. wypłacono 30.987 świadczeń rodzinnych na wartość 6.236.853,- zł. Średnio na miesiąc – 2.582 świadczeń w kwocie 519,738 zł. Średnia wartość jednego świadczenia, wyniosła 201 zł. W 2016 r. wypłacono 31.383 świadczeń rodzinnych w kwocie 5.885.082 zł. Średnia wartość jednego świadczenia w 2016 r. to 187 zł.

Z ogólnej liczby 30.987 wypłaconych świadczeń rodzinnych – 13.346 to wypłacone zasiłki rodzinne; średnio na miesiąc, jest to 1.112. Kwota wypłaconych zasiłków rodzinnych wyniosła - 1.551.689,- zł. Jest to niecały 1 %, więcej niż w 2016 r. Średnia kwota zasiłku rodzinnego w 2017 r. wyniosła 116 zł. W 2016 r. było to 111 zł.

Wydatki na dodatki do zasiłku rodzinnego w 2017 r. wyniosły 777.040 zł. Jest to więcej niż w 2016 r. ponieważ wówczas wydatkowano kwotę 759.145 zł. Z kwoty 777.040 zł największe wydatki stanowiły wypłaty dodatków z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 214.035 zł, z tytułu samotnego wychowywania dziecka – 124.484 zł, z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 122.575 zł.

Wydatki na świadczenia opiekuńcze (zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze) w 2017 r. wyniosły 2.839.701 zł. W 2016 r. było to 2.610.562 zł. Jest to wzrost o niecałe 8 %.

Decyzje.

Świadczenia rodzinne są przyznawane decyzją administracyjną. Postępowanie jest wszczynane na podstawie wniosku o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych. W roku kalendarzowym 2017 przyjęto 1.621 wniosków /łącznie wnioski: o zasiłek rodzinny, o zasiłek pielęgnacyjny, o świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka, i świadczenie rodzicielskie/. W 2016 r. przyjęto 1.544 wniosków.

Decyzji administracyjnych zostało wydanych 1.876. Oznacza to, że średnio na miesiąc było wydawanych ponad 156 decyzji. W roku 2016 było wydanych 1.705 decyzji. W wielkościach tych, mieszczą się decyzje pierwotne, zmieniające i uchylające.

Nienależnie pobrane świadczenia rodzinne.

Każdego roku dochodzi do nienależnego pobierania świadczeń rodzinnych. Nie wynika to jednak ze świadomego wprowadzania organu w błąd czy przedstawiania fałszywych dokumentów. Jest to najczęściej powodowane niezgłaszaniem w terminie zmian sytuacji rodzinnej lub dochodowej rodziny, które zachodzą w trakcie okresu zasiłkowego (pobierania świadczeń). Ustawodawca, za nienależnie pobrane świadczenia rodzinne uważa m.in.:

- świadczenia rodzinne wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie, zawieszenie prawa do świadczeń rodzinnych lub zmniejszenie wysokości przysługujących świadczeń rodzinnych albo wstrzymanie wypłaty świadczeń rodzinnych w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca te świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania;
- świadczenia rodzinne wypłacone w związku z zastosowaniem przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu;
- świadczenia rodzinne przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą te świadczenia;

- świadczenia rodzinne wypłacone w przypadku, gdy osoba stała się uprawniona do świadczeń rodzinnych w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego /chodzi o sytuacje, gdy członek rodziny wyjechał za granicę i tam otrzymał świadczenia rodzinne i za ten sam okres świadczenia były pobrane w kraju/;
- świadczenia rodzinne przyznane na podstawie decyzji, której następnie stwierdzono nieważność z powodu jej wydania bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa albo świadczenie rodzinne przyznane na podstawie decyzji, która została następnie uchylona w wyniku wznowienia postępowania i osobie odmówiono prawa do świadczenia rodzinnego;
- świadczenia rodzinne wypłacone osobie innej niż osoba, która została wskazana w decyzji przyznającej świadczenia rodzinne, z przyczyn niezależnych od organu, który wydał decyzję.

Nienależnie pobrane świadczenia rodzinne podlegają zwrotowi. W roku 2017 zwrócono (odzyskano) świadczenia nienależnie pobrane na kwotę 28.672 zł - dotyczy to świadczeń pobranych w latach ubiegłych i roku bieżącym /2017/. W 2016 r. była to kwota 26.999 zł. Kwoty dotyczące świadczeń pobranych w latach ubiegłych, są zwracane do budżetu państwa. Zwroty nienależnie pobranych świadczeń dotyczących roku bieżącego wpływają na pomniejszenie wydatków w danym roku.

Zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat, licząc od dnia w którym decyzja stała się ostateczna. Nie wydaje się decyzji o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, jeżeli od terminu ich pobrania upłynęło więcej niż 10 lat.

Podsumowanie.

Realizacja świadczeń rodzinnych w 2017 r. przebiegała prawidłowo. Finansowanie świadczeń było w pełni zabezpieczone, transze środków z Urzędu Wojewódzkiego były przekazywane w terminie. Dzięki temu wypłaty przebiegały bez zakłóceń, według ustalonego harmonogramu.

Pod względem organizacyjnym, z przyjmowaniem wniosków i terminowym wydawaniem decyzji administracyjnych również nie było problemów.

Informacja na temat liczby rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych w 2017 r. /narastająco/

Wyszczególnienie	2017r.	I kwartał 2017 r.	II kwartał 2017 r.	III kwartał 2017 r.	IV kwartał 2017 r.	Dynamika II kw. / I kw.	Dynamika III kw. / II kw.	Dynamika IV kw. / III kw.
Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne /narastająco/	15.395	3.835	3.903	3.960	3.697	101,77%	101,46%	93,36%
Liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny /narastająco/	6.762	1.703	1.773	1.811	1.475	104,11%	102,14%	81,45%

Liczba świadczeń w 2017 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2016	Dynamika (2017r./2016r.)
1.	Zasiłki rodzinne	13.346	13.875	96,19%
2.	Dodatki do zasiłku rodzinnego	5.855	6.001	97,57%
3.	Świadczenia opiekuńcze /bez zasiłków dla opiekunów/	10.635	10.465	101,62%
4.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	247	227	108,81%
5.	Składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe	803	847	94,81%
6.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	526	507	103,75%

3. Wydatki w rozdziale 85212 /świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny/ w 2017 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2016	Dynamika (2017r./2016r.)
1.	Zasiłki rodzinne	1.551.689	1.539.473	100,79%
2.	Dodatki do zasiłku rodzinnego	777.040	759.145	102,36%
3.	Świadczenia opiekuńcze	2.839.701	2.610.562	108,78%
4.	Zapomogi z tytułu urodzenia dziecka	247.000	227.000	108,81%
5.	Składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe	304.067	260.651	116,66%
6.	Koszty obsługi - ŚR	178.769	169.066	105,74%
7.	Fundusz alimentacyjny	860.455	890.741	96,60%
8.	Koszty obsługi FA	25.814	26.722	96,60%
9.	Zasiłek dla opiekuna	83.200	102.440	81,22%
11.	Koszty obsługi – zasiłek dla opiekuna	2.496	3.073	81,22%

Uwaga: Wydatki przedstawione są w ujęciu kasowym. Dla potrzeb faktycznie poniesionych kosztów, od wydatków należy odjąć kwotę nienależnie pobranych świadczeń w roku 2017, które nie podlegały zwrotowi do budżetu państwa, czyli zwrócone w tym samym roku. Za 2017 r. zwrócono świadczenia rodzinne w kwocie 20.537 zł, i świadczenia z funduszu alimentacyjnego w kwocie 200 zł.

CHARAKTERYSTYKA ŚWIADCZEŃ Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO

Od 1 października 2008 r. zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2016 r., poz. 169 ze zm.) realizowane są świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Osobą uprawnioną do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest dziecko, które ma zasądzone od rodzica alimenty, jeżeli egzekucja alimentów jest bezskuteczna. Egzekucję uważa się za bezskuteczną, jeśli w okresie dwóch miesięcy przed złożeniem wniosku o świadczenie z FA komornik nie wyegzekwował pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują dziecku do ukończenia przez nie 18 lat. Dziecku starszemu świadczenia przysługują do ukończenia 25 lat pod warunkiem, że uczy się w szkole lub szkole wyższej. Na dziecko posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, świadczenia przysługują - bezterminowo.

Prawo do świadczenia z FA przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód netto na osobę w rodzinie w roku poprzedzającym okres świadczeniowy nie przekracza kwoty 725 zł. Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł na dziecko.

Świadczenia są przyznawane na okres świadczeniowy, który oznacza okres od 1 października do 30 września następnego roku kalendarzowego.

Korzystający ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Wyłacone świadczenia.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. ze świadczeń alimentacyjnych korzystało 109 rodzin, w roku 2016 – 123 rodzin. Uprawnionych do świadczeń były 162 osoby, w roku 2016 – 184. W ciągu 2017 roku zostało wypłaconych 2.163 świadczeń na kwotę 860.455 zł. W 2016 r. było

wypłaconych 2.353 świadczeń na kwotę 890.741 zł. Średnia wysokość jednego świadczenia wyniosła niecałe 398 zł, w roku 2016 była to wartość - 379 zł.

Wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego

	2016	2017
Liczba uprawnionych osób do świadczeń z funduszu alimentacyjnego	184	162
Liczba świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego	2 353	2 163
Kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	890.741,-	860.455,-

Decyzje

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznaje się na podstawie wniosku. Wniosek składa osoba uprawniona lub jej przedstawiciel ustawowy. Postępowanie wnioskowe kończy się wydaniem decyzji administracyjnej o przyznaniu bądź odmowie świadczenia z FA.

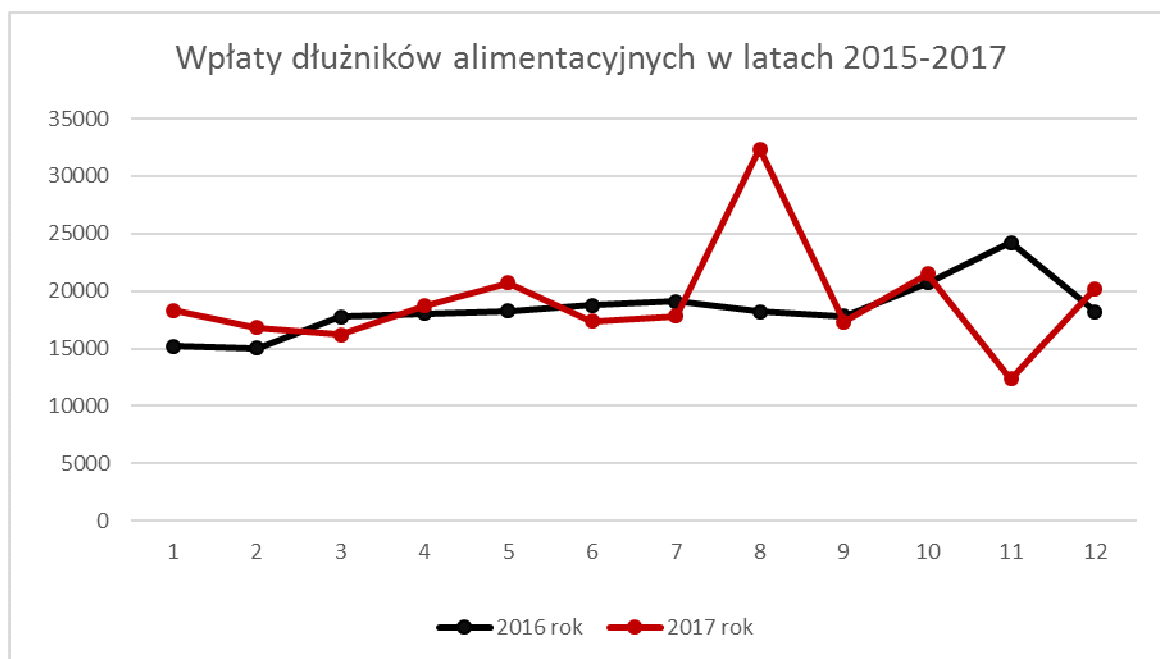
W roku 2017 r. zostało przyjętych 157 wniosków, w roku 2016 - 168 wniosków. Decyzji administracyjnych (łącznie z decyzjami zmieniającymi) wydano 383, w roku 2016 wydano 493 decyzji.

Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych

Zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z ustawowymi odsetkami. Dłużnik alimentacyjny oznacza osobę zobowiązaną do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, przeciwko której egzekucja okazała się bezskuteczna.

W 2017 r. poprzez bezpośrednie wpłaty na konto OPS lub poprzez komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne, zwrócono kwotę 240.587,45 zł, co stanowi blisko kwoty 28% wypłaconych świadczeń. W 2016 r. została zwrócona kwota w wysokości 218.190,56 zł, co stanowiło 24,50 % wypłaconych świadczeń.

Wykres przedstawiający wyegzekwowane wpłaty od dłużników alimentacyjnych w latach 2015 – 2017.

Wysokość zwrotu należności wzrosła w stosunku do poprzedniego roku, co spowodowane może być wprowadzeniem zmian w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2017 r., poz. 489 ze zm.), w której art. 27 ust 3a nakazuje wierzycielowi przyłączenie się do prowadzonej egzekucji przez komornika sądowego. Zmiany zaczęły obowiązywać od miesiąca września 2015 r., skuteczność powyższych zmian możemy obserwować od początku 2016 r. Dotychczas sprawę egzekucji wypłaconych świadczeń z tyt. funduszu alimentacyjnego zaległych należności prowadził Naczelnik Urzędu Skarbowego, co często było przyczyną zbiegu egzekucji i ich nieskuteczności. Dzięki obecnym zmianom przepisów, komornik sądowy prowadzi także egzekucję należności wypłaconych z funduszu alimentacyjnego, którą wcześniej prowadził Naczelnik Urzędu Skarbowego, co spowodowało większą skuteczność ściągłości zadłużeń.

Druga ważna zmiana, jaka nastąpiła, polega na rozliczaniu kwot z tytułu zwrotu należności przypadających od dłużnika alimentacyjnego. Zwracane kwoty trzeba teraz rozliczać zgodnie z kolejnością określoną w kodeksie postępowania cywilnego, a to oznacza, że z dokonywanych wpłat w pierwszej kolejności są zaspokajane odsetki, a dopiero w następnej jest pomniejszany faktyczny dług. Skutkiem tej regulacji, jest wolniejszy spadek zadłużenia dłużników (należności głównej), ale także dochodów własnych gminy. 40 % zwracanych należności stanowi dochód własny

gminy wierzyciela, a pozostałe 60% należności głównej oraz odsetki stanowią dochód budżetu państwa.

W związku z takim ustawowym podziałem, gmina uzyskała w 2017 r. dochód w wysokości 44.352,17 zł, w 2016 r. dochód ten wyniósł 34.099,66 zł.

	2016	2017
Kwota wyegzekwowana od dłużników alimentacyjnych - ogółem	218.190,56	235.704,57
Kwota stanowiąca dochód budżetu państwa	184.090,90	196.235,28
Kwota stanowiąca dochód Gminy	34.099,66	44.352,17
Kwota przekazana innym Gminom	-	-

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.

Ustawa nakłada na organ właściwy dłużnika alimentacyjnego (organ właściwy oznacza wójta, burmistrza, lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego) podejmowanie określonych działań wobec dłużnika. W celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej, przeprowadza się wywiad alimentacyjny i odbiera od niego oświadczenie majątkowe.

W przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swych zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika:

- zobowiązuje dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny, albo jako poszukujący pracy, w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny;
- informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego.

Jeżeli dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego, odmawia złożenia oświadczenia majątkowego, odmawia podjęcia prac w ramach aktywizacji zawodowej, uchyla się od nich lub odmawia zarejestrowania się jako bezrobotny, odmawia zarejestrowania się jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny, organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy:

- składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy kodeks karny,
- kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego, jeżeli oczywiście dłużnik prawo jazdy posiada i nie zostało ono już wcześniej zatrzymane.

Na dzień 31.12.2017 w gminie było zarejestrowanych 148 dłużników alimentacyjnych. W roku 2017 wydano 17 decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. W roku 2016 takich decyzji wydano – 18. W roku 2017 skierowano do prokuratury 19 wniosków o ściganie dłużników w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa tzw. „niealimentacji”, określonego w art. 209 § 1 kodeksu karnego. W roku 2016 przygotowano 18 wniosków.

Zgłoszenie do prokuratury podejrzenia przestępstwa „niealimentacji”, jest skutkiem odmowy jakiegokolwiek współpracy z organem właściwym dłużnika. Sankcją za brak współpracy jest również wniosek o zatrzymanie prawa jazdy. W 2017 r. nie skierowano żadnego wniosku o zatrzymanie dłużnikowi prawa jazdy, w roku 2016 – było takich wniosków 4. Dłużnicy alimentacyjni zazwyczaj nie posiadają prawa jazdy, natomiast jeżeli mają uprawnienia do prowadzenia pojazdów to z reguły zostały one już w poprzednich okresach świadczeniowych zatrzymane.

W 4 przypadkach zobowiązano dłużnika do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako osoby bezrobotnej, w 2016 r. takich sytuacji również było - 4. Z reguły dłużnik przychodząc na wywiad alimentacyjny jest już zarejestrowany jako osoba bezrobotna, wówczas Ośrodek Pomocy Społecznej występuje do Powiatowego Urzędu Pracy z wnioskiem o aktywizację dłużnika alimentacyjnego. Do Powiatowego Urzędu Pracy w 2017 r. skierowano 11 wniosków z prośbą o aktywizację dłużników, natomiast w 2016 r. takich wniosków było 8. W 2017 r. w ramach prac społecznie – użytecznych zatrudnionych zostało 2 dłużników, w 2016 r. - 7 dłużników uzyskało pracę w ramach prac społecznie – użytecznych.

Z wywiadów alimentacyjnych wynika, że obecnie nie ma problemu na rynku pracy z zatrudnieniem. Dłużnicy posiadają zatrudnienie, z czego komornik potrąca na poczet spłaty zadłużenia z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W sytuacji, gdy dłużnik odmawia podjęcia zatrudnienia wszczyna się postępowanie uznające dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, ostatecznie postępowanie kończy się skierowaniem wniosku o ściganie do prokuratury.

W 2017 r. nastąpiła zmiana przepisów i od miesiąca października 2017 r. Ośrodek Pomocy Społecznej zawiadamia prokuraturę na podstawie art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeksu postępowania karnego (Dz. U. 2017 poz. 1904) o popełnieniu przestępstwa określonego

w art. 209 § 1 i § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks karny (Dz. U. 2017 poz. 2204), już w chwili przyznania świadczeń rodzinnych albo świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla osoby uprawnionej, czyli dziecka dłużnika alimentacyjnego. Procedura ta przyczynia się do szerszych działań wobec dłużników alimentacyjnych, którzy nie wykazują chęci spłaty już w przypadku, gdy zadłużenie stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych. W 2017 r., wystosowano do Prokuratury 60 zawiadomień o podejrzeniu przestępstwa „niealimentacji”.

Informacje ogólne na temat korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2017 r.

(Kwoty w pełnych zł)

Wyszczególnienie	2017	I kwartał 2017	II kwartał 2017	III kwartał 2017	IV kwartał 2017	Dynamika (II kw/I kw)	Dynamika (III kw/II kw)	Dynamika (IV kw/III kw)
Liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego	1.443 <i>/narastająco/</i>	369	378	384	312	102,40%	101,59%	81,30%
Liczba wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	2.163	550	564	562	487	102,55%	99,65%	86,66%
Wydatki na wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego	860.455	219.255	223.120	223.860	194.220	101,80%	100,33%	86,80%
Przeciętna wysokość wypłaconych świadczeń	398	399	397	398	398	99,50%	100,30%	100,00%
Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych	240.587,45	51.133,75	57.023,80	67.115,06	65.314,84	111,50 %	117,70 %	97,32 %
Dochody własne z tytułu zwróconych należności przez dłużników alimentacyjnych	44.352,17	8.722,61	10.555,35	14.666,74	10.407,47	121,01%	138,95%	70,96%

Pozostałe informacje na temat podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych:

Działanie	Liczba w 2016 r.	Liczba w 2017 r.
Liczba dłużników alimentacyjnych w gminie	145	148
Przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego i odbiór oświadczenia majątkowego	47	46
Przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na prowadzona egzekucję oraz informacje o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego	141	56
Wnioski do komornika sądowego o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego	223	102
Wystąpienie do Komornika Sądowego u ustalenie adresu zamieszkiwania dłużnika	25	54
Wnioski o udostępnienie danych do Centrum Personalizacji Danych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych	5	15
Wnioski o udostępnienie danych do Ministerstwa Sprawiedliwości - Biuro Informacyjne Krajowego Rejestru Karnego	5	3
Przekazanie informacji dłużnikom alimentacyjnym o przyznanych świadczeniach z funduszu alimentacyjnego	102	116

ŚWIADCZENIE RODZICIELSKIE

Uchwalona przez Sejm w dniu 24 lipca 2015 r. ustawa o zmianie *ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw*, wprowadziła od 1 stycznia 2016 r. nowe świadczenie rodzinne – świadczenie rodzicielskie.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Uprawnieni do pobierania tego świadczenia są więc między innymi bezrobotni (niezależnie od rejestracji lub nie w urzędzie pracy), studenci, rolnicy, a także wykonujący prace na podstawie umów cywilnoprawnych, i osoby zatrudnione lub prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, jeśli nie pobierają zasiłku macierzyńskiego.

Świadczenie rodzicielskie wynosi 1000 zł miesięcznie, i nie jest uzależnione od kryterium dochodowego. Wsparcie finansowe w postaci świadczenia rodzicielskiego przysługuje przez rok (52 tygodnie) po urodzeniu dziecka, a w przypadku urodzenia wieloraczków ten okres będzie mógł być wydłużony nawet do 71 tygodni.

W roku 2017 r. zostało wydanych 88 decyzji przyznających świadczenie rodzicielskie. Wartość wypłaconych świadczeń, wyniosła 821.423 zł. W roku 2016, było to odpowiednio: 120 decyzji, wartość wypłaconych świadczeń – 748.902 zł

ŚWIADCZENIE WYCHOWCZE

1 kwietnia 2016 r. wszedł w życie Program Rodzina 500 plus. Uregulowania prawne Programu, znajdują się w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r. poz. 195 ze zm.). Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczenia wychowawczego oraz zasady przyznawania i wypłacania tego świadczenia. Zgodnie z ustawą, celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wychowawcze mogą otrzymać rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni dziecka. Świadczenie wychowawcze przysługuje do ukończenia 18 roku życia dziecka. Świadczenie wychowawcze na drugie i kolejne dziecko przysługuje niezależnie od dochodu. Świadczenie na pierwsze dziecko przysługuje po spełnieniu kryterium dochodowego 800 zł netto na osobę w rodzinie lub 1.200 zł netto na osobę w rodzinie, w której wychowywane jest dziecko niepełnosprawne. Pierwsze dziecko to najstarsze lub jedyne dziecko w rodzinie w wieku do ukończenia 18 r. życia.

Świadczenie wychowawcze jest przyznawane na wniosek. Wnioski można składać osobiście w OPS, lub przez Internet za pomocą czterech dostępnych kanałów: bankowości elektronicznej, PUE ZUS, Emp@tii lub EPUAP. Świadczenia wychowawcze są przyznawane na okres 1 roku - od 1 października do 30 września kolejnego roku kalendarzowego.

W roku 2017 (od stycznia do grudnia) zostało przyjętych 2.052 wniosków (tej liczbie są wnioski, odpowiednio na okres świadczeniowy 2016/2017 i 2017/2018).

W 2016 r., to jest od startu Programu 1 kwietnia, do 31 grudnia 2016 r. zostało przyjętych 1921 wniosków.

Wsparciem w ramach programu, na koniec grudnia 2017 r. było objętych 1.466 rodzin. Na koniec grudnia 2016 r. było to, 1.555 rodzin.

Wydatki ogółem związane z realizacją programu, w 2017 r. wyniosły 14.891.228 zł. W roku 2016, była to kwota 10.667.344 zł. W tej kwocie, obok wypłaconych świadczeń mieszczą się koszty obsługi.

Świadczenie wychowawcze jest przyznawane decyzją administracyjną. W roku 2017 zostało wydanych 2.109 decyzji, z tego na okres świadczeniowy 2016/2017 – 501, na okres świadczeniowy 2017/2018 -1.618.

Podsumowanie.

Realizacja Programu 500+, na okres świadczeniowy 2017/2018 przebiegała prawidłowo. Dzięki ogromnemu zaangażowaniu pracowników, przyjmowanie wniosków, a następnie decyzji administracyjnych, i wypłata świadczeń wychowawczych w gminie Strzelce Opolskie przebiegła bardzo płynnie, bez zakłóceń. Świadczenia były wypłacane na bieżąco. Terminowa wypłata obok niewątpliwej zasługi pracowników merytorycznych mogła się odbywać dzięki zabezpieczeniu środków finansowych. Transze środków z Urzędu Wojewódzkiego wpływały na bieżąco, zgodnie z harmonogramem.

W związku z realizacją Programu 500+, nie odnotowano żadnych skarg.

POMOC MATERIALNA DLA UCZNIÓW O CHARAKTERZE SOCJALNYM

Charakterystyka.

Zadanie dotyczące udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Strzelce Opolskie zostało przekazane do realizacji Ośrodkowi Pomocy Społecznej, Uchwałą Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 20 maja 2009 r. Udzielanie pomocy materialnej uczniom, jest zadaniem własnym gminy. Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 ze zm.), koszt zadania w 80 % jest finansowany ze środków budżetu państwa, natomiast w 20 % przez gminę.

System udzielania pomocy materialnej dla uczniów, jest uregulowany w ustawie z dnia 7 września 1991r o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r., poz. 2198 ze zm.) i w Regulaminie udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Strzelce Opolskie – uchwalony Uchwałą Rady Miejskiej z dnia 27 kwietnia 2005 r.

Pomoc materialna jest udzielana w postaci stypendium szkolnego oraz zasiłku szkolnego. Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie. Zasiłek szkolny - uczeń znajdujący się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego.

Stypendium szkolne może być udzielane uczniom w formie: 1/ całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą (np. kursy językowe); 2/ pomocy rzeczowej (w szczególności zakup podręczników i innych niezbędnych przyborów i materiałów szkolnych); 3/ całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów dojazdu (lub pobytu w internacie) do szkoły ponadgimnazjalnej. Stypendium szkolne jest przyznawane na okres nie dłuższy niż od września do czerwca następnego roku kalendarzowego, a więc na okres nauki w danym roku szkolnym.

Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie, która uprawnia do ubiegania się o stypendium szkolne nie może przekroczyć kwoty 514 zł. Kryterium dochodowe określone jest ustawą o pomocy społecznej. Wysokość kwoty stypendium uzależniona jest od przedziału, w jakim znajduje się dochód rodziny i od kwoty zasiłku rodzinnego określonego w ustawie o świadczeniach rodzinnych. Aktualnie kwotą bazową do wyliczeń, jest zasiłek rodzinny w wysokości 124 zł.

Zgodnie z Regulaminem, stypendium jest wypłacane w dwóch częściach: I część do 15 grudnia (za okres od 1 września do 31 grudnia), a II część do 15 czerwca (za okres od 1 stycznia do 30 czerwca).

Korzystający z pomocy materialnej.

W roku 2017 plan dotacji na wypłatę stypendiów szkolnych wyniósł 80.000 zł. Środki własne gminy – 12.400 zł. Łączna kwota, wyniosła więc 92.400 zł. Wartość wypłaconych stypendiów wyniosła 62.003 zł. W roku 2016, była to kwota 82.275 zł.

W okresie od stycznia do czerwca 2017 r. (rok szkolny 2016/2017) ze stypendiów szkolnych skorzystało 60 uczniów; w okresie od września do grudnia 2017 r. (rok szkolny 2017/2018) - 45 uczniów.

W roku 2017 nie przyznano żadnego zasiłku szkolnego.

Podsumowanie.

Pomoc państwa skierowana do uczniów, wychowujących się w rodzinach o niskich dochodach zasługuje na uznanie. Realizacja przyznanego stypendium następuje w dwóch częściach (ze względu na to, że dotację otrzymuje się na rok budżetowy a nie rok szkolny) poprzez zwrot kosztów zakupu rzeczy o charakterze edukacyjnym, po przedstawieniu faktur lub rachunków potwierdzających dokonany zakup.

W 2017 r. zostało złożonych mniej wniosków niż w roku 2016. Przypuszczalnie jest to spowodowane poprawą sytuacji materialnej wielu rodzin, ze względu na program 500+. Znaczenie może także mieć niskie kryterium dochodowe, które uprawnia do stypendium szkolnego. Kryterium dochodowe jest ustalane na podstawie zasad określonych w ustawie o pomocy społecznej – obecnie wynosi 514,00 zł. Poziom materialny wielu rodzin się podniósł, co skutkuje przekroczeniem wymaganego kryterium.

V INNE REALIZOWANE DZIAŁANIA NA RZECZ ŚRODOWISKA PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich w roku 2017 zorganizował prace społecznie użyteczne oraz roboty publiczne i prace interwencyjne dla osób bezrobotnych.

1. Prace społecznie – użyteczne

Dnia 23 stycznia 2017 roku zostało zawarte porozumienie pomiędzy Powiatem Strzeleckim a Gminą Strzelce Opolskie w sprawie organizowania prac społecznie-użytecznych. W ramach porozumienia Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich w okresie od 1 lutego 2017 do 31 grudnia 2017 skierował do w/w prac 63 osoby bezrobotne, które wypracowały 12.950 godzin.

Do prac tych kierowana była osoba bezrobotna, bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych i korzystająca ze świadczeń pomocy społecznej. Osoba wykonująca prace społecznie-użyteczne zachowywała status osoby bezrobotnej w trakcie tych prac. Wykonywanie prac odbywało się w wymiarze 10 godzin tygodniowo, ale nie więcej niż 40 godzin miesięcznie. Osobie bezrobotnej z tytułu wykonywania prac przysługiwało świadczenie w wysokości 8,10 zł za każdą godzinę. Jest ona zobowiązana do wykonywania prac w miejscu, czasie i w sposób wskazany przez podmiot, u którego prace są organizowane. Zobowiązuje się także do przestrzegania porządku, dyscypliny i zasad bezpieczeństwa. Osoba skierowana zostaje także poinformowana o konsekwencjach związanych z nieprzestrzeganiem ustalonych zasad, jak i również związanych z porzuceniem pracy. Konsekwencją jest skreślenie z listy osób bezrobotnych na okres ustalony w urzędzie pracy. Powoduje to również utratę prawa do świadczeń zdrowotnych. Utrata statusu osoby bezrobotnej uniemożliwia także korzystanie ze świadczeń z pomocy społecznej. Wdrożenie w życie prac społecznie użytecznych ma na celu zapewnienie osobom bezrobotnym możliwość uzyskania przynajmniej minimalnych środków do życia, które wpływają na możliwość powrotu do pełnienia ról społecznych i zawodowych osób skierowanych. Dały również możliwość wsparcia działań społeczności lokalnych, a także możliwość zdyscyplinowania bezrobotnych i ograniczenie wykonywania pracy „na czarno”.

Prace organizowane były na terenie miasta i gminy Strzelce Opolskie, tj.:

I. w sołectwach

- Adamowice
- Błotnica Strzelecka
- Dziewkowice
- Kadłub
- Kalinowice
- Ligota Dolna
- Mokre Łany
- Osiek
- Płużnica
- Rożniatów
- Szymiszów Wieś
- Szymiszów Osiedle
- Szczepanek
- Warmatówice

II. w instytucjach pożytku publicznego

- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Urząd Miejski
- Gminny Zarząd Oświaty i Wychowania
- Strzelecka Spółdzielnia Socjalna
- Gminny Zarząd Mienia Komunalnego
- Dom Pomocy Społecznej
- Centrum Integracji Społecznej
- Centrum Rekreacji Wodnej i Sportu „Strzelec”
- Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Barka”

Obejmowały one następujący rodzaj prac:

- prace porządkowe przy obiektach użyteczności publicznej,
- prace porządkowe na terenach sołectw,
- sprzątanie parku miejskiego,
- pielęgnacja zieleni,
- utrzymanie w czystości chodników.

Powiatowy Urząd Pracy refundował 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu, natomiast pozostałe wydatki takie jak ekwiwalent, woda, zakup narzędzi i rękawic roboczych stanowił w całości koszt OPS.

Prace społecznie – użyteczne za okres II – XII 2017 rok							
Miesiąc	Liczba Osób	Liczba wypracowanych godzin	Wyplacone świadczenia	Pozostałe koszty <small>(ekwiwalent i inne wydatki/woda, narzędzia robocze)</small>	Łączny koszt	Refundacja PUP	Koszt OPS
II	3	110	891,00	111,34	1002,34	534,60	467,74
III	28	1051	8513,10	147,14	8660,24	5107,86	3552,38
IV	52	1966	15924,60	275,24	16199,84	9554,76	6645,08
V	52	1984	15746,40	272,16	16018,56	9447,84	6570,72
VI	48	1805	14620,50	252,70	14873,20	8772,30	6100,90
VII	42	1575	12757,50	220,50	12978,00	7654,50	5323,50
VIII	43	1570	12717,00	484,00	13201,00	7630,20	5570,80
IX	42	1635	13243,50	228,90	13472,40	7946,10	5526,30
X	22	860	6966,00	120,40	7086,40	4179,60	2906,80
XI	8	320	2592,00	44,80	2636,80	1555,20	1081,60
XII	2	74	599,40	10,36	609,76	359,60	250,16
Razem	X	12950	104571,00	2167,54	106738,54	62742,56	43995,98

2. Roboty publiczne

Od miesiąca stycznia 2017 r. tut. Ośrodek zatrudniał osoby bezrobotne korzystające z pomocy społecznej w ramach robót publicznych przy wykonywaniu prac mających na celu reintegrację zawodową i społeczną. Powiatowy Urząd Pracy refundował organizatorowi robót publicznych część kosztów poniesionych na wynagrodzenia.

Do robót publicznych, zgodnie z art. 49 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, mogą być kierowane osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

- bezrobotni do 25 roku życia,
- bezrobotni długotrwale albo po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego albo kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka,
- bezrobotni powyżej 50 roku życia,
- bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego,
- bezrobotni samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia,
- bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia,

– bezrobotni niepełnosprawni.

Osoby bezrobotne skierowane do robót publicznych są zatrudniane na podstawie umowy o pracę. Zostaje ona skierowana na wstępne badania lekarskie celem uzyskania zdolności do pracy, a po przyjęciu przeszkolona w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Roboty publiczne trwają do 6 miesięcy. Celem robót publicznych jest zachęcenie bezrobotnego do dalszego poszukiwania pracy, a także uniknięcie zjawiska bezrobocia długookresowego. Poprzez zatrudnienie osoby zdobywają doświadczenie zawodowe, co zwiększa ich szanse na rynku pracy. Otrzymują także wynagrodzenie w wysokości nie niższej niż minimalne wynagrodzenie. Roboty te są również szansą dla osób będących dłużnikami alimentacyjnymi w rozumieniu przepisów o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Z otrzymywanego wynagrodzenia potrącana jest kwota do 60% i przekazywana właściwemu Komornikowi. Dzięki temu zmniejsza się ich zadłużenie alimentacyjne.

Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie od stycznia 2017 r. do listopada 2017 r. **zatrudnił 4 osoby** bezrobotnych skierowanych przez PUP w Strzelcach Opolskich, w tym **1 dłużnika alimentacyjnego**. Osoby wykonywały prace na terenie miasta i gminy Strzelce Opolskie. Na mocy porozumienia przekazano pracowników następującym podmiotom publicznym:

- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Stowarzyszenia Pomocy wzajemnej „Barka”.

Koszty wynagrodzenia ogółem	38.160,26 zł
Refundacja z PUP	37.025,61 zł
Koszt OPS (wraz z pozostałymi kosztami – ekwiwalent, badania lekarskie, ZFŚS, itp.)	2.430,88 zł

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY D.S. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

Obowiązek istnienia i działalności Zespołu Interdyscyplinarnego, jako zadania własnego gminy, wynika ze zmiany ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015, poz. 1390). W Gminie Strzelce Opolskie Zespół ten powołany został na podstawie Zarządzenia Burmistrza Strzelce Opolskich z dnia 10 lutego 2011 r.

Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują, podejmująca współpracę

i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałania zjawisku przemocy na terenie miasta i gminy Strzelce Opolskie.

W skład Zespołu weszli przedstawiciele:

1. Ośrodka Pomocy Społecznej
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. Komendy Powiatowej Policji
4. Gminnego Zarządu Oświaty i Wychowania
5. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
6. Sądu Rejonowego w Strzelcach Opolskich
7. Ochrony zdrowia
8. Organizacji pozarządowej – Związku Emerytów i Rencistów w Strzelcach Opolskich

Członkowie Zespołu działają na podstawie wyżej wymienionego Zarządzenia Burmistrza, Uchwały Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 10.11.2010r w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, porozumień zawartych między Burmistrzem Strzelec Opolskich, a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu, Regulaminu Organizacyjnego Zespołu oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” i wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich.

Głównym celem działalności zespołu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie.

Adresatami działań podejmowanych przez Zespół Interdyscyplinarny są:

- ofiary przemocy w rodzinie, w tym dzieci, współmałżonkowie lub partnerzy, osoby starsze, niepełnosprawne,
- sprawcy przemocy w rodzinie.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach występowania przemocy w rodzinie,

- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

W celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powołuje grupy robocze, których prace prowadzone są w zależności od zgłaszanych potrzeb lub wynikają z problemów występujących w indywidualnych przypadkach. Członkami grup roboczych mogą być członkowie Zespołu lub inni pracownicy wyżej wymienionych instytucji wskazane przez osoby podpisujące porozumienie.

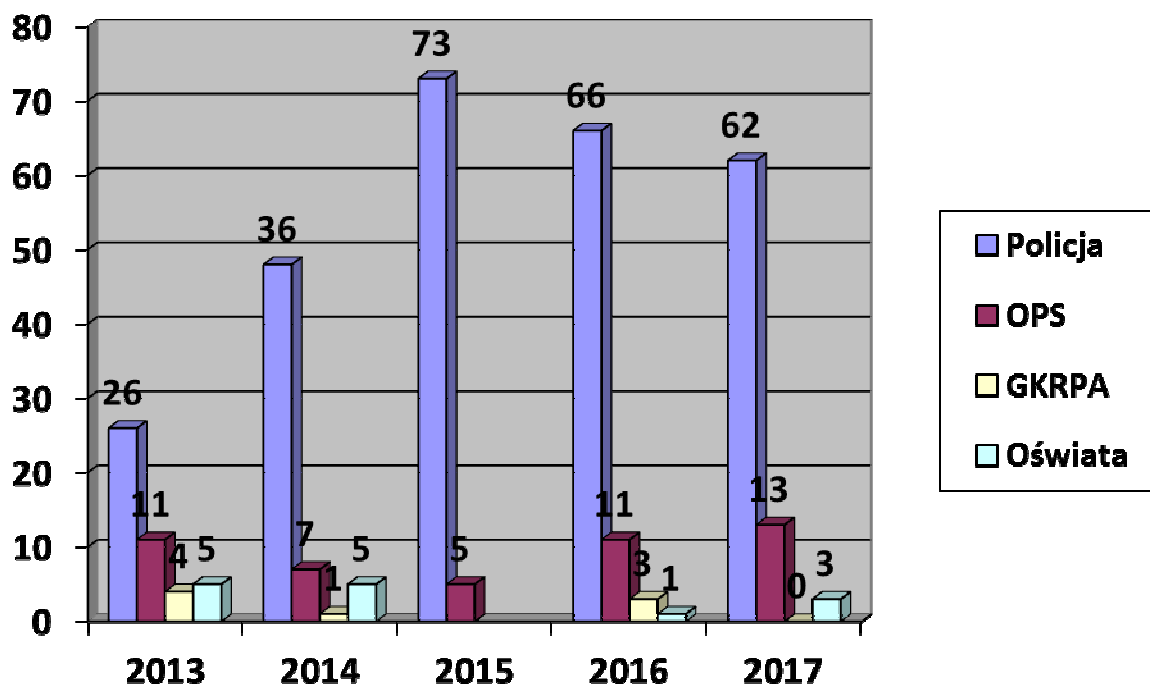
Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych, zgodnie z zawartymi porozumieniami, wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych i zawodowych, dlatego też porozumienie stanowi jednocześnie formę zobowiązania do zapewnienia i stworzenia możliwości udziału w posiedzeniach i pracach zespołu lub grup roboczych wytypowanych przedstawicieli.

Siłą zespołu interdyscyplinarnego jest jego zasięg działania. Obejmuje on całe środowisko życiowe ofiary, a więc placówkę, w której przebywa, dom rodzinny, szkołę, zaangażowane instytucje pomocowe. Dzięki temu udzielana pomoc jest realna i przynosi wymierne korzyści. By zespół mógł działać zgodnie z założeniami, istotna jest współpraca z różnego rodzaju instytucjami. Współpraca ta powinna polegać przede wszystkim na adekwatnej do sytuacji wymianie informacji, bez oglądania się na sztuczny podział kompetencji każdej z nich.

W ramach zespołu możliwe jest udzielenie osobie zgłaszającej przestępstwo pomocy psychologicznej, wsparcia pedagoga szkolnego, terapeuty, pomocy prawnej. Ponadto, gdy sytuacja tego wymaga, podejmowane są kroki prawne, polegające na zgłoszeniu np. faktu popełnienia przestępstwa policji. Generalnie rodzaj działań pomocowych dostosowywany jest do indywidualnej sytuacji każdej osoby. Posiedzenia Zespołu w roku 2015 zostały zwoływane czterokrotnie (zgodnie z ustawą posiedzenia odbywają się w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż raz na 3 miesiące). Podczas posiedzeń omawiano problemy zjawiska przemocy w rodzinie, podejmowano działania wynikające z procedury „Niebieskiej Karty”, ustalano plany działania oraz poruszano sprawy różne dotyczące działalności zespołu oraz problemu przemocy na terenie miasta i gminy Strzelce Opolskie.

W związku z obowiązującym Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011r w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” w roku 2017

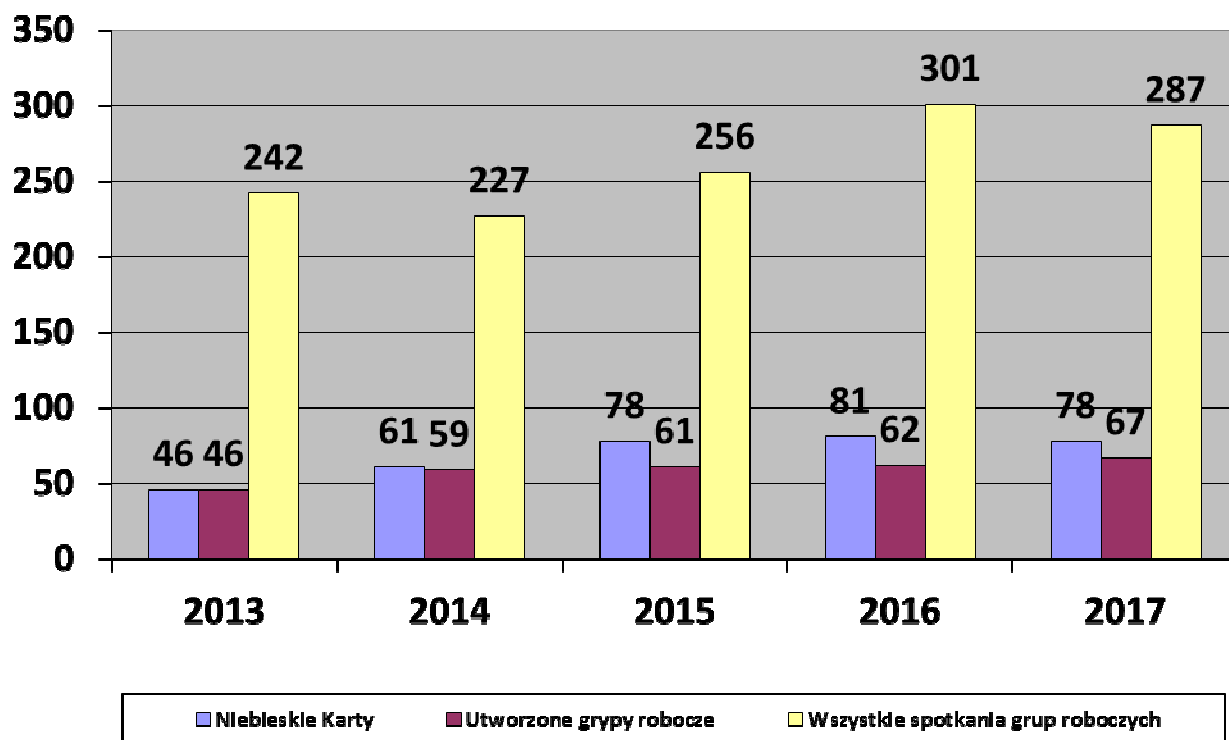
wszczętych zostało **78 procedur Niebieskiej Karty** przez instytucje do tego powołane. Karty te przekazywane były do Przewodniczącego Zespołu, który następnie podejmował decyzję o zwołaniu posiedzenia grupy roboczej.

Tabela 1. Ilość zgłoszeń procedury Niebieskiej Karty z podziałem na instytucje

Grupy robocze w ramach swych działań w stosunku do konkretnego przypadku dokonywała diagnozy, opracowywała i realizowała plan pomocy, monitorowała sytuację danej rodziny, dokumentowała podejmowane działania, określała działania pointerwencyjne jak i również podejmowała decyzje o skierowaniu stosownych wniosków do instytucji decyzyjnych (Sąd, Prokuratura, Policja).

W roku 2017 w ramach wszczętych procedur Niebieskiej Karty **utworzonych zostało 67 grup roboczych. Wszystkich spotkań grup roboczych odbyło się 287.** Działając zgodnie z art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie skierowanych zostało **52** wnioski do Prokuratury Rejonowej w Strzelcach Opolskich o wszczęcie postępowania w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy.

Wykres 1. Dane porównawcze dotyczące procedury Niebieskiej Karty.

Członkowie Zespołu i grup roboczych, biorąc pod uwagę dobro małoletnich dzieci w rodzinach, gdzie występuje podejrzenie stosowania przemocy w 35 przypadkach powiadomili o sytuacji Sąd Rejonowy w Strzelcach Opolskich – III Wydział Rodzinny i Nieletnich, który prowadzi działania w ramach swych kompetencji. Ponadto 32 osób, wobec których istniało podejrzenie stosowania przemocy, zostało skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzelcach Opolskich w związku z problemem nadużywania alkoholu.

Członkowie zespołu i grup roboczych w ramach swych działań pomocowych kierowali osoby dotknięte przemocą jak i również osoby podejrzane o stosowanie przemocy do Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w Strzelcach Opolskich przy ulicy Habryki 11, gdzie istnieje możliwość skorzystania z pomocy i wsparcia specjalistów.

W roku 2017 udzielono:

- 103 porady w Punkcie dla osób doświadczających przemocy,
- 342 porad psychologicznych,
- 226 porad terapeutycznych dot. uzależnień
- 161 porad prawnych dla osób z problemem alkoholowym, ofiar i sprawców przemocy.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w reprezentowanych przez siebie instytucjach rozpowszechniają informacje nt. problemu przemocy w rodzinie. Ponadto równolegle realizowana jest kampania informacyjna. Polega ona na dystrybuowaniu ulotek informacyjnych zawierających informacje dotyczące przemocy w rodzinie oraz dostępnych form pomocy dla osób uwikłanych w przemoc domową. Broszury informacyjne znajdują się w instytucjach znajdujących się na terenie gminy, gdzie dostępne są dla mieszkańców gminy, pracownicy socjalni rozpowszechniają je także w środowiskach dysfunkcyjnych. Informacja o działalności Zespołu została także umieszczona na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich.

W roku 2017 udział w szkoleniu wzięło 28 osób - członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz członkowie grup roboczych. Szkolenie prowadzone było z tematyki: „Strategia pracy zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych – działania w sytuacjach: współwystępowania przemocy w rodzinie i choroby psychicznej, braku kontaktu z członkami rodziny, konfliktu rodzinnego”.

W dniu 1 czerwca 2017 r. odbył się Dzień Twórczej Profilaktyki. W ramach tego wydarzenia członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych zorganizowali Punkt Informacyjny „Gdzie szukać pomocy”. Przygotowane zostały informacje na temat przemocy, danych instytucji do których można zgłosić się po pomoc i wsparcie. Rozdawano również ulotki informacyjne.

Realizacja zadań wynikających z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Bezdomności w Gminie Strzelce Opolskie na 2016 r.

Uchwałą Nr XL /312/2013 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Bezdomności w Gminie Strzelce Opolskie na lata 2013-2020 oraz Zarządzeniem Nr 46/2014 Burmistrza w Strzelcach Opolskich z dnia 21 lutego w sprawie powołania Zespołu ds. realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Bezdomności w Gminie Strzelce Opolskie na lata 2013-2020 realizowano zadania zawarte w Strategii

„Strategia rozwiązywania problemów bezdomności w Gminie Strzelce Opolskie” jest dokumentem wyznaczającym główne kierunki działań celem, których jest:

- Identyfikowanie i rozwiązywanie lokalnych problemów związanych z wykluczeniem społecznym i bezdomnością,
- budowanie spójnego społecznie środowiska lokalnego, w którym każdy obywatel ma, adekwatnego do swoich potrzeb, warunki rozwoju osobistego i społecznego.

Działania zaplanowane do realizacji w ramach strategii uwzględniają sytuację demograficzną, społeczną, gospodarczą, mieszkaniową, materialną i zdrowotną mieszkańców Strzelc Opolskich. Mając na uwadze złożoność problemów, dla każdego z obszarów opracowana została analiza SWOT, umożliwiającą dokonanie konfrontacji wewnętrznych (słabych i mocnych) i zewnętrznych (szans i zagrożeń) uwarunkowań sfery pomocy społecznej. Analiza SWOT oraz katalog problemów społecznych pozwoliły na opracowanie celów strategicznych oraz wytyczenie kierunków działań w rozwiązywaniu określonych kwestii. Nadrzędnym celem podejmowanych działań w ramach Strategii jest przezwyciężenie zjawiska wykluczenia społecznego osób bezdomnych, wspieranie inicjatyw na ich rzecz oraz organizowanie kompleksowej pomocy. Opracowany dokument jest strategią długookresową i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, jednakże konieczne będzie ich weryfikowanie.

Partnerzy lokalni (instytucje) biorący udział w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Bezdomności w Gminie Strzelce Opolskie:

- Dom Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich
- Gminny Zarząd Mienia Komunalnego w Strzelcach Opolskich
- Komenda Powiatowa Policji w Strzelcach Opolskich
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Opolskich
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich
- Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Opolskich
- Rada Miejska w Strzelcach Opolskich
- Spółdzielnia Mieszkaniowa w Strzelcach Opolskich
- Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „BARKA” w Strzelcach Opolskich
- Szpital Powiatowy w Strzelcach Opolskich
- Urząd Miejski w Strzelcach Opolskich

- Urząd Skarbowy w Strzelcach Opolskich
- Zakład Karny Nr 1 w Strzelcach Opolskich
- Zakład Karny Nr 2 w Strzelcach Opolskich
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Strzelcach Opolskich
- Zarząd Miejsko – Gminny OSP RP w Strzelcach Opolskich

Sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Bezdomności za rok 2017 przedstawione zostanie jako oddzielny dokument.

REALIZACJA PROGRAMU OPOLSKA KARTA RODZINY I SENIORA

Opolska Karta Rodziny i Seniora jest jednym z narzędzi w ramach Programu Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim do 2020 r.

Celem jest wsparcie rodzin z co najmniej 2 dziećmi, rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym oraz osób starszych (seniorów) – mieszkańców województwa opolskiego. Mieszkańcy województwa opolskiego którzy:

wychowują co najmniej dwoje dzieci w wieku do ukończenia 25 roku życia, jeżeli dziecko kontynuuje naukę lub wychowują jedno dziecko niepełnosprawne bez ograniczeń wiekowych, jeżeli dziecko posiada orzeczenie o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności lub ukończyli 65 lat mogą złożyć wniosek o wydanie Opolskiej Karty Rodziny i Seniora.

Jakie zniżki?

Na stronie internetowej na bieżąco przekazywane są informacje o zniżkach: dostępnych na terenie gminy, którą zamieszkujesz, dostępnych na terenie całego województwa opolskiego – niezależnie od miejsca zamieszkania (oczywiście w naszym województwie)

Co jest ważne !

Zniżki mogą się różnić – w przypadku, gdy wychowujesz więcej niż 2 dzieci – możesz otrzymać więcej zniżek, ale niekoniecznie. To Partner Opolskiej Karty Rodziny i Seniora – przedsiębiorca / instytucja decyduje o tym, jakie oferuje zniżki i dla kogo.

Od 01 stycznia 2017 do 31 grudnia 2017 złożono **51 wniosków**, które zostały przekazane do Urzędu Marszałkowskiego w Opolu.

REALIZACJA PROGRAMU KARTA DUŻEJ RODZINY

Od **01 stycznia 2015** obowiązuje USTAWA z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny.

Ustawa określa zasady przyznawania członkom rodziny wielodzietnej Karty Dużej Rodziny, sposób przyznawania im uprawnień oraz sposób realizacji i finansowania zadań wynikających z ustawy, uprawnienia przysługujące osobom posiadającym ważną Kartę polegają na przyznaniu korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności.

Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby niepełnosprawne otrzymają kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności.

Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze będą mieli możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju.

Zniżki mogą oferować nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni. Przystępując do programu zyskują prawo do posługiwania się znakiem „Tu honorujemy Ogólnopolską Kartę Dużej Rodziny”.

W roku 2017 złożono **37 wniosków** o wydanie KDR.

Do dnia 31 grudnia 2017 **46 rodzinom** wydano karty:

- liczba osób w rodzinie **205**:
  - liczba opiekunów **74**
  - liczba dzieci **131**

PROJEKTY REALIOWANE W OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ

PROJEKT SOCJALNY

Klub „ Blżej dziecka, bliżej rodziców „

Działania pomocowe skierowane do rodzin odznaczają się niską efektywnością. Wynika to z rozproszenia działań pomiędzy różnymi instytucjami, braku koordynacji tych działań, stosowania metod uzależniających od pomocy, a także położenia nacisku na pomoc finansową, bez należytego wykorzystania form merytorycznych np. działań wspierających, edukacyjnych, terapeutycznych oraz aktywizujących. Następuje konieczność zmiany pracy z rodziną poprzez podjęcie działań skierowanych na holistyczne ujmowanie problemów rodziny i dążenie do ich rozwiązywania w sposób trafny i pełny. Działania te wymagają wielopłaszczyznowego postrzegania sytuacji osób i rodzin oraz podejmowania wobec nich zintegrowanych działań w formie współpracy instytucji, które w ramach swoich obowiązków statutowych pracują z rodziną. Zmiany w tym kierunku nakłada ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, która kładzie nacisk na pracę z rodziną, by tam, gdzie jest to możliwe, nie dopuszczać do odebrania dziecka rodzicom. Istniejący system dopuszcza łatwą możliwość podjęcia decyzji o zabraniu dziecka z rodziny, często w sytuacji, której można by było zaradzić. Priorytetem naszych oddziaływań jest idea integracji klientów pomocy społecznej i ich rodzin, w celu lepszego funkcjonowania w społeczeństwie. Bieżący kontakt z rodzinami na podstawie obserwacji pracowników socjalnych pozwolił stwierdzić, iż istnieje ogromne zapotrzebowanie na stworzenie rodzicom dzieci bezpiecznego i przyjaznego miejsca, w którym znaleźliby fachową pomoc z zakresu efektywnego wychowania i wspomagania rozwoju dziecka. Realizacja projektu jest zamierzeniem zmiany stereotypowego postrzegania pracownika socjalnego jako „rozdającego zasiłki”, na rzecz pracownika socjalnego postrzeganego jak przyjaciela, motywującego i wspierającego oraz równorzędnego partnera dla rodzin, z którymi współpracuje. Pracownik socjalny we współpracy z asystentami rodzin stał się też nową jakością w pracy strzeleckiego Ośrodka. Pozytywne dotychczasowe efekty projektu, wprowadzenie nowego rozwiązania „rozszerzanie formuły pomocy potrzebującym były celem do osiągnięcia.

Założeniem projektu było skierowanie kompleksowej pomocy, opartej o profesjonalną pracę socjalną do rodzin z dziećmi, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W szczególności objęto pomocą rodziny, którym grozi rozpad lub umieszczenie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, rodzinach zastępczych. Realizowany Projekt socjalny jest propozycją

zintegrowanych i planowanych kierunków działań w odniesieniu do grupy mieszkańców w Gminie Strzelce Opolskie

Utworzony **Klub „ Bliżej dziecka, bliżej rodziców”**, w którym każdy mógł uzyskać niezbędne porady by jak najskuteczniej kształtować swoje dziecko, zapoznać się z problemami komunikacji z nastolatkami, uzależnieniami oraz jak wpływa samoocena na nasze funkcjonowanie spotkał się z zainteresowaniem wśród uczestników. Ważny jest rozwój różnych form wspierania dzieci i rodziny, zapobiegających patologiom, wspierających ich proces wychowania oraz kształtowania odpowiednich postaw społecznych.

Projekt skierowany jest dla rodzin z terenu Gminy Strzelce Opolskie. W środowiskach tych dominują problemy związane z opieką i wychowaniem dzieci oraz prowadzeniem gospodarstwa domowego. W rodzinach niejednokrotnie przejawia się też problem alkoholizmu, przemocy i innych dysfunkcji

Rodziny te objęte są pomocą finansową oraz pracą socjalną ze strony Ośrodka. Działalność Klubu ma przede wszystkim charakter integracyjno-informacyjny. Na spotkaniach beneficjenci projektu zdobywają konkretną, praktyczną wiedzę przydatną w życiu codziennym. Dzielą się swoimi doświadczeniami, problemami, wymieniają poglądy.

Spotkania stwarzają uczestnikom możliwość wyrażania swoich opinii o zrealizowanych działaniach z obszaru aktywnej integracji i działaniach środowiskowych.

Cel główny

Integracja wewnątrzrodzinna i środowiskowa

Cele szczegółowe:

1. Poprawa relacji i więzi wewnątrzrodzinnych (dziecko - rodzic, rodzic - dziecko).
2. Nabycie umiejętności w zakresie organizacji spędzania czasu z rodziną, w tym czasu wolnego dzieci.
3. Wzbogacenie umiejętności i kompetencji społecznych przez członków Klubu „ Bliżej dziecka, bliżej rodziców”.
4. Poszerzanie wiedzy przez rodziców z zakresu psychologii, doradztwa zawodowego, kosmetologii i medycyny.
5. Uzyskanie dodatkowych umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego z zakresu usług na rzecz domu i rodziny przez uczestników Klubu „ Bliżej dziecka, bliżej rodziców”.
6. Nawiązanie pozytywnych relacji interpersonalnych między rodzicami a dziećmi

Miejsce realizacji projektu socjalnego: świetlica Ośrodka Pomocy Społecznej

Przewidywane efekty.

- 1) Ukształtowanie dobrych relacji z dziećmi oraz efektywnego ich słuchania.
- 2) Umiejętność akceptacji poglądów innych ludzi i przestrzegania zasad i norm społecznie akceptowanych.
- 3) Nabycie umiejętności właściwych, stymulujących rozwój dziecka, efektywnych form spędzania czasu wolnego.
- 4) Nabycie umiejętności społecznych, zwłaszcza zaspokajania potrzeb uczestników projektu.
- 5) Ukształtowanie postawy twórczego rozwiązywania problemów, systematyczności i konsekwencji w działaniu.
- 6) Zdobywanie wiedzy oraz umiejętności rozwiązywania problemów wychowawczych z dziećmi.
- 7) Umiejętność wykorzystania wiedzy przekazanej uczestnikom projektu przez zaproszonych specjalistów - zwiększenie świadomości znaczenia zdrowego stylu życia oraz profilaktyki zdrowotnej, nabycie umiejętności oceny sytuacji związanych z funkcjonowaniem w społeczeństwie, zdobycie umiejętności racjonalnej oceny własnej sytuacji życiowej oraz wyboru specjalistów dysponujących wiedzą niezbędną do tego, by udzielić pomocy w sytuacjach tego wymagających.
- 8) Nabycie dodatkowych umiejętności dbałości o zdrowie, higienę, odżywianie i profilaktykę zdrowotną.
- 9) Umiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego i pozyskiwania usług na rzecz domu i rodziny.
- 10) Nabycie umiejętności planowania i efektywnego wykorzystania budżetu domowego.
- 11) Przewyciężenie indywidualnych barier uczestników programu w kontaktach z innymi jego uczestnikami.

W 2017 odbyło się w ramach działalności Klubu spotkanie z psychologiem : „Z jesienną chandrą na TY” oraz warsztat z położną „Bądź zdrow na wiosnę ,czyli jak dbać o higienę osobistą”.

Pojawiające się sytuacje stresowe mogą nie występować, jeśli dziecko ma świadomość reguł i od przestrzegania ich nie ma żadnego odstępstwa. Funkcjonowanie dziecka wśród norm jest lepsze i czuje się ono bezpieczniej. Działania profilaktyczne w tym zakresie poprzez edukację rodziców winny wpłynąć na poprawę sytuacji dziecka i rodzinny. Najczęściej występuje nieświadomość popełniania błędów i brak intencji zaszkodzeniu dziecku. Nieuniknione jest popełnianie błędów, ale jeżeli człowiek zdaje sobie sprawę z problemu, i co go powoduje, że jego dobre chęci nie zawsze

przynoszą pozytywne skutki to już duży sukces. Wiedza o budowaniu pozytywnych relacji w rodzinie oraz rozwijanie umiejętności wychowawczych w rodzinie może wpłynąć na relacje w rodzinie.

Projekt „Streetworking w Gminie Strzelce Opolskie „ w okresie od 1.01.2016-31.12.2016

Projekt „Streetworking w Gminie Strzelce Opolskie” realizowany na podstawie Zarządzenia Nr 7/2016 Burmistrza Strzelec Opolskich z dnia 13 stycznia 2016 w sprawie realizacji projektu oraz zawartego porozumienia pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej a Stowarzyszeniem Pomocy Wzajemnej „Barka” mającego na celu poprawę jakości życia i doprowadzenie do zmiany postawy i sposobu myślenia wśród osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością.

Praca streetworkerów w środowisku os. bezdomnych znajdujących się poza systemem pomocy instytucjonalnej polegała przede wszystkim na nawiązywaniu kontaktu z tymi, którzy z różnych powodów nie zdecydowali się na skorzystanie z jakiegokolwiek dostępnej formy pomocy. Streetworkerzy pracowali w miejscach niemieszkalnych pokazując przebywającym tam osobom. możliwość zmiany własnej sytuacji życiowej. Kontakty streetworkerów z osobami bezdomnymi stopniowo budowały ich motywację do zmiany sytuacji życiowej, wzbudzały poczucie własnej wartości oraz uświadamiały konieczność podejmowania odpowiedzialności za swoje życie. Osoby bezdomne stopniowo korzystały z form wsparcia instytucjonalnego, aż do momentu zamieszkania w domach dla os. Bezdomnych.

Ważnym elementem pracy streetworkerów była stała współpraca z innymi służbami –OPS, PCPR i instytucjami działającymi w polu pomocy os. bezdomnym oraz zagrożonym wykluczeniem społecznym, Policją, Strażą Pożarną, Pogotowiem Ratunkowym itp.

W ramach projektu świadczyło pracę 2 streetworkerów , którzy przepracowali średnio miesięcznie 70 godzin. Działając już w ramach streetworkingu posiadali doświadczenie w pracy z osobami bezdomnymi. Wyposażeni byli w odzież roboczą (kurtki) oraz narzędzia pracy (plecaki, latarki, apteczki itp.). W biurze streetworkingu pracownicy mieli możliwość sporządzania

dokumentacji, planowania działań i organizowania zebrań zespołu w celu nadzoru i monitoringu. Streetworkerzy ukończyli kurs I pomocy przedlekarskiej.

W trakcie realizacji projektu streetworkerzy dysponowali pomieszczeniem spełniającym funkcję biura streetworkerów. Biuro to mieściło się w Strzelcach Opolskich przy ul. Marka Prawego 32a oferowano beneficjentom projektu następujące wsparcie:

- działania doraźne: odzież, posiłek, możliwości zaspokojenia potrzeb higienicznych, możliwości krótkiego odpoczynku i ochrony przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi;

Celem główny projektu

Poprawa jakości życia i doprowadzenie do zmiany postawy oraz sposobu myślenia wśród osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością

Główne zadania programu :

- 1.Szeroki dostęp do informacji o możliwościach skorzystania z systemu pomocy społecznej
- 2.Rozbudzanie zaufania i motywacji do korzystania z pomocy
- 3.Uświadomienie potrzeb jednostki
- 4.Stymulowanie społecznie pożądanых zachowań
- 5.Szeroki dostęp do narzędzi i instrumentów reintegracji społecznej i zawodowe
- 6.Systematyczne interdyscyplinarne wsparcie osób nieobjętych działaniami systemu pomocy społecznej
- 7.Zwiększenie częstotliwości kontaktu z osobami z obszaru wykluczenia
- 8.Włączanie osób do systemu pomocy społecznej i innych instytucji polityki społecznej
- 9.Zwiększenie dostępności informacji, a przez to zwiększenie skuteczności wsparcia
- 10.Cykliczność kontaktów oraz monitorowanie i wzmacnianie postępów klienta

*„Najważniejszy jest kontakt, kiedy masz kontakt, możesz zrobić wszystko”
„Odmowa przyjęcia pomocy nie zwalnia nas z obowiązku nieustannego ponawiania
oferty pomocy”*

Misja streetworkera : docieranie do osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością, praca z nimi w kierunku pozytywnych zmian, rozumianych jako chęć zmiany sposobu życia, współpraca z osobą, wykorzystując jej zasoby i potencjał środowiska lokalnego.

Sposoby pracy w ramach programu

1. Praca z klientem – nawiązanie, podtrzymanie, rozwijanie i wygaszanie kontaktu

- a) pierwszy kontakt – ocena sytuacji – potrzeba interwencji/nastawienie na prace długofalowe
- b) wzbudzenie zaufania
- c) rozbudzenie i uświadomienie potrzeb
- d) zmiana z perspektywy „tu i teraz” na myślenie przyszłościowe
- e) przekazywanie rzetelnej informacji o systemie pomocy
- f) wspólne ustalenie planu działania w oparciu o zasoby jednostki ze środowiska – urealnienie potrzeb
- g) motywowanie do realizacji planu
- h) przekazanie kontaktu
- i) włączenie klienta do systemu pomocy
- j) współpraca klienta z systemem
- k) monitoring sytuacji klienta
- l) stopniowe wygaszanie kontaktu – usamodzielnianie od pomocy streetworkera

2. Praca z właściwymi instytucjami

- a) ustalenie reguł współpracy i kompetencji
- b) wymiana i obieg informacji
- c) interwencja w sytuacji zagrożenia na zasadzie współpracy
- d) uświadomienie i pokazanie aktualnego obrazu problemu
- e) wspólna praca nad zmianą stereotypu osoby bezdomnej
- f) przekazywanie rzetelnej wiedzy społeczności lokalnej na temat pomocy osobom bezdomnym

Miejsca, w których streetworker poszukiwał osób bezdomnych to: dworce kolejowe i autobusowe oraz ich okolice, tereny ogródków działkowych, domki letniskowe ,garaże, kanały i węzły ciepłownicze, ulice ,pustostany, budynki do rozbiórki, lasy i parki, miejsca na cmentarzach, klatki schodowe, zsypy, piwnice, strychy, śmietniki, złomowiska,

Harmonogram pracy streetworkerów.

W ramach pracy streetworkerów powstał harmonogram pracy Streetworkerzy mieli wyznaczone dni w tygodniu na realizację pracy. Praca ta była realizowana stacjonarnie

w wyznaczonym do tego pomieszczeniu. Dzień pracy administracyjnej był poświęcony także spotkaniom pełnieniu dyżuru streetworkerów, podczas którego można było zgłaszać potrzeby.

Numery telefonów komórkowych streetworkerów znane są służbom i instytucjom współpracującym (m.in. Ośrodkowi Pomocy Społecznej Policji).

2.9. Dokumentacja streetworkingu

W ramach zespołu streetworkerów wypracowali wzory niezbędnej dokumentacji. Dokumentacja ta uwzględnia interesy trzech stron: ludzi bezdomnych, streetworkerów oraz pracodawców.

Jednym z wymaganych dokumentów, które dotyczą streetworkingu jest KARTA KONTAKTU wypełniana każdorazowo przy nowym kontakcie z osobą bezdomną. Przy tworzeniu dokumentacji zachowana jest naczelną zasadą, że dokumentacja służyć ma przede wszystkim samej pracy streetworkerów, należy ją zatem ograniczyć do niezbędnego minimum. Zasada dokumentowania pracy streetworkerów jest użytecznością i daje możliwość jej wykorzystywania czy to do celów samej pracy, czy prowadzenia statystyk, nadzoru itp.

2.10. Kwestie związane z zatrudnieniem

Formy zatrudnienia

Praca streetworkera realizowana była w formie wolontarystycznej, umożliwiając :

- continuum pracy z ludźmi bezdomnymi;
- lepszą współpracę ze służbami i organizacjami wspierającymi streetworking;
- większą rozpoznawalność zarówno na poziomie środowiska ludzi bezdomnych, służb oraz lokalnych społeczności;

- przewidywalność funkcjonowania streetworkera;

Tryb pracy był modyfikowany w zależności od potrzeb i zasobów środowiska lokalnego.

Czas pracy

Streetworkerzy niezależnie od miejsca pracy posiadali elastyczne godziny realizacji swojej pracy. Godziny pracy powinny być podyktowane przede wszystkim potrzebami środowiska i warunkami atmosferycznymi. Rekomendujemy zatem pracę nie tylko w wymiarze dziennym, ale i nocnym, wieczornym i wczesnoporannym. W takich warunkach pracy istniała konieczność swobodnego i elastycznego przesuwania godzin pracy.

Impreza integracyjna dla dzieci „Koniec wakacji już...ostatnia szansa na podróż dookoła świata”

„Dziecko chce być dobre .Jeśli nie umie-naucz ,jeśli wie-wytłumacz, jeśli nie może - pomóż”

Złote Myśli Janusza Korczaka

Impreza integracyjna „ Koniec wakacji już...ostatnia szansa na podróż dookoła świata” zorganizowana w ramach projektu socjalnego z inicjatywy pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej. Organizatorami imprezy byli Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, GKRPA, ŚDS w Strzelcach Opolskich. Impreza odbyła się w dniu 25.08.2017 na boisku MOS ul. Strzelców Bytomskich. Udział w niej wzięło 250 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych wnioskowanych do udziału przez pracowników socjalnych, wynikających z rozpoznania środowiska.

Impreza miała charakter otwarty z uwagi na funkcję spędzania czasu wolnego, rozwinięcia światopoglądu, motywacji do poprawy zmiany zachowania, ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego.

W trakcie imprezy odbyła się zabawa z Wodzirejem , który prowadził liczne zabawy dla dzieci z nagrodami. Warsztaty rękodzieła dla rodziców i dzieci „ Zrób mi Mamo lalkę szmaciankę” prowadzone przez Środowiskowy Dom Samopomocy oraz „Czym skorupka za młodu...Babcia Cię nauczy – prowadzone przez uczestniczki Klubu Seniora cieszyły się wielkim zainteresowaniem. Ponadto konkursy plastyczne, pokaz sprzętu policyjnego, tresura psów i poczęstunek uatrakcyjniły imprezę

Projekt Socjalny

„ Międzynarodowy Dzień Walki z Ubóstwem ”

W dniu 17 października 2017 zorganizowano uroczyste obchody Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem w Strzeleckim Ośrodku Kultury- sala widowiskowa pod hasłem:

„ Zatrzymać ubóstwo”

Międzynarodowy Dzień Walki z Ubóstwem ustanowiony w 1992 r. przez Zgromadzenie Ogólne ONZ .Dzień ten poświęcony jest osobo najuboższymi jako wyraz hołdu dla ofiar nędzy na całym świecie ,znak solidarności i braterstwa z najuboższymi oraz zaangażowania się w poszanowanie i przestrzeganie Praw Człowieka. Uroczyste obchody tego dnia w naszej gminie miały uświadomić opinii publicznej konieczność likwidacji ubóstwa na całym świecie a walka z ubóstwem stała się priorytetem na drodze rozwoju społeczeństwa. Aby podkreślić rangę tego dnia w budynku Ośrodka Pomocy Społecznej i Urzędu Miejskiego pojawiły się dekoracje i plakaty z sentencjami na temat ubóstwa. W trakcie imprezy odbyły się prelekcje nt. „Zatrzymać ubóstwo” , „ Nie marnowania żywności „, „ Pracy strefworkerow w gminie Strzelce Opolskie ”. Ponadto w wykonaniu grupy zajmującej się profilaktyka rówieśniczą Teatru po drugiej stronie wykonano przedstawienie „Audycja”. Występ zespołu „Ogniste gwiazdeczki z Grodziska” działające przy Ochotniczej Straży Pożarnej uświetnił uroczystość.

Impreza odbyła się dzięki współpracy Gminy Strzelce Opolskie, Ośrodka Pomocy Społecznej, Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „Barka”, ATD Czwarty Świat, Środowiskowego Domu Samopomocy ze Strzelce Opolskich.

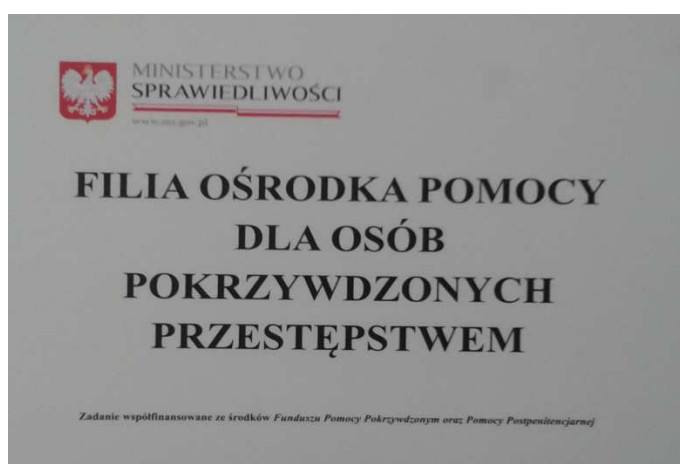
AKCJA SPOŁECZNA Bezpieczne życie „KOPERTA ŻYCIA”

Bezpieczne życie „KOPERTA ŻYCIA” skierowana do osób w podeszłym wieku i przewlekle chorych . W ramach kampanii przygotowano „ KOPERTY ŻYCIA”, które mogą uratować komuś życie gdyż zawierają najważniejsze informacje o przebytych i aktualnych chorobach, przyjmowanych lekach oraz innych niezbędnych informacjach np. o rodzinie.

Koperty Życia są dostępne w Ośrodku Pomocy Społecznej, Urzędzie Miejskim oraz u sołtysów. Do końca grudnia 2017 wydano 1151 kopert.

REALIZACJA POROZUMIENIA O WSPÓŁPRACY Z STOWARZYSZENIEM QUISISANA DLA OSÓB POKRZYWDZONYM PRZESTĘPSTWEM

Projekt realizowany poprzez powierzenie zadania publicznego przez Ministerstwo Sprawiedliwości Stowarzyszeniu Quisisana w zakresie udzielania pomocy prawnej i psychologicznej osobom pokrzywdzonym przestępstwem .Stworzono lokalny system pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem i ich rodzinom oraz zwiększono dostępność tych osób do specjalistycznej pomocy. Od maja 2017 udzielono porad bezpłatnie

- prawnik : w poniedziałki w godz.9.00-12.00 – 52 osobom
- psycholog: w środy w godz.9.00-12.00 – 95 osobom

REALIZACJA PROGRAMU OPERACYJNEGO POMOC ŻYWNOŚCIOWA 2014-2020 EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU POMOCY NAJBARDZIEJ POTRZEBUJĄCYM REALIZOWANY W PODPROGRAMIE 2017

Celem Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 jest dotarcie z pomocą żywnościową do grup osób najbardziej potrzebujących w całej Polsce. Od 01 sierpnia 2017 roku Ośrodek realizuje Podprogramu 2017, w ramach którego osoby najbardziej potrzebujące z terenu gminy korzystają ze wsparcia w postaci żywności, jak również możliwości uczestniczenia w różnych działaniach wspierających, edukacyjnych i włączających. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

Do końca 2017 roku w Ośrodku Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich, osoby które zostały zakwalifikowane do otrzymania pomocy, skorzystały ze wsparcia w postaci żywności, która cyklicznie była dystrybuowana w formie paczek żywnościowych co miesiąc w dwóch wyznaczonych dniach.

Prócz wsparcia żywnościowego, Ośrodek Pomocy Społecznej, realizował działania towarzyszące. Osoby korzystające ze wsparcia Programu brały udział w ciekawych warsztatach edukacyjnych dotyczących wzmocnienia samodzielności i kompetencji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego oraz warsztatach kulinarnych.

Pomoc żywnościowa, w postaci paczki żywnościowej może być przekazywana osobom spełniających kryteria kwalifikowalności do statusu osoby najbardziej potrzebującej, tj.: osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, spełniających kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej i których dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej (1268 zł dla osoby samotnie gospodarującej 1028 zł dla osoby w rodzinie), **na podstawie zakwalifikowania** przez tut. Ośrodek Pomocy Społecznej.

W ramach realizacji programu odbyły się warsztaty edukacji ekonomicznej w trakcie ,których beneficjenci programu mogli nabyć wiedzę w zakresie prawidłowego gospodarowania środkami finansowemu dzięki wsparciu w formie produktów żywnościowych.

Sprawozdanie częściowe z dystrybucji artykułów spożywczych za okres VIII - XII.2017

Podprogram 2017

1. Zestawienie ilości i wartości poszczególnych rodzajów artykułów spożywczych przekazanych osobom najbardziej potrzebującym

Lp.	Nazwa organizacji	art. warzywne i owocowe	art. skrobiowe	art. mleczne	art. mięsne	cukier	tłuszcz	1 Ilość ogółem art. spożywczego przekazanego osobom potrzebującym [t/tyś./l]	2 Straty [t/tyś. L]	RAZEM [wydania + straty]
		grostek z marchewką						1,39160	0,00000	1,39160
		fasola biała						1,37680	0,00000	1,37680
		koncentrat pomidorowy						0,56320	0,00000	0,56320
		buraczki wiórki						0,41020	0,00000	0,41020
		powidła śliwkowe						0,34830	0,00000	0,34830
		makaron jajeczny						1,14800	0,00000	1,14800
		makaron kukurydziany bezglutenowy						0,29200	0,00000	0,29200
		ryż biały						1,16700	0,00000	1,16700
		kasza gryczana						0,57100	0,00000	0,57100
		herbatniki maślane						0,23440	0,00000	0,23440
		mleko UHT						1,71800	0,00000	1,71800
		podpuszeczki dojrzewające						0,90000	0,00000	0,90000
		gulasz wieprzowy z warzywami						0,00000	0,00000	0,00000
		szynka drobiowa						0,86220	0,00000	0,86220
		szynka wieprzowa mielona						0,51120	0,00000	0,51120
		pasztet wieprzowy						0,18080	0,00000	0,18080
		filet z makreli w oleju						0,48722	0,00000	0,48722
		cukier biały						0,57900	0,00000	0,57900
		olej rzepakowy						1,17200	0,00000	1,17200
		RAZEM						13,9129	0,0000	13,9129

Liczba przekazanych paczek żywnościowych (szt.) (wskaźnik produktu)	2302,00
Liczba przekazanych posiłków (szt.) (wskaźnik produktu)	0

Łączna ilość rozdysponowanej pomocy żywnościowej - 15,1052 w tym: 5

-procentowy udział artykułów spożywczych współfinansowanych przez FEAD w łącznej ilości żywności dostarczonej przez OPL:

109%

2. Zestawienie liczby osób objętych pomocą żywnościową w ujęciu wojewódzkim - poziom osiągnięcia wspólnych wskaźników dla projektu (wskaźnik rezultatu)

Lp.	Nazwa organizacji, województwo	Liczba osób objęta pomocą żywnościową									
		Ogółem (wskaźnik rezultatu)	Płeć		Wiek			Grupy odbiorców			
			Kobiety	Mężczyźni	15 lat lub poniżej	65 lat lub powyżej	Pozostałe osoby	Bezdomni	Niepełnosprawni	Migranci (w tym społeczności marginalizowane)	Osoby z pozostałych grup
1	Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Op.	606	320	286	204	35	367	0	150	0	454

3. Zestawienie liczby osób objętych pomocą żywnościową w podziale na wysokość dochodu w ujęciu wojewódzkim - poziom osiągnięcia wskaźników krajowych

Lp.	Nazwa organizacji, województwo	Liczba osób objęta pomocą żywnościową w podziale na wysokość dochodu		
		do 100% kryterium	100% - 200% kryterium	Ogółem
1	Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Op.	320	286	606

Ponadto Ośrodek realizował Umowę na przekazanie produktów rolnych dla osób potrzebujących otrzymano 5 ton jabłek o wartości 7 700 zł oraz umowę zawartą z Bankiem Żywności w Opolu w ramach współpracy w programie „Nie Marnuj Jedzenia” - 11 851 kg artykułów spożywczych o łącznej wartości 59 161 zł.

VI Praca socjalna

Praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Jednym z głównych zadań OPS w zakresie pomocy społecznej jest praca socjalna. Praca ta dotyczy można powiedzieć każdej rodziny zgłaszającej się do Ośrodka. Jest to jedna z bardzo ważnych i pracochłonnych form pomocy, polegająca przede wszystkim na dotarciu do świadomości klienta, że pracownik socjalny jest osobą, która może mu pomóc, pod warunkiem, że z jego strony wystąpi zaangażowanie się w proces zmian. Pracownicy socjalni wpływają na zmianę życia indywidualnych osób oraz rodzin, którym pomagają w przypadkach nagłych sytuacji kryzysowych jak i codziennych, osobistych problemów. Pracownik socjalny jest po części prawnikiem, pedagogiem, psychologiem, pielęgniarką, doradcą czy po prostu cierpliwym słuchaczem.

Praca socjalna jest ukierunkowana na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania osoby lub rodziny. To działalność ułatwiająca klientom adaptację w zmieniających się warunkach życia. Jej celem jest umożliwienie osobom i rodzinom zdobycie niezależności w zabezpieczeniu warunków niezbędnych dla prawidłowej egzystencji.

Pracownicy socjalni pomagają w skompletowaniu dokumentów w celu: uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego, dodatku mieszkaniowego, świadczeń rodzinnych, ustalenia prawa do emerytury lub renty. Umożliwiają klientom bezpłatną konsultację z prawnikiem, psychologiem w zależności od potrzeb. Kierują do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, Powiatowej Komisji ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Współpracują z pedagogami szkolnymi, sądem rodzinnym, kuratorami zawodowymi i społecznymi, Policją, Zakładami Karnymi, lekarzami.

Jedną z metod pracy socjalnej to kontrakt socjalny. W kontrakcie socjalnym opracowuje się ocenę sytuacji klienta oraz formułuje cele, które ma osiągnąć dla przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej. Narzędzie to określa również uprawnienia i zobowiązania stron (pracownika socjalnego oraz klienta ubiegającego się o pomoc), w ramach wspólnie podejmowanych działań.

Odmowa zawarcia lub niedotrzymanie jego postanowień przez osobę lub rodzinę może stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylecia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej

Dzięki wzmoczonej pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi poprzez aktywizowanie klientów do szukania pracy, wypełnianie kart aktywności zawodowej, utrzymywanie stałego kontaktu z Powiatowym Urzędem Pracy.

VII PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA

Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich na dzień 31.12.2017 r. zatrudniał **43 pracowników.**

Kierownik – 1 osoba

Dział pomocy środowiskowej:

11 - pracowników socjalnych, realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej między innymi do zadań pracownika socjalnego należy:

- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w miejscu zamieszkania klientów Ośrodka;
- prowadzenie pracy socjalnej;
- udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej; skuteczne posługiwanie się przepisami prawa w realizacji tych zadań;
- pomoc w uzyskaniu dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe oraz wspieranie w uzyskiwaniu pomocy;

- pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, grup i środowisk społecznych;
- współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii i skutków negatywnych zjawisk społecznych, łagodzenie skutków ubóstwa;

Dział usług opiekuńczych:

Realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z ustawy o pomocy społecznej, tj. organizuje i świadczy usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne w miejscu zamieszkania oraz kieruje osoby wymagające całodobowej opieki do domu pomocy społecznej i ustala odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu. Zadania realizowane są przez 12 pracowników, w tym: 7 opiekunek wykonujących prace w terenie (opieka nad osobami starszymi, chorymi, niepełnosprawnymi), 2 Techników fizjoterapii – świadczą usługi rehabilitacyjne w miejscu zamieszkania podopiecznych, 1 Pielęgniarka świadcząca usługi specjalistyczne zlecone, 2 pracowników obsługi (w tym 1 pracownik socjalny)

Dział Świadczeń Społecznych (zasiłki rodzinne, fundusz alimentacyjny, stypendia socjalne):

Realizuje zadania zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, pomocy materialnej dla uczniów uregulowanej w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004r, Nr 256, poz. 2572 ze zm.) i w Regulaminie udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Strzelce Opolskie – uchwalony Uchwałą Rady Miejskiej z dnia 27 kwietnia 2005r. W dziale pracuje 4 pracowników.

Dział dodatki mieszkaniowe:

1 – pracownik, realizuje zadanie własne gminy jakim jest pomoc w formie przyznawania dodatku mieszkaniowego.

Sekcja Świadczeń:

Zatrudnionych jest 3 – pracowników, którzy na podstawie przeprowadzonych wywiadów środowiskowych zgodnie z zatwierdzonym planem pomocy przez kierownika wydają decyzje administracyjne w sprawie przyznania lub odmowy świadczeń z pomocy społecznej, sporządzają sprawozdania z działalności Ośrodka, udzielonych świadczeń oraz inne sprawozdania lub informację. W dziale tym prowadzi się również wypłatę świadczeń zgodnie z harmonogramem wypłat.

Asystent rodziny:

Zatrudnionych 2 asystentów rodziny, którzy przyznawani byli rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Zadaniem asystenta jest ułatwianie

rodzicom wypełnianie ról społecznych aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczenia dzieci poza rodzinom w placówkach lub rodzinach zastępczych. W roku 2017 r objętych pomocą asystenta było łącznie 24 rodziny.

Działy obsługi administracyjnej:

Dział Finansowo-Księgowy – 3 osoby

Samodzielne stanowiska

- Administrator – 1 osoba
- Kadry - płace – 2 osoby
- Klub Seniora – 1 osoba
- pracownik sekretariatu i organizacji – 2 osoby
- pracownik gospodarczy – 1 osoba

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2016 roku jak co roku zorganizował spotkania opłatkowe w stołówce Strzeleckiej Spółdzielni Socjalnej w Strzelcach Op. dla osób samotnych i starszych z terenu gminy Strzelce Opolskie. W spotkaniach tych wzięło udział ok. 220 osób. Natomiast osoby samotne, nie mogące uczestniczyć w spotkaniach ze względu na stan zdrowia otrzymały paczki świąteczne. Paczki świąteczne otrzymały również osoby korzystające z usług opiekuńczych.

Ośrodek Pomocy Społecznej poprzez udzielanie wsparcia, okazując szacunek, akceptację, zrozumienie i troskę pomaga mieszkańcom gminy Strzelce Opolskie odzyskać zaufanie we własne możliwości i wiarę w możliwość wyjścia z sytuacji kryzysowej.

Ośrodek Pomocy Społecznej na rzecz mieszkańców gminy Strzelce Opolskie wykonywał zadania, których celem było to aby:

- 1) dzieci i młodzież szkolna, która wymaga pomocy w formie gorącego posiłku taką pomoc otrzymała,
- 2) seniorzy mieli godną, radosną i aktywną starość,
- 3) osoby niepełnosprawne i osoby chore psychicznie nie były marginalizowane przez społeczeństwo ale aktywnie uczestniczyły w życiu, poprzez uczestnictwo w zajęciach organizowanych przez Środowiskowy Dom Samopomocy,
- 4) zapobiegać bezdomności poprzez szybkie reagowanie (kierowanie do Domów Pomocy Wzajemnej „BARKA”),
- 5) usługi opiekuńcze realizowane w środowisku dla mieszkańców naszego miasta przedłużyły im możliwość funkcjonowania w środowisku lokalnym,
- 6) osoby ubogie i nieubezpieczone miały dostęp do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia,

7) osoby potrzebujące miały zapewniony posiłek oraz niezbędne ubranie.

Z analizy działalności OPS wynika, że wypracowane na przestrzeni ostatnich lat formy pomocy i współpracy z organizacjami pozarządowymi pozwoliły na zminimalizowanie negatywnych skutków przemian społeczno – gospodarczych, a także na realizację zadań postawionych przed pomocą społeczną, zarówno na poziomie lokalnym, jak również i na poziomie rodziny i jednostki. Takie rozwiązania mają na celu pomoc osobom w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej i doprowadzenie ich w miarę możliwości do usamodzielnienia. Praca w Ośrodku nie jest typową pracą biurową, lecz pracą skoncentrowaną głównie na ludziach i ich problemach. Niejednokrotnie jesteśmy świadkami traumatycznych historii życiowych i pomimo zaangażowania instytucji pomocy społecznej i jej pracowników, nie zawsze udaje nam się rozwiązać problemów osób będących naszymi podopiecznymi zgodnie z zamierzeniami. Niestety coraz częściej korzystanie z pomocy materialnej sprzyja tworzeniu postaw roszczeniowych i zjawisku uzależnienia od instytucji pomocowej, polega to między innymi na zrzuceniu odpowiedzialności za los swój i swoich bliskich na innych. Naszym zadaniem jest wspieranie a nie wyręczanie osób i ich rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspakajania podstawowych potrzeb życiowych, umożliwiając im życie w warunkach odpowiadającym godności człowieka. Tylko wspólne działanie wielu instytucji i osób daje szansę na kompleksową i długo falową pomoc osobom w trudnej sytuacji. Praca na rzecz osób potrzebujących to nie tylko liczby przyznanych i wypłaconych świadczeń. To pomoc w rozwiązywaniu wielu skomplikowanych spraw życiowych. Ważną rolę w niesieniu pomocy odgrywają osoby nie związane zawodowo z pomocą społeczną. Są to między innymi sąsiedzi, sołtysi, radni i wielu innych ludzi, którzy potrafią dostrzec różnego rodzaju zagrożenia informując o tym na bieżąco Ośrodek Pomocy Społecznej

WNIOSKI

Pomoc w przezwyciężeniu trudnej sytuacji osób i rodzin oraz działania mające wpływ na poczucie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców stanowiły główną przesłankę w realizacji pracy socjalnej. W celu realizacji zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej, proponuje się przyjęcie następujących wniosków:

- ścisłą współpracę z organizacjami pozarządowymi w celu wszechstronnego udzielania wsparcia, poradnictwa i pomocy osobom z różnorodnymi dysfunkcjami (osoby niewidome, niedosłyszące, diabetycy, bezdomni, niepełnosprawni, emeryci i renciści itp.),
- rozwinięcie ekonomii społecznej poprzez wspieranie zatrudnienia socjalnego w formie dofinansowania robót publicznych, prac społecznie – użytecznych, kierowania do Centrum Integracji Społecznej oraz na szkolenia, wspieranie spółdzielczości socjalnej,
- podejmowanie działań mających na celu zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób, które przy pomocy różnych form mogą pozostać w środowisku lokalnym (tym samym ograniczyć kierowanie do domów pomocy społecznej),
- zwiększenie dostępności do obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych,
- wpływ na ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego,
- praca w kierunku osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- interdyscyplinarny charakter oddziaływań społecznych,
- rozwinięcie alternatywnych form wsparcia skierowanych do określonych grup beneficjentów,
- oddziaływania do grup osób wymagających częściowego wsparcia poprzez umożliwienie pobytu w mieszkaniach chronionych,
- rozwinięcie innowacyjnych form wsparcia poprzez realizację projektów dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej.